

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

o d b o r š k o l s t v í

**VÝROČNÍ ZPRÁVA O STAVU A ROZVOJI
VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY
V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI**

ZA ŠKOLNÍ ROK 2012/2013

březen 2014

Obsah

1.	Hodnocení stavu jednotlivých úrovní vzdělávací soustavy	4
1.1	Školy a školská zařízení v KHK ve školním roce 2012/2013	5
1.2	Předškolní vzdělávání.....	9
1.3	Základní vzdělávání a povinná školní docházka.....	11
1.4	Střední vzdělávání.....	14
1.5	Vyšší odborné vzdělávání.....	32
1.6	Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných	35
1.6.1	Individuálně integrované děti a žáci se zdravotním postižením	36
1.6.2	Skupinově integrované děti a žáci se zdravotním postižením	38
1.6.3	Školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.....	39
1.6.4	Vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných	43
1.7	Základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání	43
1.7.1	Základní umělecké vzdělávání.....	43
1.7.2	Jazykové vzdělávání.....	44
1.7.3	Zájmové vzdělávání	45
1.7.4	Tělovýchova a sport	47
1.7.5	Děti a mládež – volný čas	52
1.7.6	Spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi.....	54
1.8	Poradenské služby	55
1.9	Školská zařízení	57
1.9.1	Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.....	57
1.9.2	Školská zařízení pro zájmové vzdělávání.....	57
1.9.3	Střediska volného času.....	57
1.9.4	Školní družiny a školní kluby.....	58
1.9.5	Zařízení školního stravování	61
1.9.6	Školská poradenská zařízení	63
1.9.7	Školská výchovná a ubytovací zařízení.....	64
1.9.8	Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči.....	64
1.9.9	Školská účelová zařízení	66
1.10	Pracovníci ve školství	67

1.11	Další vzdělávání pedagogických pracovníků	67
1.12	Další vzdělávání dospělých v rámci celoživotního učení	70
1.13	Prevence sociálně patologických jevů, environmentální a multikulturní výchova, vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin, výchova k udržitelnému rozvoji	71
1.13.1	Prevence sociálně patologických jevů.....	71
1.13.2	Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta a výchova k udržitelnému rozvoji	74
1.13.3	Multikulturní výchova a vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin.....	76
1.14	Účast škol v rozvojových a mezinárodních programech.....	78
2.	Ekonomika a péče o majetek	78
2.1	Výdaje na školy a školská zařízení zřízené krajem	80
2.2	Výdaje na školy a školská zařízení zřizované obcemi	83
2.3	Výdaje na soukromé školy a školská zařízení	84
2.4	Agregované přímé výdaje na vzdělávání na dítě, žáka a studenta.....	85
3.	Závěry výroční zprávy v Královéhradeckém kraji	87

Úvod

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji za školní rok 2012/2013 (dále také jen „VZ“) je zpracována a předkládána v souladu s ustanovením § 10 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů.

Obsahem VZ je popis vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji (dále také jen „KHK“) a hodnocení stavu a změn jejich jednotlivých úrovní deklarovaných ve strategických materiálech KHK a České republiky (dále také jen „ČR“). Samostatnou součástí VZ je i oblast ekonomická a závěr, který zdůrazňuje priority jednotlivých oblastí a shrnuje poznatky z jednotlivých kapitol.

Základními strategickými a koncepčními dokumenty pro rozvoj vzdělávací soustavy v KHK ve sledovaném období (školní rok 2012/2013) byly zejména:

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2011, schválený vládou ČR v roce 2011 (dále také jen „DZ ČR 2011“),
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje (2012-2016) (dále také jen „DZ KHK 2012“) schválený orgány KHK v roce 2012,
- Programové prohlášení Rady Královéhradeckého kraje pro volební období 2008 – 2012,
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR (2008 – 2015) schválená vládou ČR v roce 2008,
- Akční plán podpory odborného vzdělávání vydaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále také jen „MŠMT“) v roce 2008.

Odbor školství Krajského úřadu KHK se ve školním roce 2012/2013 zaměřil podobně jako v uplynulém období na následující priority:

- zvyšování kvality a efektivity vzdělávání,
- podpora odborného vzdělávání, a to zejména ve vybraných oborech strojírenských, elektrotechnických a stavebních,
- pokračování optimalizačních změn v síti škol a školských zařízení a v oborové struktuře středních škol,
- podpora práce center odborného vzdělávání (dále také jen „COV“),
- zajišťování rovných příležitostí ve vzdělávání zaměřeném zejména na děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami (dále také jen „SpVP“) a na cizince,
- podpora zájmového vzdělávání, tělovýchovy a sportu jako prevence rizikového chování žáků,
- zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků,

- podpora dalšího vzdělávání širší veřejnosti i pedagogů organizovaného ve školách a školských zařízeních v KHK a ve Školském zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků KHK (dále také jen „ŠZ DVPP“).

Výroční zpráva se skládá ze tří základních částí:

1. Hodnocení stavu jednotlivých úrovní vzdělávací soustavy
2. Ekonomika a péče o majetek
3. Závěr

Výroční zpráva popisující období školního roku 2012/2013 obsahuje číselné údaje a informace, jejichž zdrojem jsou kromě statistických výkazů škol za jednotlivé školní roky i údaje poskytnuté odborem školství (dále také jen „OŠ“) Krajského úřadu (dále také jen „KÚ“) KHK, odborem regionálního rozvoje, grantů a dotací KÚ (dále také jen „ORRGD KÚ“) KHK, Národním ústavem pro vzdělávání, školským poradenským zařízením a zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále také jen „NÚV“), ŠZ DVPP KHK, popř. získané z výročních zpráv o činnosti škol v KHK za školní rok 2012/2013.

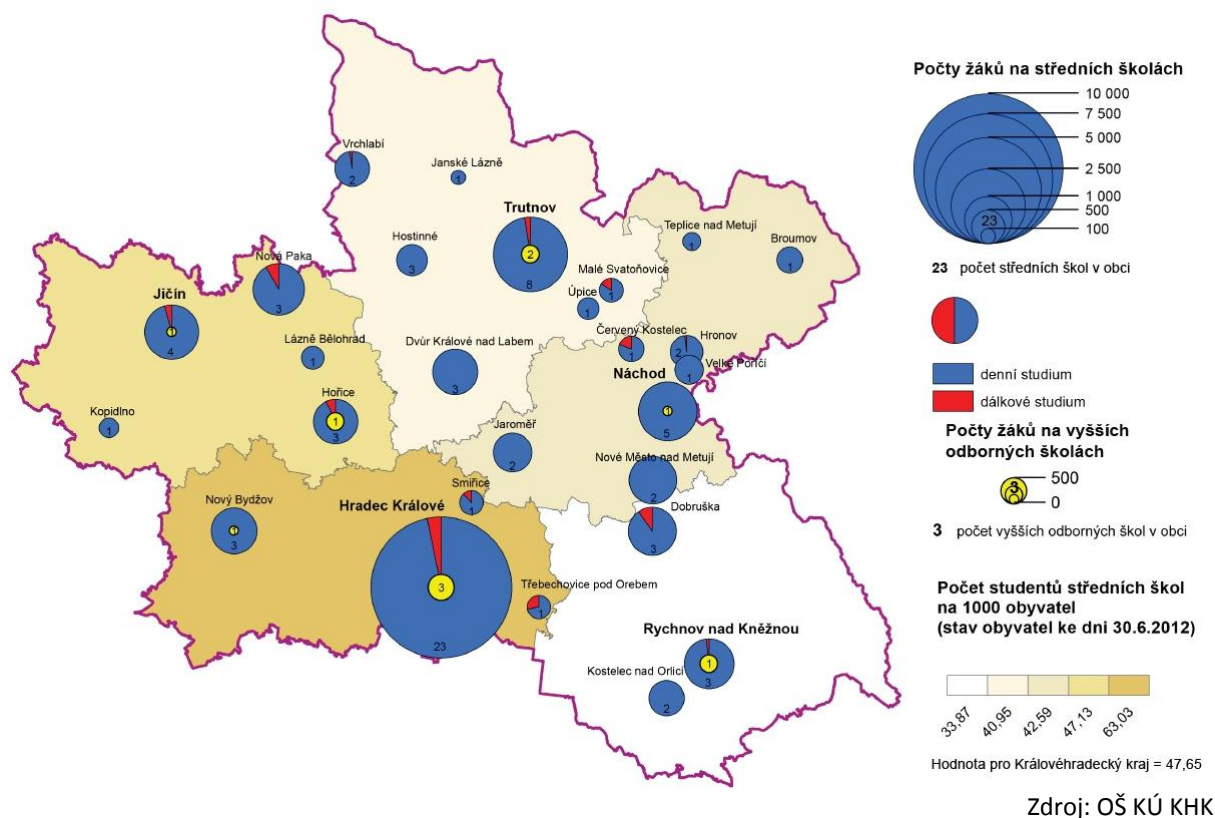
1. Hodnocení stavu jednotlivých úrovní vzdělávací soustavy

Priority v oblasti školství v KHK stanovil DZ KHK 2012 schválený Zastupitelstvem KHK dne 22. 3. 2012 (č. j. ZK/26/1892/2012).

Ve školním roce 2012/2013 pokračovala v souladu s demografickým vývojem počtu živě narozených dětí optimalizace sítě základních a středních škol i optimalizace oborové struktury středních škol v KHK. Výrazněji se projevily z pohledu žáků přijímaných do 1. ročníku středních škol změny oborové struktury schválené v uplynulém období a konání přijímací zkoušky v rámci přijímacího řízení do všech oborů poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou (včetně nástavbového studia) ve všech kolech přijímacího řízení (v denní formě vzdělávání). V mnoha případech byli žáci přijímáni i do jednotlivých zaměření jednoho oboru vzdělání dle RVP v souladu s odlišnými ŠVP. Na všech středních školách probíhá reformovaná maturitní zkouška a na některých jednotná závěrečná zkouška. Celkové počty nabízených volných míst na základních i středních školách vysoko přesahují počty dětí a žáků vstupujících do příslušného stupně vzdělávací soustavy.

V Královéhradeckém kraji plní zřizovatelskou funkci u základních škol převážně města a obce, u středních a vyšších odborných škol kraj. Vzdělávací nabídku doplňují školy soukromé, církevní a státní (zřizované MŠMT).

Obrázek 1: Počty žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol ve školním roce 2012/2013 v jednotlivých obcích v KHK (podle stavu k 30. 9. 2012)

Důležitost celoživotního učení posílil projekt UNIV 2 KRAJE, kterého se účastnily školy v KHK. V tomto směru byly postupně využívány kapacity škol i jejich lidský potenciál.

1.1 Školy a školská zařízení v KHK ve školním roce 2012/2013

Rejstřík škol a školských zařízení

Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje bylo podáno ve sledovaném období 164 žádostí o zápis, změnu zápisu nebo výmaz údajů v rejstříku škol a školských zařízení. Nejvíce žádostí o zápis změn v údajích v rejstříku škol a školských zařízení se týkalo zvýšení nejvyššího povoleného počtu dětí v mateřských školách, žáků ve školních družinách a stravovaných ve školních jídelnách, dále úpravy nejvyššího povoleného počtu žáků v jednotlivých oborech vzdělání a zápisu nových oborů vzdělání dle RVP.

Tabulka 1: Počet žádostí o zápis, změnu zápisu nebo výmaz údajů v rejstříku škol a školských zařízení ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013

Zřizovatel právnické osoby, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení	Počet žádostí 2011/2012	Počet žádostí 2012/2013
Královéhradecký kraj	44	46
Fyzická či právnická osoba	18	10
Církev	7	3
MŠMT	0	1
Obec	148	104
Celkem	217	164

Zdroj: OŠ KÚ KHK

V následujících odstavcích jsou popsány změny v rejstříku škol a školských zařízení u právnických osob, které vykonávají činnost škol a školských zařízení rozdělených podle zřizovatele.

Zřizovatel obec

- ke dni 1. 1. 2013 byla obcí Orlické Záhoří zřízena příspěvková organizace Základní škola a Mateřská škola Orlické Záhoří
- ke dni 1. 8. 2013 byla obcí Olešnice v Orlických horách zřízena příspěvková organizace Základní škola a Mateřská škola v Olešnici v Orlických horách
- ke dni 31. 7. 2013 byla zrušena příspěvková organizace Základní škola a Mateřská škola, Malá Úpa, okres Trutnov zřizovaná obcí Malá Úpa

Zřizovatel Královéhradecký kraj

- dnem 30. 9. 2012 byla zrušena příspěvková organizace Středisko služeb školám, Náchod, Kladská 733
- dnem 30. 6. 2013 zanikla sloučením příspěvková organizace Základní škola, Hostinné, Sluneční 377 (od 1. 7. 2013 sloučena s příspěvkovou organizací Odborné učiliště, Hostinné, Mládežnická 329)
- dnem 31. 7. 2013 zanikla sloučením příspěvková organizace Střední průmyslová škola, Hradec Králové, Hradecká 647 (od 1. 8. 2013 sloučena s příspěvkovou organizací Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Hradební 1029)

- **změny názvů** příspěvkových organizací zřizovaných KHK:

ke dni 1. 9. 2012 byl změněn název příspěvkové organizace Vyšší odborná škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Kostelec nad Orlicí, Komenského 873 na **Střední škola zemědělská a ekologická a střední odborné učiliště chladicí a klimatizační techniky, Kostelec nad Orlicí** (se sídlem Kostelec nad Orlicí, Komenského 873)

ke dni 1. 9. 2012 byl změněn název příspěvkové organizace Speciální základní škola a Mateřská škola, Trutnov na **Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Trutnov** (se sídlem Trutnov, Horská 160)

ke dni 1. 7. 2013 byl změněn název příspěvkové organizace Odborné učiliště, Hostinné, Mládežnická 329 na **Odborné učiliště a Základní škola Sluneční, Hostinné** (se sídlem Hostinné, Mládežnická 329)

ke dni 1. 8. 2013 byl změněn název příspěvkové organizace Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Hradební 1029 na **Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové** (se sídlem Hradec Králové, Hradební 1029)

ke dni 1. 8. 2013 byl změněn název příspěvkové organizace Dětský domov, základní škola, školní družina a školní jídelna, Kostelec nad Orlicí, Pelclova 279 na **Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515**

Konkurzní řízení ve školách a školských zařízeních

V období od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013 se uskutečnilo **8 konkurzních řízení na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky příspěvkových organizací v oblasti školství zřizovaných KHK.**

Až na jednu výjimku (jmenování na dobu určitou) souviselo vypsání konkurzních řízení na obsazení pracovních míst ředitelů škol s novelou školského zákona provedenou zákonem č. 472/2011 Sb., účinnou od 1. 1. 2012, která stanovila funkční období ředitelů škol a školských zařízení na 6 let. Rada KHK rozhodla o konání konkurzů na všech školách, jejichž ředitelé vykonávali činnost ředitele k 1. 1. 2012 nepřetržitě 3 – 6 let (dle přechodných ustanovení školského zákona čl. II 5 a).

Uskutečnila se následující konkurzní řízení:

Střední školy

- Dne 20. 12. 2012 se uskutečnilo konkurzní řízení na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky příspěvkové organizace Střední škola hotelnictví a společného stravování, Teplice nad Metují. Ředitelka byla Radou KHK jmenována od 1. 2. 2013 na období 6 let.

- Dne 15. 4. 2013 se uskutečnilo konkurzní řízení na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky příspěvkové organizace Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola. Ředitel byl Radou KHK jmenován od 1. 8. 2013 na období 6 let.
- Dne 25. 4. 2013 se uskutečnilo konkurzní řízení na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky příspěvkové organizace Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166. Nová ředitelka byla Radou KHK jmenována od 1. 8. 2013 na období 6 let.
- Dne 10. 6. 2013 se uskutečnilo konkurzní řízení na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky příspěvkové organizace Střední škola informatiky a služeb, Dvůr Králové nad Labem, Elišky Krásnohorské 2069. Ředitel byl Radou KHK jmenován od 1. 8. 2013 na období 6 let.
- Dne 10. 6. 2013 se uskutečnilo konkurzní řízení na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky příspěvkové organizace Integrovaná střední škola, Nová Paka, Kumburská 846. Ředitel byl Radou KHK jmenován od 1. 8. 2013 na období 6 let.
- Dne 10. 6. 2013 se uskutečnilo konkurzní řízení na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky příspěvkové organizace Střední škola zemědělská a ekologická a střední odborné učiliště chladicí a klimatizační techniky, Kostelec nad Orlicí. Ředitelka byla Radou KHK jmenována od 1. 8. 2013 na období 6 let.

Speciální školy

- Dne 18. 4. 2013 se uskutečnilo konkurzní řízení na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana, Náchod, Jiráskova 461. Ředitel byl Radou KHK jmenován od 1. 8. 2013 na období 6 let.
- Dne 18. 4. 2013 se uskutečnilo konkurzní řízení na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky příspěvkové organizace Základní škola logopedická a Mateřská škola logopedická, Choustníkovo Hradiště 161. Ředitelka byla Radou KHK jmenována od 1. 8. 2012 na období 6 let.

Z výše uvedeného vyplývá, že u tzv. „rekonkurzů“ došlo ke změně na pozici ředitele/ředitelky školy pouze v jednom případě, kdy se stávající ředitel do konkurzního řízení již nepřihlásil.

1.2 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je institucionálně zajišťováno mateřskými školami, popř. je realizováno v přípravných třídách základních škol. Hlavním cílem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání, maximálně podporovat individuální rozvojové možnosti dětí a usnadňovat jim jejich další životní a vzdělávací cestu.

Ve školním roce 2012/2013 bylo zapsáno v rejstříku škol a školských zařízení celkem 302 mateřských škol. Z uvedeného počtu je 152 mateřských škol samostatným právním subjektem a činnost 150 mateřských škol vykonává jiná právnická osoba (základní škola). V celkovém počtu mateřských škol (302) jsou zahrnuty školy zřizované obcí (285), církví (3), Královéhradeckým krajem (10) a jinými právnickými nebo fyzickými osobami (4).

I nadále pokračuje rostoucí zájem o předškolní vzdělávání, i když oproti předešlým rokům není nárůst tak výrazný. Ve školním roce 2011/2012 se v mateřských školách zřizovaných obcemi vzdělávalo 18 459 dětí, tento počet ve školním roce 2012/2013 vzrostl o 464 (2,5 %). Ve školách všech zřizovatelů vzrostl počet z 19 036 na 19 548, tedy o 512 dětí (2,7 %). Tento vývojový trend je na úrovni okresů víceméně geograficky nezávislý.

Ve školním roce 2012/2013 bylo podáno 91 odvolání proti rozhodnutí ředitele o nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, což je o 25 méně než ve školním roce 2011/2012. Na zvýšenou poptávku po umístění dětí v mateřských školách reagovali zřizovatelé budováním nových mateřských škol, dalších tříd a úpravou stávajících prostor mateřských škol tak, aby bylo možné přijmout větší počet dětí. KÚ KHK na žádost obcí v mimořádných termínech zvyšoval nejvyšší povolené počty dětí v mateřských školách v rejstříku škol a školských zařízení.

Tabulka 2: Přehled počtu mateřských škol, dětí, tříd a pedagogických pracovníků v KHK ve školním roce 2011/2012

Zřizuje	Okres	Počty dětí a tříd				Přečt. ped. pracovníků	Počet škol	v tom	
		dětí	třídy	z toho spec. třídy				samo- statné	součástí jiného právního subjektu*
				dětí	třídy				
Obec	HK	5254	222	75	5	403,0	65	34	31
	JC	2 676	112	87	7	211,5	50	33	17
	NA	3 803	159	52	4	297,0	61	35	26
	RK	2 755	118	21	2	216,0	52	26	26
	TU	3 971	167	117	9	306,1	56	24	32
	Celkem	18 459	778	352	27	1 433,6	284	152	132
Soukr.**	81	5	36	3	7,6	3	1	2	
Církev	135	6	0	0	10,9	3	1	2	
Kraj	361	30	361	30	70,6	10	1	9	
Celkem	19 036	819	749	60	1 522,7	300	155	145	

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011.

* základní škola

** jiná právnická nebo fyzická osoba

Tabulka 3: Přehled počtu mateřských škol, dětí, tříd a pedagogických pracovníků v KHK ve školním roce 2012/2013

Zřizuje	Okres	Počty dětí a tříd				Přepočt. ped. pracovníků	Počet škol	v tom	
		dětí	třídy	z toho spec. třídy				samo- statné	součástí jiného právního subjektu*
				dětí	třídy				
Obec	HK	5 385	225	69	5	412,0	65	34	31
	JC	2 763	114	86	7	216,7	51	31	20
	NA	3 844	161	54	4	298,4	61	34	27
	RK	2 874	121	10	1	218,9	53	26	27
	TU	4 057	171	117	9	310,0	55	23	32
	Celkem	18 923	792	336	26	1 456,0	285	148	137
Soukr.**	108	6	38	3	10,6	4	2	2	
Církev	147	7	0	0	11,7	3	1	2	
Kraj	370	30	370	30	71,8	10	1	9	
Celkem	19 548	835	744	59	1550,1	302	152	150	

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2012.

* základní škola

** jiná právnická nebo fyzická osoba

Z tabulek 2 a 3 porovnávajících údaje o počtu mateřských škol, počtu dětí a pedagogických pracovníků ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- celkový počet mateřských škol bez ohledu na zřizovatele se zvýšil o dvě,
- celkový počet dětí všech mateřských škol bez ohledu na zřizovatele vzrostl o 512 (2,7 %),
- počet přepočtených pedagogických pracovníků ve všech mateřských školách bez ohledu na zřizovatele se zvýšil o 27,4 (1,8 %).

Tabulka 4: Celkový počet dětí zařazených do mateřských škol zřizovaných obcemi KHK a průměrný počet dětí na třídu (včetně speciálních tříd)

	2011/2012	2012/2013	rozdíl	%
Počet dětí	18 459	18 923	464	2,5
Průměrný počet dětí na třídu	23,7	23,9	0,2	0,8
Přepočtený počet pedagogických pracovníků	1 433,6	1 456,0	22,4	1,6

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Z tabulky 4 porovnávací údaje o počtu dětí v mateřských školách zřizovaných obcemi KHK ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- celkový počet dětí v mateřských školách zřizovaných obcemi KHK vzrostl o 464 (2,5 %), což je o 207 dětí méně než v předcházejícím školním roce, kdy vzrostl počet dětí o 671,
- počet přepočtených pedagogických pracovníků v mateřských školách zřizovaných obcemi KHK se zvýšil o 22,4 (1,6 %),
- průměrný počet dětí na třídu v mateřských školách zřizovaných obcemi KHK se zvýšil o 0,2 (0,8 %).

1.3 Základní vzdělávání a povinná školní docházka

Základní vzdělávání vede žáky k osvojení potřebných strategií učení a na jejich základě k motivaci k celoživotnímu učení a tvořivému myšlení. Cílem základního vzdělání je, aby se žáci naučili řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické a duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

V níže uvedených tabulkách nejsou zahrnuty základní školy zřízené při zdravotnických zařízeních, neboť žáci v těchto školách pobývají pouze dočasně a zůstávají žáky svých kmenových škol.

Tabulka 5: Počty základních škol všech zřizovatelů

		k 30. 9. 2011		k 30. 9. 2012	
Zřizuje	Okres	počet škol	z toho pouze 1. st.	počet škol	z toho pouze 1. st.
Obec	HK	48	18	48	18
	JC	36	15	36	15
	NA	49	25	49	25
	RK	43	22	43	22
	TU	51	20	51	20
	Celkem		227	100	227
Soukromník*		7	0	7	0
Církev**		5	1	5	1
Kraj**		21	0	21	0
Celkem		260	101	260	101

Zdroj: MŠMT, OŠ KÚ

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011 a 30. 9. 2012.

* jiná právnická nebo fyzická osoba

** včetně právních subjektů vykonávajících zároveň činnost dětského domova nebo střední školy

Z tabulky 5 porovnávající školní roky 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- v KHK bylo k 30. 9. 2012 celkem 260 základních škol, z nichž 101 bylo tvořeno pouze ročníky prvního stupně – počet škol se oproti předchozímu roku nezměnil.

Tabulka 6: Počty žáků základních škol ve školním roce 2011/2012

Zřizuje	Okres	Počet žáků	z toho spec. třídy*	v tom								
				1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r. ***
Obec	HK	11 453	42	1 491	1 316	1 318	1 282	1 252	1 253	1 296	1 126	1 119
	JC	5 778	44	710	733	656	676	681	607	611	605	499
	NA	8 849	51	1 096	1 056	995	1 035	1 005	915	941	928	878
	RK	6 137	7	793	768	716	681	689	655	604	625	606
	TU	8 899	233	1 079	1 087	1 057	1 050	1 054	950	963	826	833
	Celkem	41 116	377	5 169	4 960	4 742	4 724	4 681	4 380	4 415	4 110	3 935
Soukromník**		533	108	60	49	49	58	61	65	62	64	65
Církev		353	5	46	38	47	45	47	36	48	24	22
Kraj		1 410	1 410	98	114	114	143	166	175	191	201	208
Celkem		43 412	1 900	5 373	5 161	4 952	4 970	4 955	4 656	4 716	4 399	4 230

Zdroj: MŠMT, OŠ KÚ

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011.

* počet žáků ve speciálních třídách (třídách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami)

** jiná právnická nebo fyzická osoba *** včetně 10. r. 10letého vzdělávacího programu

Tabulka 7: Počty žáků základních škol ve školním roce 2012/2013

Zřizuje	Okres	Počet žáků	z toho spec. třídy*	v tom								
				1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r. ***
Obec	HK	11 672	35	1 575	1 467	1 322	1 314	1 291	1 186	1 255	1 184	1 078
	JC	5 945	46	799	705	730	646	667	643	609	571	575
	NA	8 864	54	1 161	1 067	1 064	970	1 025	893	895	905	884
	RK	6 098	7	735	764	749	705	676	623	654	598	594
	TU	9 078	228	1 237	1 066	1 064	1 059	1 049	951	933	930	789
	Celkem	41 657	370	5 507	5 069	4 929	4 694	4 708	4 296	4 346	4 188	3 920
Soukromník**		546	125	55	62	55	59	65	60	65	66	59
Církev		428	11	66	50	40	53	46	62	39	46	26
Kraj		1 368	1 368	113	114	118	135	136	171	188	184	209
Celkem		43 999	1 874	5 741	5 295	5 142	4 941	4 955	4 589	4 638	4 484	4 214

Zdroj: MŠMT, OŠ KÚ KHK

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2012.

* počet žáků ve speciálních třídách (třídách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami)

** jiná právnická nebo fyzická osoba *** včetně 10. r. 10letého vzdělávacího programu

Tabulka 8: Celkový počet žáků základních škol Královéhradeckého kraje a průměrný počet žáků na třídu

Zřizovatel obec	2011/2012	2012/2013	Rozdíl	%
Počet žáků	41 116	41 657	541	1,3
z toho ve speciálních třídách	377	370	-7	-1,9
Počet tříd	2 081	2 067	-14	-0,7
z toho speciální třídy	48	39	-9	-18,8
Průměrný počet žáků na běžnou třídu	20	20,4	0,4	1,8
KHK celkem				
Počet žáků	43 412	43 999	587	1,4
z toho ve speciálních třídách	1 900	1 874	-26	-1,4
Počet tříd	2 339	2 325	-14	-0,6
z toho speciální třídy	243	232	-11	-4,5

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011 a 30. 9. 2012.

Z tabulek 6, 7 a 8 charakterizujících školní roky 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- v roce 2012/2013 došlo v porovnání s rokem předchozím ke zvýšení celkového počtu žáků základních škol zřizovaných obcemi o 1,3 %, přičemž demografický vývoj měl na tento nárůst značný vliv, neboť
- počet žáků prvního stupně vzrostl o 2,6 %,
- počet žáků v 1. ročníku se zvýšil dokonce o 6,5 %,
- zatímco počet žáků druhého stupně se ve stejném období snížil o 0,5 %
- počet tříd ve školách všech zřizovatelů se ve školním roce 2012/13 mírně snížil, přičemž značný podíl na to měl počet tříd samostatně zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (speciální třídy), jenž poklesl o 4,5 %,
- průměrný počet žáků v běžné třídě se o 1,8 % zvýšil.

Tabulka 9: Počty žáků, kteří odešli ze základní školy

Zřizuje	Okres	Žáci, kteří ve školním roce					
		2011/2012			2012/2013		
		ukončili povinnou školní docházku	z toho v nižším než 9. r.	přešli do středních škol**	ukončili povinnou školní docházku	z toho v nižším než 9. r.	přešli do středních škol**
Obec	HK	1 116	35	142	1 095	21	182
	JC	528	29	74	597	21	62
	NA	908	34	107	917	33	100
	RK	631	24	59	623	29	43
	TU	858	22	90	803	23	72
	Celkem	4 041	144	472	4 035	127	459
Soukromník*		70	13	2	53	1	0
Církev		22	0	8	25	1	12
Kraj		204	80	0	177	53	0
Celkem		4 337	237	482	4 290	182	471

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2012 a 30. 9. 2013.

* jiná právnická nebo fyzická osoba

** od následujícího školního roku plní povinnou školní docházku na víceletém gymnáziu nebo v konzervatoři

Z tabulky 9 porovnávající školní roky 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- v roce 2012/2013 přešlo do víceletých gymnázií či víceletých konzervatoří 4,9 % žáků 5. a 7. ročníků, tedy o 0,1 % méně než v roce předchozím
- povinnou školní docházku v roce 2012/2013 v nižším než 9. ročníku v KHK ukončilo 4,2 % žáků, v roce 2011/2012 to byla 5,5 % z celkového počtu žáků.

1.4 Střední vzdělávání

Zřizovatelem většiny středních škol na území kraje je KHK. Vedle středních škol zřizovaných KHK působí v kraji i střední školy soukromé (zřizované fyzickými nebo právnickými osobami), školy církevní, jedna střední škola zřizovaná obcí a školy zřizované MŠMT (viz tabulka 10).

KHK sledoval ve středních školách, které zřizuje jako příspěvkové organizace, jejich ekonomickou prosperitu a dodržování právních norem (vlastní kontroly, kontroly ČŠI) a prostřednictvím písemných výstupů ČŠI i úroveň a efektivitu jejich hlavní činnosti, a to výchovy a vzdělávání. Podkladem pro optimalizační kroky ve středním školství realizované v souladu s nízkým počtem žáků vstupujících do středních škol a situací na trhu práce byly

zejména analýza aktuální nabídky, rozložení oborové struktury a předpokládaná ekonomická prosperita škol související s celkovým počtem žáků v budoucím období. KHK podporoval školy v jejich aktivní grantové politice při získávání dalších finančních prostředků pro zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu.

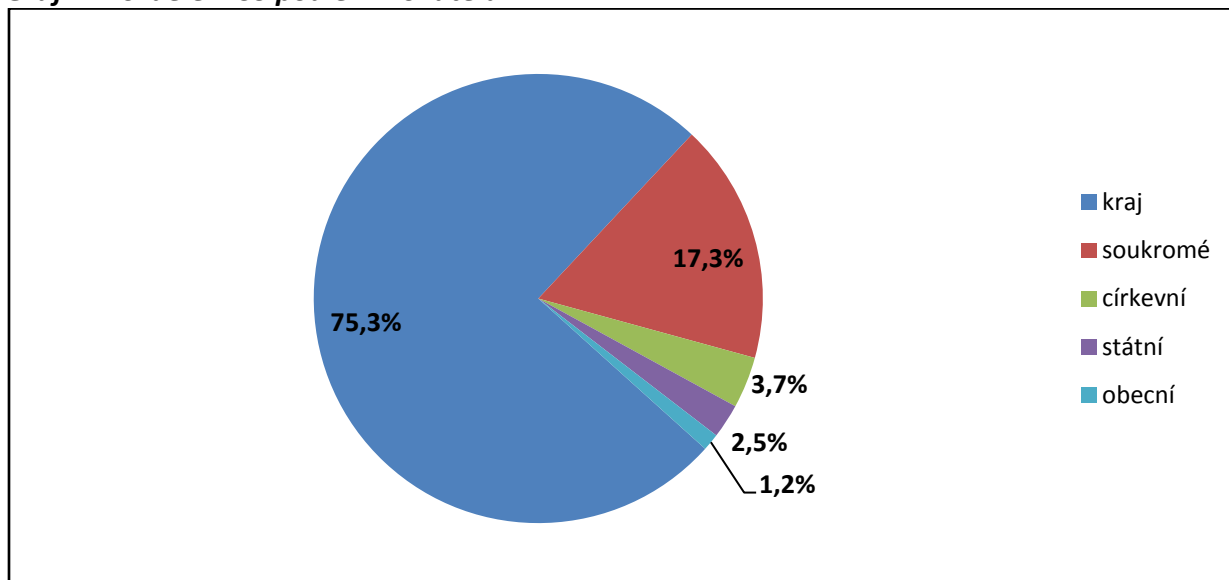
Jednou z priorit v oblasti středního školství v KHK je rovný přístup ke vzdělávání, proto byla věnována značná pozornost žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, a to zejména z pohledu zvýšení efektivity jejich vzdělávání. Informace o vzdělávání těchto žáků jsou uvedeny v kapitole 1.6. Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných.

Tabulka 10: Počty SŠ v KHK podle zřizovatelů podle stavu k 30. 8. 2013

Zřizovatel školy	Počet středních škol v KHK
kraj	61
soukromé	14
církevní	3
státní	2
obecní	1
Celkem	81

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení

Graf 1: Rozdělení SŠ podle zřizovatelů

Zdroj: tabulka 10

Celkový počet škol poskytujících střední vzdělání v KHK

Tabulka 11: Počet škol poskytujících střední vzdělání (včetně oboru praktická škola) v KHK ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013

Zřizovatel	Školní rok		
	2011/2012 podle stavu k 1. 9. 2011	2012/2013 podle stavu k 1. 9. 2012	2012/2013 podle stavu k 31. 8. 2013
KHK			
Hradec Králové	19	18*	17****
Jičín	11	11	11
Náchod	12	12	12
Rychnov nad Kněžnou	7	7	7
Trutnov	13	14**	14
Církev			
Hradec Králové	1	2***	2
Jičín	0	0	0
Náchod	1	1	1
Rychnov nad Kněžnou	0	0	0
Trutnov	0	0	0
Právnícká nebo fyzická osoba			
Hradec Králové	8	8	8
Jičín	1	1	1
Náchod	2	2	2
Rychnov nad Kněžnou	1	1	1
Trutnov	2	2	2
MŠMT			
Hradec Králové	0	0	0
Jičín	0	0	0
Náchod	0	0	0
Rychnov nad Kněžnou	0	0	0
Trutnov	2	2	2
Obce			
Hradec Králové	0	0	0
Jičín	0	0	0
Náchod	0	0	0
Rychnov nad Kněžnou	0	0	0
Trutnov	1	1	1
Celkem v KHK	81	82	81

Zdroj: OŠ KÚ KHK

* Od 1. 2. 2012 sloučena Obchodní akademie a Jazyková škola a právem státní jazykové zkoušky, Hradec Králové, V Lipkách 692 se Střední odbornou školou veřejnosprávní a sociální, Stěžery, Lipová 56

** Od 1. 9. 2012 vykonává činnost střední školy Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Trutnov

*** Od 1. 9. 2012 vykonává činnost střední školy Střední škola Sion High School, Hradec Králové

**** Od 1. 8. 2013 došlo ke sloučení Střední odborné školy a Středního odborného učiliště, Hradec Králové, Hradební 1029 se Střední průmyslovou školou, Hradec Králové, Hradecká 647

Celkový počet škol v KHK poskytujících střední vzdělání (k 1. 9. 2012) se oproti předcházejícímu školnímu roku (k 1. 9. 2011) zvýšil na 82. Na konci školního roku 2012/2013 byl celkový počet středních škol v KHK díky úspěšné optimalizaci 81.

Jelikož nemá odbor školství Krajského úřadu KHK k dispozici statistické údaje ze škol zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nejsou v dalších analýzách tyto žáci zahrnuti.

V následujícím textu i v tabulkách jsou v souladu s nařízením vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, používány tyto zkratky:

Tabulka 12: Přehled oborů dle zařazení do kategorie dosaženého vzdělání

Obor vzdělání	Písmeno z kódu oboru a dosažené vzdělání
Gymnázium 4leté	K - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou
Gymnázium víceleté	K - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou
Obory s MZ (M, L/0)	M - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou L/0 - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou, u kterých je součástí vzdělávání i odborný výcvik
Obory s VL (E, H)	E - Dvouleté a tříleté obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem (určené hlavně pro žáky se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním) H - Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem
Nástavbové studium (L/5)	L/5 - obory vzdělání nástavbového studia poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou
Praktická škola (C)	C - obory vzdělání 78-62-C/01 Praktická škola jednoletá a 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá poskytující střední vzdělání

Zdroj: nařízení vlády č. 211/2010 Sb.

V následujících tabulkách jsou vždy odděleně porovnávány počty žáků (popř. absolventů) středních škol ve dvou školních letech v denní formě vzdělávání a v ostatních formách vzdělávání (informace je vždy uvedena v záhlaví tabulky). Souhrnné počty žáků ve všech formách studia jsou uvedeny v následující přehledové tabulce.

Tabulka 13: Rozdělení žáků podle formy studia

Forma studia	Počet žáků	% z celku
denní	25342	96,53
dálková	885	3,37
distanční	12	0,05
kombinovaná	14	0,05
Celkem	26253	

Zdroj: MŠMT

Z tabulky 13 je patrné, že velká většina žáků SŠ se vzdělává v denní formě. V ostatních formách studuje jen 3,47 % žáků. Jejich další rozlišování ve zbytku textu by již bylo matoucí, proto budou souhrnně označovány jako ostatní formy vzdělávání.

Počet žáků středních škol v KHK v denní formě vzdělávání

Tabulka 14: Přehled počtu tříd a žáků v jednotlivých oborech vzdělání poskytujících střední vzdělání ve středních školách v KHK ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 (denní forma vzdělávání)

Zřizovatel/Obor vzdělání	Školní rok 2011/2012			Školní rok 2012/2013		
	počet tříd	počet žáků	Ø počet žáků na třídu	počet tříd	počet žáků	Ø počet žáků na třídu
Zřizovatel: KHK						
Gymnázium 4leté	85	2444	28,8	82	2316	28,2
Gymnázium víceleté	129	3558	27,6	129	3506	27,2
Obory s MZ (M, L/0)	453	10682	23,6	436	9844	22,6
Obory s VL (E, H)	293	5717	19,5	291	5672	19,5
Nástavbové studium (L/5)	40	843	21,1	30	592	19,7
Praktická škola (C)	9	91	10,1	10	101	10,1
Celkem – KHK	1009	23335	23,1	978	22031	22,5
Zřizovatel: církev						
Gymnázium 4leté	4	114	28,5	4	116	29,0
Gymnázium víceleté	16	464	29,0	16	460	28,8
Obory s MZ (M, L/0)	8	194	24,3	9	192	21,3
Obory s VL (E, H)	-	-	-	-	-	-
Nástavbové studium (L/5)	-	-	-	-	-	-
Celkem – církev	28	772	27,6	29	768	26,5
Zřizovatel: jiná právnická nebo fyzická osoba						
Gymnázium 4leté	8,5	198	23,3	6,2	156	25,2
Gymnázium víceleté	5,5	122	22,2	6,2	151	24,4
Obory s MZ (M, L/0)	87	1892	21,8	81,6	1742	21,3
Obory s VL (E, H)	9	184	20,5	10	195	19,5
Nástavbové studium (L/5)	4	85	21,3	5	82	16,4
Praktická škola (C)	2	14	7,0	1	5	5,0
Celkem – soukromé školy	116	2495	21,5	110	2331	21,2
Zřizovatel: obce						
Gymnázium 4leté	-	-	-	-	-	-
Gymnázium víceleté	8	140	17,5	8	142	17,8
Obory s MZ (M, L/0)	4	95	23,8	3	70	23,3
Obory s VL (E, H)	-	-	-	-	-	-
Nástavbové studium (L/5)	-	-	-	-	-	-
Praktická škola (C)	-	-	-	-	-	-
Celkem – obce	12	235	19,6	11	212	19,3
Celkem v KHK	1165	26837	23,0	1128	25342	22,5

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Z tabulky 14 porovnávající počet žáků ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- celkový počet žáků všech středních škol bez ohledu na zřizovatele v denní formě vzdělávání poklesl o 1495 žáků, což znamená pokles celkového počtu tříd o 37,
- nepatrně se snížil i průměrný počet žáků na třídu ve všech školách bez ohledu na zřizovatele,
- počet žáků soukromých a církevních středních škol v součtu poklesl o 168,
- počet žáků středních škol zřizovaných KHK poklesl o 1304,
- počet žáků středních škol zřizovaných obcemi klesl o 23.

Pokles počtu žáků středních škol v KHK je dlouhodobě způsoben negativním demografickým vývojem počtu živě narozených dětí v KHK.

Tabulka 15: Přehled změn v počtech žáků ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 ve středních školách jednotlivých zřizovatelů (denní forma vzdělávání)

Zřizovatel	Počet žáků v daném školním roce		Rozdíl	Změna v %
	2011/2012	2012/2013		
KHK	23 335	22 031	- 1304	- 5,9 %
Církev	772	768	- 4	- 0,5 %
Jiná fyzická nebo právnická osoba	2 495	2 331	- 164	- 7,0 %
Obec	235	212	- 23	- 10,8 %
Celkem	26 837	25 342	- 1495	- 5,9 %

Zdroj: MŠMT

Poznámka 1: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Poznámka 2: záporné hodnoty znamenají meziroční pokles počtu.

Z tabulky 15 porovnávající změny v počtech žáků ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- stejně jako v minulém období došlo k dalšímu poklesu celkového počtu žáků všech středních škol v oborech s denní formou vzdělávání, a to o 5,9 %,
- pokles počtu žáků se týká středních škol všech zřizovatelů,
- nejmenší pokles počtu žáků měly církevní střední školy.

Počet žáků středních škol v KHK v ostatních formách vzdělávání

Ostatními formami vzdělávání se rozumí v souladu s § 25 školského zákona dálková, večerní, distanční a kombinovaná forma vzdělávání. Ve večerní formě nebyli vzdělávání žádní žáci.

Tabulka 16: Přehled počtu žáků v jednotlivých oborech poskytujících střední vzdělání ve středních školách v KHK ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 (ostatní formy vzdělávání)

Obory	2011/2012					2012/2013				
	KHK	církev	soukr.	obce	celkem	KHK	církev	soukr.	obce	celkem
Gymnázium 4leté	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gymnázium víceleté	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obory s MZ (M, L/O)	106	0	50	0	156	97	36	32	0	165
Obory s VL (E, H)	68	0	0	0	68	64	0	0	0	64
Nástavbové studium (L/5)	351	0	501	0	852	344	0	338	0	682
Praktická škola (C)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem v KHK	525	0	551	0	1076	505	36	370	0	911

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Z tabulky 16 porovnávací změny v počtech žáků ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- celkový počet žáků všech středních škol bez ohledu na zřizovatele v ostatních formách vzdělávání poklesl o 165,
- počty žáků se snížily ve všech skupinách oborů,
- církevní střední školy začaly od školního roku 2012/2013 vzdělávat i v ostatních formách,
- počet žáků v soukromých školách a školách zřizovaných krajem se propadl.

Žáci obecních středních škol studovali ve sledovaném období ve středních školách pouze v denní formě vzdělávání.

Tabulka 17: Přehled změn v počtech žáků ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 ve středních školách jednotlivých zřizovatelů (ostatní formy vzdělávání)

Zřizovatel	Počet žáků v daném školním roce		Rozdíl	Změna v %
	2012/2012	2012/2013		
KHK	525	505	- 20	- 3,9 %
církev	0	36	+ 36	100 %
jiná fyzická nebo právnická osoba	551	370	- 181	- 48,9 %
obce	0	0	0	0
Celkem	1076	911	- 165	- 18,1 %

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Poznámka: Při výpočtech procentních změn jsou jako základ považovány údaje z roku 2012/2013.

Z tabulky 17 porovnávací počty žáků ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- v rámci nižšího počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem, ale i celkově nižšího zájmu uchazečů o ostatní formy vzdělávání, došlo k poklesu celkového počtu žáků všech středních škol bez ohledu na zřizovatele v oborech realizovaných v ostatních formách vzdělávání, a to o 18,1 %,
- počet žáků středních škol v ostatních formách vzdělávání klesl ve školách zřizovaných KHK pouze o 3,9 %, v soukromých školách o 48,9 %,
- protože neměly v ostatních formách vzdělávání ve školním roce 2011/2012 církevní střední školy žádné žáky, je jejich meziroční přírůstek 100 %.

Počty absolventů oborů středních škol v KHK v denní formě vzdělávání

Tabulka 18: Počet absolventů oborů poskytujících střední vzdělání ve středních školách v KHK ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 (denní forma vzdělávání)

Obory	2011/2012					2012/2013				
	KHK	církev	soukr.	obce	celkem	KHK	církev	soukr.	obce	celkem
Gymnázium 4leté	632	34	71	0	737	617	21	38	0	676
Gymnázium víceleté	456	59	0	14	529	469	55	28	18	570
Obory s MZ (M, L)	2 331	44	451	12	2838	2272	27	475	19	2793
Obory s VL (E, H)	1 595	0	55	0	1650	1507	0	41	0	1548
Nástavbové studium (L/5)	188	0	36	0	224	206	0	23	0	229
Praktická škola (C)	24	0	13	0	37	17	0	0	0	17
Celkem	5 226	137	626	26	6 015	5088	103	605	37	5833

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Z tabulky 18 porovnávající počty absolventů středních škol ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- celkový počet absolventů všech středních škol bez ohledu na zřizovatele klesl o 182 (pokles o 3,0 %),
- počet absolventů středních škol zřizovaných KHK klesl o 138 (pokles o 2,6 %),
- počet absolventů církevních středních škol klesl o 34 (pokles o 24,8 %),
- počet absolventů soukromých středních škol poklesl o 21 (pokles o 3,4 %),
- počet absolventů obecních středních škol stoupl o 11 (nárůst o 42,3 %),
- největší pokles počtu absolventů bez ohledu na zřizovatele je u oborů praktické školy (C), pokles o 20 žáků, tj. o 54,1 %,
- největší nárůst je u počtu absolventů víceletých gymnázií o 41, tj. 7,8%.

Poznámka: Při výpočtech procentních změn jsou jako základ považovány údaje z roku 2011/2012.

Tabulka 19: Procentní podíly počtu absolventů jednotlivých oborů poskytujících střední vzdělání ve středních školách všech zřizovatelů v KHK z celkového počtu absolventů všech oborů poskytujících střední vzdělání ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 (denní forma vzdělávání)

Kategorie dosaženého vzdělání	Podíl z celkového počtu absolventů (v %)		Změna procentního podílu
	2011/2012	2012/2013	
Obory s MZ (K)	21,0	21,4	0,4
Obory s MZ (M, L)	47,2	47,9	0,7
Obory s VL (E, H)	27,4	26,5	-0,9
Nástavbové studium (L/5)	3,7	3,9	0,2
Praktická škola (C)	0,6	0,3	-0,3

Zdroj: tabulka 17

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2012, popř. k 30. 9. 2013.

Z tabulky 19 porovnávající školní roky 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- procentní podíly absolventů gymnázií (K), dalších maturitních oborů (M, L) i oborů nástavbového studia (L/5) všech středních škol (bez ohledu na zřizovatele) z celkového počtu všech absolventů středních škol se nepatrně zvýšily,
- procentní podíl absolventů učebních oborů (E, H) všech středních škol (bez ohledu na zřizovatele) z celkového počtu všech absolventů středních škol se i ve školním roce 2012/2013 snížil,
- procentní podíl absolventů praktické školy (C) z celkového počtu všech absolventů středních škol je velmi malý, přesto se ještě o 0,3% snížil.

Poznámka: Při výpočtech procentních změn jsou jako základ považovány údaje z roku 2011/2012.

Počty absolventů středních škol v KHK v ostatních formách vzdělávání

Tabulka 20: Počet absolventů oborů poskytujících střední vzdělání ve školách v KHK ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 (ostatní formy vzdělávání)

Obor vzdělání	2011/2012					2012/2013				
	KHK	církev	soukr.	obce	celkem	KHK	církev	soukr.	obce	celkem
Gymnázium 4leté	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gymnázium víceleté	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obory s MZ (M, L)	41	0	15	0	56	33	0	5	0	38
Obory s VL (E, H)	22	0	0	0	22	24	0	0	0	24
Nástavbové studium (L/5)	52	0	162	0	214	30	0	119	0	149
Praktická škola (C)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	115	0	177	0	292	87	0	124	0	211

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2012, popř. k 30. 9. 2013.

Z tabulky 20 porovnávající počty absolventů středních škol v jiných než denních formách vzdělávání ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- celkový počet absolventů všech středních škol bez ohledu na zřizovatele poklesl o 81, tj. o 27,7 %,
- počet absolventů maturitních oborů ve středních školách (bez nástavbového studia) bez ohledu na zřizovatele klesl o 18, tj. o 32,1 %,
- počet absolventů soukromých středních škol se snížil o 53 žáků, tj. o 29,9 %,
- počet absolventů krajských středních škol se snížil o 28, tj. o 24,3 %.

Poznámka: Při výpočtech procentních změn jsou jako základ považovány údaje z roku 2011/2012.

Tabulka 21: Procentní podíl počtu absolventů jednotlivých oborů poskytujících střední vzdělání z celkového počtu absolventů všech oborů poskytujících střední vzdělání ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 (ostatní formy vzdělávání)

Obor vzdělání	Podíl z celkového počtu absolventů (v %)		Změna % podílů
	2011/2012	2012/2013	
Obory s MZ (M, L)	19,2	18,0	-1,2
Obory s VL (E, H)	7,5	11,4	3,9
Nástavbové studium (L/5)	73,3	70,6	-2,7

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2012, popř. k 30. 9. 2013.

Z tabulky 21 porovnávající školní roky 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- procentní podíl absolventů maturitních oborů (M, L) a nástavbových oborů (L/5) všech středních škol (bez ohledu na zřizovatele) z celkového počtu všech absolventů středních škol se snížil (pokles o 1,2 a 2,7 %),
- procentní podíl absolventů učebních oborů (E, H) všech středních škol (bez ohledu na zřizovatele) z celkového počtu všech absolventů středních škol se zvýšil (nárůst o 3,9 %).

Přezkumy společné části maturitní zkoušky

V souladu s § 82 školského zákona KÚ na základě podané písemné žádosti přezkoumává průběh a výsledek maturitní zkoušky, s výjimkou dílčí zkoušky společné části konané formou didaktického testu. Přezkoumání profilové části MZ provádí KÚ v součinnosti s ČŠI a přezkum společné části MZ ve spolupráci s CERMATEm.

Tabulka 22: Počet podaných žádostí o přezkoumání výsledků MZ 2012 po podzimním zkušebním období

Část MZ	Forma zkoušky	Předmět	Počet žádostí
Profilová část	-	odborný předmět	0
Společná část	písemná práce	český jazyk a literatura	7
		anglický jazyk	6
		německý jazyk	5
	ústní zkoušení	český jazyk a literatura	1
Celkem			19

Zdroj: OŠ KÚ KHK

V tomto termínu maturitních zkoušek nebyla podána žádná žádost o přezkoumání profilové části MZ. U dvou žádostí ve společné části (obě z německého jazyka) z celkových 19 byl změněn počet dosažených bodů a u jedné další (český jazyk a literatura) měla změna bodového ohodnocení za důsledek změnu výroku z „neuspěl“ na „uspěl“. U žádné jiné nebylo bodové hodnocení změněno.

Tabulka 23: Počet podaných žádostí o přezkoumání výsledků MZ 2013 po jarním zkušebním období

Část MZ	Forma zkoušky	Předmět	Počet žádostí
Profilová část	-	odborný předmět	3
Společná část	písemná práce	český jazyk a literatura	24
		anglický jazyk	12
		německý jazyk	13
		francouzský jazyk	1
	ústní zkoušení	český jazyk a literatura	1
Celkem			54

Zdroj: OŠ KÚ KHK

U 25 žádostí (tj. 49,0 %) z celkových 51 týkajících se společné části MZ, došlo ke změně bodového ohodnocení. Do tohoto počtu jsou započítány i žádosti, u kterých došlo ke změně výroku z „neuspěl“ na „uspěl“.

U 8 žádostí (tj. 15,7 %) z celkových 51 společné části MZ byl změněn výrok z „neuspěl“ na „uspěl“. Z toho byly 2 změny u anglického jazyka a 6 změn u českého jazyka a literatury.

Počty žáků středních škol v KHK v 1. ročníku denní formy vzdělávání

Tabulka 24: Počet žáků v 1. ročnících středních škol všech zřizovatelů v KHK ve školním roce 2011/2012 (denní forma vzdělávání)

Zřizovatel	Počet žáků 1. ročníků středních škol – 2011/2012							Celkem žáků v 1.roč.
	gymnázia (K)			obory s MZ (L/O, M)	obory s VL (H, E)	prakt. škola (C)	nástavb. studium (L/5)	
	4letá	6letá	8letá					
KHK								
Celkem	542	174	321	2 676	1 987	49	498	6 247
Církevní školy								
Celkem	31	0	60	45	0	0	0	136
Obecní školy								
Celkem	0	0	16	22	0	0	0	38
Soukromé školy								
Celkem	53	20	0	429	69	0	41	612
1. ročníky celkem	626	194	397	3172	2056	49	539	7033

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011.

Tabulka 25: Počet žáků v 1. ročnících středních škol všech zřizovatelů v KHK ve školním roce 2012/2013 (denní forma vzdělávání)

Zřizovatel	Počet žáků 1. ročníků středních škol – 2012/2013							Celkem žáků v 1.roč.
	gymnázia (K)			obory s MZ (L/O, M)	obory s VL (H, E)	prakt. škola (C)	nástavb. studium (L/5)	
	4letá	6letá	8letá					
KHK								
Celkem	539	166	322	2340	2044	61	252	5724
Církevní školy								
Celkem	35	0	58	60	0	0	0	153
Obecní školy								
Celkem	0	0	20	0	0	0	0	20
Soukromé školy								
Celkem	34	29	0	424	70	5	51	613
1. ročníky celkem	608	195	400	2824	2114	66	303	6510

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2012.

Z tabulek 24 a 25 porovnávacích počty žáků 1. ročníku ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- celkový počet žáků 1. ročníků všech středních škol bez ohledu na zřizovatele se snížil o 523 (7,5 %), což koresponduje počtem nově přijatých žáků do 1. ročníků, který již od školního roku 2007/2008 stagnuje či klesá,
- pravděpodobně díky finanční podpoře Královéhradeckého kraje byl nejvyšší meziroční nárůst absolutního počtu žáků v oborech vzdělání s výučním listem (E, H), a to o 58 (+2,8 %),
- ve všech gymnaziálních oborech se vzdělávalo v 1. ročnících nepatrně menší množství (-14) žáků,
- největší propad počtu žáků 1. ročníků (-236) byl u nástavbového studia (L/5), a to o 43,8 %,
- dlouhodobým úbytkem přijímaných žáků trpí i další obory vzdělání s maturitní zkouškou (L/O, M), což se potvrzuje i v meziročním rozdílu 348 žáků (-11,0 %),
- u praktické školy (C) byl počet žáků v 1. ročníku vyšší.

Tabulka 26: Procentní podíly počtu žáků 1. ročníků oborů vzdělání ve středních školách všech zřizovatelů v KHK z celkového počtu žáků 1. ročníku ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 (denní forma vzdělávání)

Počty žáků v 1. ročníku středních škol bez ohledu na zřizovatele								
Školní rok	gymnázia (K)			obory s MZ (L/O, M)	obory s VL (H, E)	prakt. škola (C)	nástavb. studium (L/5)	Celkem žáků v 1. roč.
	4letá	6letá	8letá					
2011/2012	626	194	397	3172	2056	49	539	7033
% podíl žáků jednotlivých oborů z celkového počtu žáků	8,9	2,8	5,6	45,1	29,2	0,7	7,7	100
2012/2013	608	195	400	2824	2114	66	303	6510
% podíl žáků jednotlivých oborů z celkového počtu žáků	9,3	3,0	6,1	43,4	32,5	1,0	4,7	100
Změna procentního podílu	+0,4	+0,2	+0,5	-1,7	+3,3	+0,3	-3,0	-

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Z tabulky 26 porovnávající školní roky 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- největší pokles procentního podílu žáků 1. ročníků byl v nástavbových oborech (L/5) a v oborech s maturitní zkouškou (L/O, M),
- podíl gymnaziálních oborů a praktické školy se zvýšil jen nepatrně
- nejvyšší nárůst procentního podílu počtu žáků 1. ročníků byl u oborů vzdělání s výučním listem (E, H), a to (29,2 % → 32,5 %) o 3,3 %.

Nově přijatí žáci do prvních ročníků středních škol

Ve školním roce 2012/2013 bylo do 1. ročníků všech středních škol v Královéhradeckém kraji nově přijato 6652 žáků, z toho 6321 do denní formy vzdělávání. Největší část těchto žáků byla přijata do oborů všeobecného středního vzdělávání s maturitní zkouškou.

Tabulka 27: Přehled počtu nově přijatých žáků do středních škol jednotlivých zřizovatelů v KHK ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013

Nově přijatí žáci do 1. ročníků středních škol			
Forma vzdělávání	Zřizovatel	2011/2012	2012/2013
denní forma vzdělávání	Kraj	6049	5551
	Obec	36	20
	Soukromá osoba, právnická osoba	593	597
	Církev	134	153
	Celkový počet nově přijatých žáků do prvních ročníků středních škol do denní formy vz.	6812	6321
ostatní formy vzdělávání	Kraj	216	203
	Obec	0	0
	Soukromá osoba, právnická osoba	124	92
	Církev	0	36
	Celkový počet nově přijatých žáků do prvních ročníků středních škol do ostatních forem vz.	340	331
Celkem za školní rok		7152	6652

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Z tabulky 27 porovnávající počty nově přijatých žáků ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- ve školním roce 2012/2013 došlo k dalšímu poklesu počtu nově přijatých žáků všech středních škol bez ohledu na zřizovatele v denní formě o 491, tj. o 7,8 %, a v ostatních formách o 9, tj. 2,7 %,
- celkový meziroční pokles celkového počtu nově přijatých žáků do prvních ročníků se propadl již po páté v řadě,
- oproti školnímu roku 2007/2008 (8899 nově přijatých) byl úbytek nově přijatých žáků 25,3%.

Nově přijatí žáci jsou tvořeni především absolventy devátých ročníků základních škol (4290), žáky, kteří pokračují v plnění povinné školní docházky ve víceletých gymnáziích (471) a dalšími.

Graf 2: Rozdělení nově přijatých žáků do 1. ročníků středních škol v KHK podle skupiny oborů vzdělání ve školním roce 2012/2013 (denní forma vzdělání)

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2012.

Osm skupin oborů, které se na celku podílejí méně než 1 %, jsou ve skupině ostatní obory. Celkem tvoří 2,9 % všech nově přijatých žáků. Do skupiny oborů Obecná příprava patří obory gymnaziální a do skupiny oborů Obecně odborná příprava patří lycea a praktické školy. U ostatních skupin oborů je jejich zaměření zřejmé.

První kolo přijímacího řízení pro školní roky 2012/2013 a 2013/2014 do oborů v denní formě vzdělávání

Tabulka 28: Souhrnné výsledky po 1. kole přijímacího řízení pro školní roky 2012/2013 a 2013/2014 do oborů středního vzdělávání ve středních školách v KHK bez ohledu na zřizovatele a stav žáků k 30. 9. daného školního roku (denní forma vzdělávání)

Typ studia	Přijímací řízení pro školní rok 2012/2013				Přijímací řízení pro školní rok 2013/2014		
	počet				počet		
	přihlášky	přijetí	zápisové lístky	nově přijatí k 30. 9. 2012	přihlášky	přijetí	zápisové lístky
Gymnázium 4leté	1 240	659	594	608	1211	678	586
Gymnázium víceleté	1 116	600	586	595	1165	597	585
Obory ukončené MZ (M,L)	4 732	3 602	2 489	2 771	5193	4044	2590
Obory ukončené VL (E, H)	2 754	2 417	1 508	1 992	2511	2221	1359
Praktická škola (C)	39	39	38	66	31	31	30
Celkem	9 881	7 317	5 215	6 032	10 111	7 571	5 150

Zdroj: MŠMT

Poznámka 1: údaje platné k 31. 5. 2012, popř. k 31. 5. 2013, pokud není v záhlaví tabulky označeno jinak

Poznámka 2: do údajů uvedených v tabulce nejsou zahrnuti žáci nástavbových oborů

Z tabulky 28 porovnávací údaje týkající se přijímacího řízení pro školní roky 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- na rozdíl od přijímacího řízení pro školní rok 2011/2012 bylo v obou sledovaných obdobích možné podat shodný počet přihlášek,
- dvojnásobný počet přihlášek oproti počtu zápisových lístků je dán možností podat v prvním kole přijímacího řízení dvě přihlášky ke vzdělávání ve střední škole,
- počet přihlášek do prvního kola přijímacího řízení se zvýšil o 230 (tj. o 2,3 %),
- počet odevzdaných zápisových lístků po 1. kole přijímacího řízení se zvýšil o 65 (tj. o 1,2%),
- nižší počet zápisových lístků v oborech s výučním listem a v praktických školách je dán tím, že se do nich do dalších kol přijímacího řízení hlásili žáci nepřijetí v prvním kole,
- počet odevzdaných zápisových lístků do gymnaziálních oborů se téměř nezměnil,
- počet odevzdaných zápisových lístků do oborů s maturitní zkouškou (M, L) se zvýšil o 101 (tj. nárůst o 4,1 %).

Poznámka: Není-li uvedeno jinak, jsou při výpočtech procentních změn jako základ považovány údaje z roku 2012/2013.

Vývoj počtu žáků středních škol podle indikátorů kvantitativního vývoje vzdělávací soustavy kraje

Šest indikátorů kvantitativního vývoje počtu žáků středních škol definovaných v DZ ČR 2011 udává ideální rozložení počtu žáků v jednotlivých formách a druzích vzdělávání a v jednotlivých kategoriích dosaženého vzdělávání. DZ KHK 2012 tyto ukazatele shodně používá a u některých zavádí vlastní požadovanou hodnotu dosaženou především optimalizací celé vzdělávací soustavy. Zároveň popisuje jejich metodiku výpočtu. Stav ve školním roce 2012/2013 je zachycen v následující tabulce.

Tabulka 29: Indikátory kvantitativního vývoje vzdělávací soustavy v KHK ve školním roce 2012/2013

Název indikátoru	Poznámka	Školní rok 2012/2013	Požadovaná hodnota DZ KHK 2012
Podíl počtu nově přijatých žáků do maturitního studia na SŠ	včetně nástavbového studia, denní forma vzdělávání	67,10 %	70 % a méně
Podíl počtu nově přijatých do nástavbového studia	denní forma vzdělávání	17,52 %	20 % a méně
Podíl žáků v oborech vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem v 1. ročnících středních škol z celkového počtu žáků nově přijatých do 1. ročníků středních škol	při výpočtu nejsou zahrnuti žáci nástavbového a zkráceného studia, denní forma vzdělávání	34,51 % / 65,49 %	30 % / 70 %
Podíl počtu přijímaných do 1. ročníků oborů poskytujících střední vzdělání s výučním listem vzhledem k počtu absolventů ZŠ	denní forma vzdělávání	45,45 %	30 % a více
Podíl počtu žáků odcházejících ze ZŠ do 8letých gymnázií	-	8,07 %	součet v rozmezí 5-10
Podíl počtu žáků odcházejících ze ZŠ do 6letých gymnázií	-	4,13 %	

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Z tabulky 29 vyčísľující velikost jednotlivých indikátorů ve školním roce 2012/2013 v KHK vyplývá že:

- velký počet žáků byl přijímán do oborů vzdělání s výučním listem na úkor oborů odborného maturitního vzdělávání,
- velký počet žáků základních škol je přijímán do víceletých gymnázií.

Na základě uvedených statistických údajů v kapitole 1.4 Střední vzdělávání je možno konstatovat, že ve školním roce 2012/2013 dále klesal počet žáků vstupujících do středního vzdělávání, zejména v denní formě vzdělávání. Do 1. ročníku všech středních škol bez ohledu na zřizovatele nastoupilo (k 30. 9. 2012) v porovnání s uplynulým obdobím celkově méně žáků než k 30. 9. 2010, jejich rozdíl však není zdaleka tak markantní jako v předcházejícím školním roce. Největší propad počtu nově přijatých žáků i celkového počtu žáků byl

u ostatních forem vzdělávání, a to především u středních škol zřizovaných jinými fyzickými či právníckými osobami. Jediným zřizovatelem, který optimalizoval počet středních škol, byl Královéhradecký kraj.

1.5 Vyšší odborné vzdělávání

V KHK bylo ve školním roce 2012/2013 celkem 10 vyšších odborných škol (dále také jen „VOŠ“), z nichž 8 je zřizovaných KHK a 2 soukromým zřizovatelem. U všech vyšších odborných škol v KHK je vždy součástí organizace také střední škola, na jejíž odborné vzdělávání vyšší odborné školy navazují. Ve sledovaném období nebyly v těchto školách zavedeny nové obory, v některých případech pouze MŠMT prodloužilo platnost akreditace vzdělávacích programů pro stávající obory VOŠ.

Celkový počet vyšších odborných škol v KHK bez ohledu na zřizovatele

Tabulka 30: Počty vyšších odborných škol v KHK ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013

Zřizovatel / okres	2011/2012	2012/2013
Zřizovatel: KHK		
Hradec Králové	2	2
Jičín	2	2
Náchod	1	1
Rychnov nad Kněžnou	2	1
Trutnov	2	2
Zřizovatel: církev		
	0	0
Zřizovatel: obec		
	0	0
Zřizovatel: fyzická nebo právnická osoba		
Hradec Králové	2	2
Celkem	11	10

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Poznámka: údaje platné k 1. 9. 2011, popř. k 1. 9. 2012.

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že mezi školními roky 2011/2012 a 2012/2013 zanikla jedna vyšší odborná škola. Jednalo se o vyšší odbornou školu, jejíž činnost vykonávala Vyšší odborná škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Kostelec nad Orlicí, Komenského 873.

Názvy vyšších odborných škol v KHK

Tabulka 31: Seznam vyšších odborných škol v KHK ve školním roce 2012/2013

Zřizovatel: KHK	
okres Hradec Králové	
1	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové, Komenského 234
2	Vyšší odborná škola a Střední odborná škola, Nový Bydžov, Jana Maláta 1869
Okres Jičín	
3	Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice
4	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Jičín, Pod Koželuhy 100
Okres Náchod	
5	Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931
Okres Rychnov nad Kněžnou	
6	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166
Okres Trutnov	
7	Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola
8	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Trutnov, Procházkova 303
Zřizovatel: jiná fyzická nebo právnická osoba	
Okres Hradec Králové	
9	CZECH SALES ACADEMY Hradec Králové - vyšší odborná škola a střední odborná škola s.r.o.
10	Obchodní akademie, Vyšší odborná škola cestovního ruchu a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, s.r.o.

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Celkový počet studentů, počet studentů 1. ročníku a počet absolventů vyšších odborných škol v KHK

Tabulka 32: Přehled o celkovém počtu studentů, studentů 1. ročníku a absolventů VOŠ v KHK ve školním roce 2011/2012

Zřizovatel	Počet studijních skupin	Počet studentů 2011/2012		Počet studentů v 1. ročníku 2011/2012		Počet absolventů 2011/2012	
		denní studium	dálkové studium	denní studium	dálkové studium	denní studium	dálkové studium
KHK							
Celkem	35	779	63	357	28	207	10
Fyzická nebo právnická osoba							
Celkem	6	123	0	40	0	32	0
VOŠ celkem	41	902	63	397	28	239	10

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Tabulka 33: Přehled o celkovém počtu studentů, absolventů a studentů 1. ročníku VOŠ v KHK ve školním roce 2012/2013

Zřizovatel	Počet studijních skupin	Počet studentů 2012/2013		Počet studentů v 1. ročníku 2012/2013		Počet absolventů 2012/2013	
		denní studium	dálkové studium	denní studium	dálkové studium	denní studium	dálkové studium
KHK							
Celkem	35	767	76	314	33	184	19
Fyzická nebo právnická osoba							
Celkem	6	125	0	43	0	46	0
VOŠ celkem	41	892	76	357	33	230	19

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2012, popř. k 30. 9. 2013.

Z tabulek 32 a 33 porovnávajících počty studentů a absolventů VOŠ ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- celkový počet studentů všech VOŠ bez ohledu na zřizovatele se v denní formě vzdělávání snížil o 10 (-1,1 %), ale v dálkové formě vzdělávání se zvýšil o 13 (20,6 %),
- počet studentů 1. ročníků VOŠ bez ohledu na zřizovatele se dohromady v denní i dálkové formě vzdělávání snížil o 35, tj. o 8,2 %,
- počet absolventů VOŠ bez ohledu na zřizovatele se v denní formě vzdělávání snížil o 9 (3,8 %), ale v dálkové formě se počet absolventů o 9 zvýšil.

Změny v počtech studentů vyšších odborných škol po absolvování 1. ročníku

Tabulka 34: Procentní úbytek počtu studentů VOŠ po absolvování 1. ročníku studia, a to ve dvou následujících školních letech, 2011/2012 a 2012/2013, popř. 2012/2013 a 2013/2014 (denní forma vzdělávání)

Zřizovatel	Počet studentů VOŠ (denní studium)					
	1. roč. 2011/2012	2. roč. 2012/2013	úbytek studentů ve 2. roč. (v %)	1. roč. 2012/2013	2. roč. 2013/2014	úbytek studentů ve 2. roč. (v %)
KHK						
Celkem	357	254	28,9%	314	205	34,7 %
Fyzická nebo právnická osoba						
Celkem	40	35	12,5%	43	38	11,6 %
VOŠ celkem	397	289	27,2%	357	243	31,9 %

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012, popř. k 30. 9. 2013.

Z tabulky 34 porovnávací změny v počtech studentů VOŠ po absolvování 1. ročníku studia (školní roky 2011/2012 a 2012/2013, popř. 2012/2013 a 2013/2014) vyplývá:

- zvýšil se procentní úbytek studentů všech VOŠ bez ohledu na zřizovatele po absolvování 1. ročníku (27,2 % → 31,9 %; zvýšení o 4,7 %),
- ke snížení procentního celkového úbytku počtu studentů po absolvování 1. ročníku došlo zejména díky procentnímu úbytku na školách zřizovaných KHK.

Na základě uvedených statistických údajů v kapitole 1.5 Vyšší odborné vzdělávání je možno konstatovat, že zájem o studium oborů na VOŠ ve školním roce 2012/2013 v porovnání s uplynulým obdobím stagnoval, ale zvýšil se podíl studentů v dálkové formě vzdělávání na úkor počtu studentů v denní formě. I přes to, že se počet VOŠ v kraji o jednu snížil, zůstal celkový počet studentů téměř nezměněný. Ve VOŠ zřizovaných KHK přetrvává trend odchodu značného procenta studentů z těchto oborů po absolvování 1. ročníku.

1.6 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných

Za děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami pokládáme podle školského zákona děti, žáky a studenty se zdravotním postižením, se zdravotním znevýhodněním a se sociálním znevýhodněním.

Jedinci se zdravotním znevýhodněním jsou děti, žáci a studenti se zdravotními diagnózami, které nepatří mezi zdravotní postižení. Jsou vzděláváni v běžných i speciálních školách a jejich počty se vykazují pouze ve školách při zdravotnických zařízeních.

Tabulka 35: Průměrný počet dětí a žáků za školní rok ve školách při zdravotnických zařízeních zřizovaných KHK

Průměrný počet dětí/žáků za školní rok	2011/2012	2012/2013
Mateřská škola	106	104
1. stupeň základní školy	154	135
2. stupeň základní školy	117	112
Celkem	377	351

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2012, popř. k 30. 9. 2013.

Jedinci se sociálním znevýhodněním jsou všechny děti v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, sociální znevýhodnění však školy ve výkonových výkazech nevykazují. Statistickými výkazy prochází pouze děti v přípravných třídách základních škol, u kterých musí být v době přijetí potvrzeno sociálně znevýhodněné prostředí rodiny. Počet dětí

v přípravných třídách ve srovnání s rokem 2011/2012 v kraji významně vzrostl, jak je patrné z následující tabulky. Dětem ze sociálně znevýhodněného prostředí se v posledním roce před zahájením školní docházky věnuje zvýšená pozornost, aby byly lépe připraveny na docházku do 1. třídy.

Tabulka 36: Přípravné třídy základních škol pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí

Přípravné třídy základních škol	2011/2012	2012/2013
Počet tříd	6	10
Počet dětí	80	120

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Jedinci se zdravotním postižením jsou děti, žáci a studenti, kterým zdravotní postižení diagnostikovalo školské poradenské zařízení. Jejich vzdělávání probíhá:

- ve třídách běžných škol formou individuální integrace,
- ve speciálních třídách běžných škol formou skupinové integrace,
- ve školách samostatně zřízených pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením.

1.6.1 Individuálně integrované děti a žáci se zdravotním postižením

Děti se zdravotním postižením navštěvují v první řadě mateřské a základní školy, kde jsou integrovány do tříd spolu s dětmi a žáky bez zdravotního postižení. V mateřských školách se nejčastěji vykazují žáci s vadami řeči, kteří tvoří každoročně kolem 50 % všech dětí se zdravotním postižením.

Tabulka 37: Struktura podle zdravotního postižení - individuálně integrované děti v mateřských školách všech zřizovatelů (kromě KHK)

		2011/2012	2012/2013
Mentální postižení		3	7
z toho	středně těžké	2	4
	těžké	0	0
Sluchové postižení		3	3
Zrakové postižení		1	1
Vady řeči		43	59
Tělesné postižení		9	10
Souběžné postižení více vadami		9	9
Vývojové poruchy		11	2
Autismus		7	12
Celkem		86	103

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Mezi žáky se zdravotním postižením integrovanými v třídách běžných základních škol tvoří přibližně 85% žáci s vývojovými poruchami učení. V soukromých a církevních základních školách tvoří žáci s vývojovými poruchami učení necelých 70 % všech žáků s postižením, je zde však vyšší podíl žáků s mentálním postižením.

Tabulka 38: Struktura podle zdravotního postižení - individuálně integrovaní žáci v základních školách zřizovaných obcemi

Zřizovatel - obec		2011/2012	2012/2013
Mentální postižení		52	54
z toho	středně těžké	5	4
	Těžké	1	1
Sluchové postižení		24	18
Zrakové postižení		45	46
Vady řeči		61	54
Tělesné postižení		75	59
Souběžné postižení více vadami		47	51
Vývojové poruchy učení		3402	3353
Vývojové poruchy chování		224	247
Autismus		53	66
Celkem		3983	3947

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Tabulka 39: Struktura podle zdravotního postižení - individuálně integrovaní žáci v základních školách zřizovaných soukromými osobami a církvemi

		2011/2012	2012/2013
Mentální postižení		20	17
z toho	středně těžké	15	4
	těžké	0	0
Sluchové postižení		1	2
Zrakové postižení		0	1
Vady řeči		3	2
Tělesné postižení		6	5
Souběžné postižení více vadami		11	4
Vývojové poruchy učení		130	118
Vývojové poruchy chování		15	22
Autismus		5	7
Celkem		191	178

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Individuálně integrovaní žáci se zdravotním postižením jsou pravidelně vykazováni i ve středních školách. Podobně jako v obecních základních školách jsou to z přibližně 85% žáci s vývojovými poruchami učení.

Tabulka 40: Struktura podle zdravotního postižení - individuálně integrovaní žáci v běžných třídách středních škol všech zřizovatelů

		2011/2012	2012/2013
Mentální postižení		37	23
z toho	středně těžké	0	1
	těžké	0	0
Sluchové postižení		6	10
Zrakové postižení		5	7
Vady řeči		1	0
Tělesné postižení		13	10
Souběžné postižení více vadami		1	1
Vývojové poruchy učení – nižší st. gymnázia		11	8
Vývojové poruchy učení – ostatní SŠ		357	446
Vývojové poruchy chování – nižší st. gymnázia		-	1
Vývojové poruchy chování – ostatní SŠ		-	4
Autismus		0	2
Celkem		431	512

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

1.6.2 Skupinově integrované děti a žáci se zdravotním postižením

V mateřských školách se podle potřeby zřizují speciální třídy, v kterých jsou vzdělávány děti se zdravotním postižením. V předškolním věku je takto vzděláváno nejvíce dětí s vadami řeči a s postižením více vadami. Zahrnujeme sem i třídy speciálních mateřských škol.

Tabulka 41: Struktura podle zdravotního postižení - ve speciálních třídách mateřských škol všech zřizovatelů

		2011/2012	2012/2013
Mentální postižení		12	16
z toho	středně těžké	5	8
	těžké	1	1
Sluchové postižení		14	8
Zrakové postižení		54	57
Vady řeči		462	432
Tělesné postižení		14	14
Souběžné postižení více vadami		105	142
Vývojové poruchy		10	5
Autismus		30	27
Celkem		701	701

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Tabulka 42: Struktura podle zdravotního postižení - žáci ve speciálních třídách základních škol všech zřizovatelů (kromě KHK)

Zřizovatel - obec		2011/2012	2012/2013
Mentální postižení		119	130
z toho	středně těžké	23	22
	těžké	2	0
Sluchové postižení		1	1
Zrakové postižení		19	18
Vady řeči		7	6
Tělesné postižení		5	2
Souběžné postižení více vadami		86	89
Vývojové poruchy učení		210	208
Vývojové poruchy chování		5	8
Autismus		25	39
Celkem		477	501

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Speciální třídy při základních školách jsou nejčastěji zřizovány pro žáky s vývojovými poruchami učení a pro žáky s mentálním postižením, nezanedbatelný je i počet žáků se souběžným postižením více vadami.

1.6.3 Školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Kraj má ze zákona povinnost zajistit vzdělávání žáků se zdravotním postižením, proto zřizuje školy pro žáky se zdravotním postižením. KHK byl ve školním roce 2012/2013 zřizovatelem **24 základních škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami**, z nichž tři jsou školami při zdravotnických zařízeních. V pěti z těchto škol byli vzděláváni i žáci v oborech středního

vzdělávání. Pro žáky se zdravotním postižením dále KHK zřizoval **tři samostatné střední školy** a **jednu speciální mateřskou školu**. Tři základní a jedna mateřská škola jsou součástí organizací, které mají i školské zařízení pro výkon ústavní výchovy. Dále KHK zřizoval **pět samostatných školských zařízení pro výkon ústavní výchovy – dětských domovů**.

K 31. 7. 2013 byly zrušeny součásti dětský domov a školní jídelna u organizace Dětský domov, Základní škola, Školní družina a Školní jídelna, Kostelec nad Orlicí, Pelcova 272. Organizace se přestěhovala a nese od 1. 8. 2013 nový název Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515. Sloučením zanikla k 30. 6. 2013 příspěvková organizace Základní škola, Hostinné, Sluneční 377. Sloučila se s odborným učilištěm v Hostinném, které nese od 1. 7. 2013 název Odborné učiliště a Základní škola Sluneční, Hostinné.

Při kraje zřizovaných organizacích je aktivních 6 mateřských škol, které jsou součástí speciálních základních škol, 4 mateřské školy při zdravotnických zařízeních a jedna mateřská škola při dětském domově. Kraj zřizuje i jednu samostatnou speciální mateřskou školu v Trutnově. Nejvíce postižení se vyskytuje v oblasti vad řeči a kombinovaných vad. Významné postavení zauímají speciální mateřské školy pro děti se zrakovým a sluchovým postižením v Hradci Králové.

Tabulka 43: Struktura žáků speciálních mateřských škol zřizovaných KHK podle zdravotního postižení

Zřizovatel - KHK		2011/2012	2012/2013
Mentální postižení		4	9
z toho	středně těžké	0	3
	těžké	0	0
	hluboké	0	0
Sluchové postižení		14	7
Zrakové postižení		41	42
Vady řeči		205	191
Tělesné postižení		10	9
Souběžné postižení více vadami		39	64
Vývojové poruchy		2	0
Autismus		17	18
Celkem		332	340

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

KHK zřizuje speciální základní školy buď jako samostatné příspěvkové organizace, nebo jako součást organizací, které vykonávají také činnost střední školy. Vlivem zpřísnění diagnostiky a demografického vývoje nadále dochází k úbytku žáků s lehkým mentálním postižením, čímž klesá i celkový počet žáků ve speciálních školách.

Školy jsou nejvíce zaměřeny na vzdělávání žáků s mentálním postižením. V Hradci Králové má kraj školu pro žáky se sluchovým postižením a pro žáky s vadami řeči, která přijímá žáky z celé republiky. Dosah za hranice kraje má i základní škola logopedická v Choustníkově Hradišti.

Tabulka 44: Struktura žáků speciálních základních škol zřizovaných KHK podle zdravotního postižení

Zřizovatel - KHK		2011/2012	2012/2013
Mentální postižení		996	900
z toho	středně těžké	85	101
	Těžké	66	30
	Hluboké	2	3
Sluchové postižení		34	36
Zrakové postižení		-	-
Vady řeči		117	114
Tělesné postižení		1	1
Souběžné postižení více vadami		181	162
Vývojové poruchy učení		30	44
Vývojové poruchy chování		16	22
Autismus		34	85
Celkem		1409	1364

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Tabulka 45: Struktura žáků speciálních základních škol zřizovaných jiným zřizovatelem (soukromé a církevní školy) podle zdravotního postižení

Zřizovatel – soukromá osoba		2011/2012	2012/2013
Mentální postižení		12	18
z toho	středně těžké	4	6
	Těžké	2	0
	Hluboké	0	0
Sluchové postižení		0	0
Zrakové postižení		0	0
Vady řeči		2	2
Tělesné postižení		2	1
Souběžné postižení více vadami		78	69
Vývojové poruchy učení		1	1
Vývojové poruchy chování		0	0
Autismus		17	26
Celkem		112	117

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Z tabulek vyplývá, že mírně klesá počet žáků s mentálním postižením v základních školách praktických, naopak stoupá počet žáků s diagnostikovanými poruchami autistického spektra a se souběžným postižením více vadami.

KHK zřizuje i střední školy pro žáky se zdravotním postižením. V každém okrese je jedna škola, která zajišťuje pokračování vzdělávání žáků ze základních škol praktických v dvouletých a tříletých učebních oborech typu „E“. Kraj dále zřizuje střední školu pro žáky s vadami sluchu v Hradci Králové a disponuje také solidní sítí praktických škol, tedy škol pro absolventy základních škol praktických a základních škol speciálních se středně těžkým a těžkým mentálním postižením.

Tabulka 46: Struktura žáků speciálních středních škol podle zdravotního postižení

		2011/2012	2012/2013
Mentální postižení		598	508
z toho	středně těžké	38	48
	těžké	0	0
	hluboké	0	0
Sluchové postižení		54	62
Zrakové postižení		3	2
Vady řeči		4	3
Tělesné postižení		2	3
Souběžné postižení více vadami		66	119
Vývojové poruchy učení		142	220
Vývojové poruchy chování		0	6
Autismus		7	17
Celkem		876	940
z toho v soukromých školách		14	13

Zdroj: ÚIV

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011, popř. k 30. 9. 2012.

Ve středních školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotními postiženími rovněž projevuje trend snižování počtu žáků s lehkým mentálním postižením, na druhé straně se potvrzuje trend ve zvyšování počtu žáků s kombinovaným postižením, s vývojovými poruchami učení a autismem.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhalo v souladu s vyhláškou č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších právních předpisů, a zejména v souladu se vzdělávacími potřebami žáků.

1.6.4 Vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

Vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných probíhalo na jednotlivých základních a středních školách podle jejich profilace. Nadaní žáci měli možnost vzdělávání ve třídách s rozšířenou výukou některých předmětů. Počty žáků s rozšířenou výukou se nevykazují. Za mimořádně nadané se považují i žáci, kteří byli přeřazeni do vyššího ročníku (na základě vykonané zkoušky) bez absolvování předchozího ročníku. Jejich počet v kraji se pohybuje v řádu jednotek.

1.7 Základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání

1.7.1 Základní umělecké vzdělávání

Základní umělecké vzdělávání poskytované v základních uměleckých školách (dále ZUŠ) poskytuje základy vzdělání v oboru hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém. ZUŠ umožňují vzdělávat mimořádně nadané jedince a odborně je připravit na neprofesionální uměleckou činnost, případně na studium na středních a vysokých školách uměleckého a pedagogického zaměření a na studium na konzervatořích.

Tabulka 47: Počty žáků ZUŠ dle oborů ve školním roce 2011/2012

	Okres	Počet škol	Počet žáků	V oboru				
				tanečním	výtvarném	literárně-dramatickém	hudebním s výukou	
							individuální	kolektivní
Obec	HK	6	3 870	597	1007	374	1 827	65
	JC	3	1 410	178	291	63	840	38
	NA	7	3 534	516	684	83	1 980	271
	RK	5	2 272	408	415	157	1 073	219
	TU	7**	2 662	468	673	82	1 373	66
	Celkem	28	13 748	2 167	3 070	759	7 093	659
Soukr.*		3	789	119	37	9	588	36
Celkem		31	14 537	2 286	3 107	768	7 681	695

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2010.

* jiná právnická/fyzická osoba

** včetně jedné ZUŠ při základní škole

Tabulka 48: Počty žáků ZUŠ dle oborů ve školním roce 2012/2013

	Okres	Počet škol	Počet žáků	V oboru				
				tanečním	výtvarném	literárně-dramatickém	hudebním s výukou	
							individuální	kolektivní
Obec	HK	6	4 146	661	1 010	375	1 974	126
	JC	3	1 429	187	297	66	849	30
	NA	7	3 594	531	690	79	2 076	218
	RK	5	2 294	385	413	157	1 112	227
	TU	7**	2 708	456	678	79	1 443	52
	Celkem	28	14 171	2 220	3 088	756	7 454	653
Soukr.*	3	857	166	44	0	607	40	
Celkem	31	15 028	2 386	3 132	756	8 061	693	

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011.

* jiná právnická/fyzická osoba

** včetně jedné ZUŠ při základní škole

Z tabulek 47 a 48, které shrnují údaje o počtu žáků ZUŠ dle oborů ve školním roce 2011/2012 a 2012/2013, vyplývá:

- z celkového počtu 31 ZUŠ je 28 škol zřizovaných obcemi a 3 školy jsou soukromé,
- počet všech žáků ZUŠ bez ohledu na zřizovatele vzrostl meziročně o 491 (3,4 %),
- nejnavštěvovanějším oborem ZUŠ bez ohledu na zřizovatele byl ve sledovaném školním roce obor hudební s výukou individuální (53,6 % z celkového počtu žáků ZUŠ), dále obor výtvarný (20,8 %), taneční (15,9 %), literárně-dramatický (5,1 %); nejmenší zájem byl o obor hudební s výukou kolektivní (4,6 %).

1.7.2 Jazykové vzdělávání

Jazykové vzdělávání probíhalo v KHK ve školním roce 2012/2013 kromě výuky v ZŠ, SŠ a v některých MŠ (nepovinně) i v dalších 6 zařízeních. Dvě jazykové školy jsou součástí právnických osob vykonávajících činnost střední školy, popř. vyšší odborné školy. V Obchodní akademii, Střední odborné škole a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky, Hradec Králové (zřizovatel KHK) probíhalo vzdělávání ve čtyřech středních, jednom speciálním a jednom konverzačním kurzu (anglický jazyk). Jednoletý pomaturitní kurz nebyl otevřen. V Obchodní akademii, Vyšší odborné škole cestovního ruchu a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky, s. r. o. (zřizovatel fyzická osoba) probíhal jeden přípravný jazykový kurz ke státní jazykové zkoušce. Jednoleté pomaturitní kurzy anglického jazyka probíhaly ve čtyřech soukromých zařízeních v KHK, v jednom z těchto zařízení probíhal pomaturitní kurz německého jazyka.

Jazykové vzdělávání probíhalo v rámci vzdělávání dospělých i v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Jazykové vzdělávání pro pedagogické pracovníky je zaměřeno

nejen na samotné získávání jazykových kompetencí, ale i na osvojení nových metod práce a seznamování s netradičními didaktickými pomůckami.

1.7.3 Zájmové vzdělávání

Soutěže a přehlídky organizované pro žáky v KHK

KÚ KHK je organizátorem okresních a krajských kol soutěží a přehlídek vyhlášených MŠMT. V roce 2013 zajišťovalo stejně jako v roce 2012 regionální aktivity a organizaci soutěží vyhlášených MŠMT Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje.

Na okresní a krajská kola soutěží a přehlídek v roce 2013 bylo vynaloženo celkem 1 373 000,- Kč z účelové dotace poskytnuté MŠMT. Tyto soutěže dále podpořil KHK finanční částkou ve výši 317 000,- Kč.

Setkání organizátorů a vítězů krajských a republikových kol soutěží a přehlídek s představiteli KHK

Již tradičně přijali v září 2013 představitelé KHK vítěze krajských kol soutěží a organizátory krajských kol soutěží. Setkání se konalo ve velkém sále Zastupitelstva KHK. Vítězům soutěží představitelé KHK předali dárky v podobě poukázek na odběr zboží v prodejnách Decathlon. Setkání proběhlo ve slavnostní atmosféře za přispění vystoupení žáků ZUŠ Jičín.

Podpora příspěvkových organizací vykonávajících činnost škol a školských zařízení s výbornými výsledky talentovaných žáků

Program Podpory příspěvkových organizací vykonávajících činnost škol a školských zařízení s výbornými výsledky talentovaných žáků umožnil zvýšit úroveň přípravy studentů na soutěže vyhlášené MŠMT, doplnit vybavení školy pro výuku předmětů. V roce 2013 podpořil kraj střední školy zřizované KHK částkou 145 000,- Kč.

Regionální soutěže a přehlídky vyhlášené KHK

KHK v roce 2013 částečně finančně zabezpečoval některé soutěže regionálního charakteru, které mají v kraji dlouhodobou tradici. Pro tyto účely byla z rozpočtu KHK přidělena částka 400 000,- Kč.

Tabulka 49: Přehled regionálních soutěží vyhlašovaných KHK v roce 2013

SOUTĚŽE DĚTÍ ZE SOCIÁLNĚ ZNEVÝHODNĚNÉHO PROSTŘEDÍ		
1	Lehkoatletické závody dětí z DDÚ a SVČ	DDÚ Hradec Králové
2	Plavecká štafeta dětí z DDÚ a SVČ	DDÚ Hradec Králové
3	Černobílý gól dětí z DDÚ a SVČ	DDÚ Hradec Králové
4	Hradecká smeč dětí z DDÚ a SVČ	DDÚ Hradec Králové
5	Krajský přebor žáků ZŠ praktických v přespolním běhu	Speciální ZŠ, Chlumeck nad Cidlinou
6	Turnaj v kopané a vybíjené	Speciální ZŠ, Chlumeck nad Cidlinou
7	Mladý zdravotník ČČK	Speciální ZŠ Augustina Bartoše
8	Mladý zdravotník	ZŠ a MŠ J. Zemana, Náchod
9	Sportovní desetiboj	DD, ZŠ, ŠD a ŠJ, Kostelec nad Orli.
10	Hry dětí dětských domovů	DD, ZŠ a ŠJ Dolní Lánov
DOVEDNOSTNÍ SOUTĚŽE		
11	8. ročník soutěže zručnosti žáků ZŠ	SŠ řemeslná, Jaroměř
12	Kuchařské dovednosti	OU 17. listopadu, HK
13	Talentová soutěž v psaní na klávesnici	VOŠ a SOŠ, Nový Bydžov
14	Talentová soutěž v psaní na klávesnici	OA, SOŠ a JŠ s právem st. Jazyk. zkoušky Hradec Králové
15	Hradecký víceboj – mistrovství KHK v ovládnání klávesnice	ZŠ a MŠ, HK, Jiráskovo nám.
SPORTOVNÍ SOUTĚŽE		
16	Mezi mosty – raftový závod	Gymnázium J. K. Tyla, HK
17	Kinball – 2. Roč. Českého poháru SŠ	VOŠ zdr. a SZŠ, HK
18	Orientační běh	SPŠ Trutnov
19	Silniční cyklistika - časovka	SPŠ Trutnov
20	Velká cena Trutnova ve šplhu ZŠ a SŠ	SPŠ Trutnov
21	Přebor ZŠ a SŠ Trutnovska v šachu	ZŠ, Trutnov 3, Náchodská
22	Úpická laťka	ZŠ Úpice-Lány
23	Turnaj v přehazované	ZŠ, Hořice, Husova11
24	Regionální kolo v malé kopané	MŠ, speciální ZŠ a PrŠ, HK
25	Regionální kolo ve florbalu	MŠ, speciální ZŠ a PrŠ, HK
26	Turnaj žáků ZŠ prakt. v malé kopané	ZŠ Nový Bydžov, F. Palackého
27	Krkonošský florbalový turnaj	SVČ Trutnov
UMĚLECKÉ SOUTĚŽE		
28	Soutěž ve zpěvu	SVČ Trutnov
29	Novopacký slavíček	G a SOŠ ped., Nová Paka
30	Praskačský zpěváček	ZŠ a MŠ, Praskačka
31	Školka plná dětí 2013 – XI. ročník výtvarné soutěže	MŠ, HK, Kampanova

Pokračování tabulky 49

VĚDOMOSTNÍ SOUTĚŽE		
32	Krajské kolo soutěže poznávání rostlin a živočichů	Biskupské gymnázium B. Balvína a ZŠ a MŠ Jana Pavla II. Hradec Králové
33	EKOMLÁDĚ 2011	G, SOŠ, SOU a VOŠ, Hořice
34	Zlatá včela – oblastní kolo	ZŠ Dukelských bojovníků a MŠ, Dubenec
35	Literární cena Antonína Lauterbacha	ZŠ, Chlumeč nad Cidlinou
36	SVČ Děčko, Náchod	Poznávání přírodnin
37	Soutěž v první předlékařské pomoci pro žáky ZŠ	VOŠ zdr. a SZŠ, Trutnov

Zdroj OŠ KÚ KHK

Poznámka: *Názvy škol a školských zařízení jsou v tabulce uvedeny ve zkrácené podobě.*

Vysvětlivky: *MŠ – mateřská škola, ZŠ – základní škola, G – gymnázium, OA – obchodní akademie, SŠ – střední škola, SOŠ – střední odborná škola, SOU – střední odborné učiliště, SPŠ – střední průmyslová škola, VOŠ – vyšší odborná škola, JŠ – jazyková škola, OU – odborné učiliště, PrŠ – praktická škola, DDÚ – dětský diagnostický ústav, DDM – dům dětí a mládeže, SVČ – středisko volného času, ŠD – školní družina, ŠJ – školní jídelna*

1.7.4 Tělovýchova a sport

Jednou z oblastí činnosti odboru školství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje je oblast sportu a volného času dětí a mládeže. Stěžejními aktivitami řešenými v této oblasti v roce 2013 byly dotační programy kraje, projekt Olympiád dětí a mládeže, spolupráce s krajskými a okresními subjekty v oblasti sportu a volnočasových aktivit, spolupráce a zajištění aktivit výboru pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity Zastupitelstva Královéhradeckého kraje. V rámci tzv. „trvalých záštit rady kraje“ byly v roce 2013 znovu podpořeny tradiční významné mezinárodní sportovní akce s dlouholetou tradicí, které se každoročně konají na území Královéhradeckého kraje. V průběhu roku byla, na základě usnesení Zastupitelstva Královéhradeckého kraje, realizována finanční podpora významným projektům a subjektům z oblasti sportu ve výši 4 068 000,- Kč (např. podpora MČR družstev mužů a žen v atletice 2013, Juniorského mistrovství světa v orientačním běhu 2013, Mistrovství světa veteránů v běhu do vrchu, MČR v běhu do vrchu juniorek, juniorů, žen a mužů 2013, Mistrovství Evropy atletů - veteránů v silničním běhu, chůzi a krosu 2013, Pohár Josefa Masopusta 2012/2013, Mezinárodní mistrovství ČR v alpských disciplínách 2013 a další).

Olympiády dětí a mládeže České republiky

V průběhu září 2012 - června 2013 byla organizačně zajištěna krajská výprava na Hry VI. letní olympiády dětí a mládeže České republiky 2013. Ty byly slavnostně zahájeny zažehnutím olympijského ohně, který vzplál nad fotbalovým stadionem Miroslava Valenty v Uherském Hradišti v neděli 23. 6. 2013 v odpoledních hodinách. Zapálení olympijského ohně bylo doprovázeno obrovským aplausem více než 3.000 sportovců, trenérů, vedoucích výprav,

hostů a představitelů všech 14 krajů České republiky. Výpravu Královéhradeckého kraje odjelo do Zlínského kraje reprezentovat 154 sportovců, 31 trenérů a 2 vedoucí výpravy. Vlajkonoškou výpravy Královéhradeckého kraje pro rok 2013 se stala vicemistryně světa, hradecká kanoistka Jana Blahová, která na OH v Pekingu 2008 získala 8. místo. Medaile naši sportovci získali v atletice, cyklistice, kanoistice, nohejbale, orientačním běhu, plavání a sportovní střelbě. Konečná bilance reprezentantů Královéhradeckého kraje byla celkem 24 medailí - 10 zlatých, 7 bronzových a 7 stříbrných. Královéhradeckým krajem bylo pro krajskou výpravu zajištěno a uhrazeno: ubytování a stravování, společné reprezentační oblečení, dresy a doprava účastníků krajské výpravy. Celková částka vynaložená v roce 2013 na ODM byla téměř 1,6 mil Kč. 22. 10. 2013 se uskutečnilo slavnostní setkání představitelů Královéhradeckého kraje s úspěšnými reprezentanty, trenéry a zástupci krajských sportovních svazů k „Hrám VI. letní Olympiády dětí a mládeže České republiky 2013“, na kterém představitelé Královéhradeckého kraje, v čele s hejtmanem kraje Bc. Lubomírem Francem, ocenili nejúspěšnější sportovce kraje a poděkovali trenérům a zástupcům krajských sportovních svazů za pomoc při přípravě a realizaci krajské výpravy.

Spolupráce se Všesportovním kolegiem KHK a krajskými sportovními svazy

Nedílnou součástí práce OŠ KÚ KHK je také spolupráce s významnými subjekty působícími v kraji v oblasti sportu a tělovýchovy. Jedním z hlavních partnerů na krajské úrovni je Všesportovní kolegium Královéhradeckého kraje. Spolupráce s tímto krajským subjektem pokračovala v roce 2013 podle zaběhnutého systému ověřeného vzájemnou spoluprací v minulých letech. Královéhradecký kraj dále v roce 2013 spolupracoval s Královéhradeckým krajským sdružením ČUS a zejména s krajskými sportovními svazy, se kterými probíhala úzká spolupráce na přípravě účasti kraje na Hry VI. letní olympiády dětí a mládeže České republiky 2013 a Hry VI. zimní olympiády dětí a mládeže České republiky 2014. Vzájemná spolupráce probíhala také v dalších oblastech - účast na jednáních, vzájemné informování o organizovaných aktivitách, spolupráce na významných akcích. Na základě usnesení Zastupitelstva Královéhradeckého kraje byla v průběhu roku 2013 realizována finanční podpora z rozpočtu Královéhradeckého kraje na zajištění provozu Královéhradeckého krajského sdružení ČUS a 5 okresních sdružení ČUS na rok 2013 v celkové výši 900 000,- Kč.

Výbor pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity Zastupitelstva KHK

V roce 2013 pokračovala činnost výboru pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity, který byl na nové volební období schválen Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje na konci roku 2012. Výbor projednával veškeré materiály týkající se problematiky práce s dětmi a mládeží, tělovýchovy a sportu. Výčet problematik je obsažen v zápisech z jednání výboru, které jsou od roku 2009 zveřejňovány na webových stránkách KHK. Výbor měl v roce 2013 13

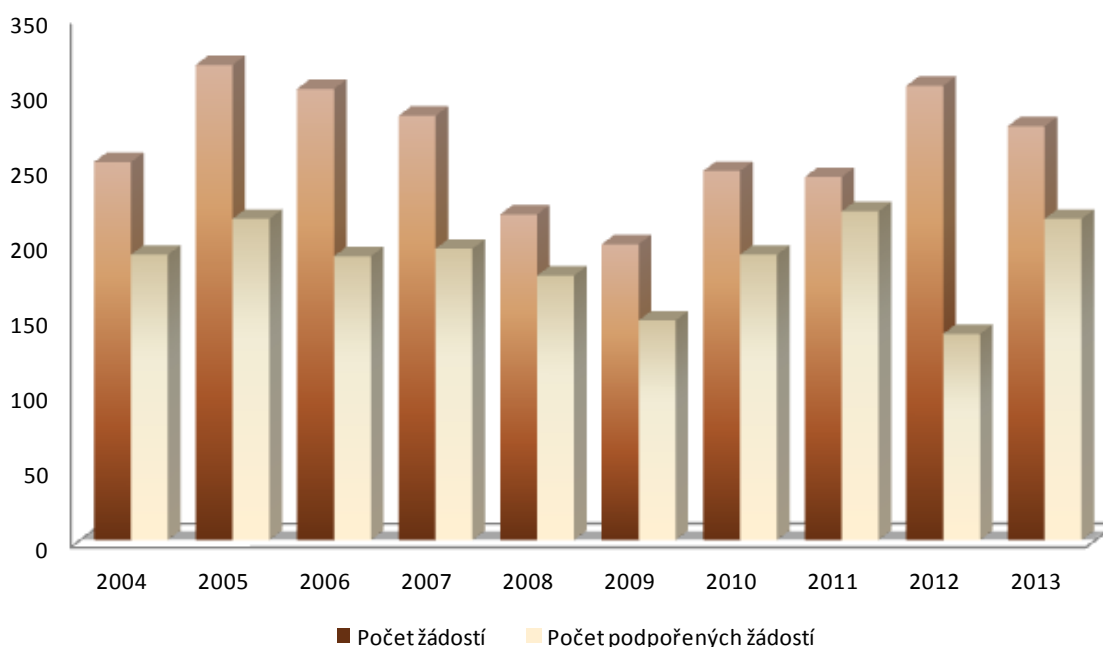
členů, uskutečnilo se celkem 11 jednání výboru a v průběhu roku 2013 bylo přijato 55 usnesení.

Dotace KHK v oblasti tělovýchovy a sportu

V roce 2013 Královéhradecký kraj vyčlenil na podporu veřejně prospěšných projektů v oblasti tělovýchovy a sportu ze svého rozpočtu částku 6 046 200,- Kč. Podpora těchto programů byla v roce 2013 proti roku 2012 zvýšena o 1 250 000,- Kč. Celkově bylo v této oblasti v roce 2013 vyhodnoceno 277 předložených projektů. Orgány Královéhradeckého kraje schválily podpoření 215 projektů v 7 vyhlášených programech:

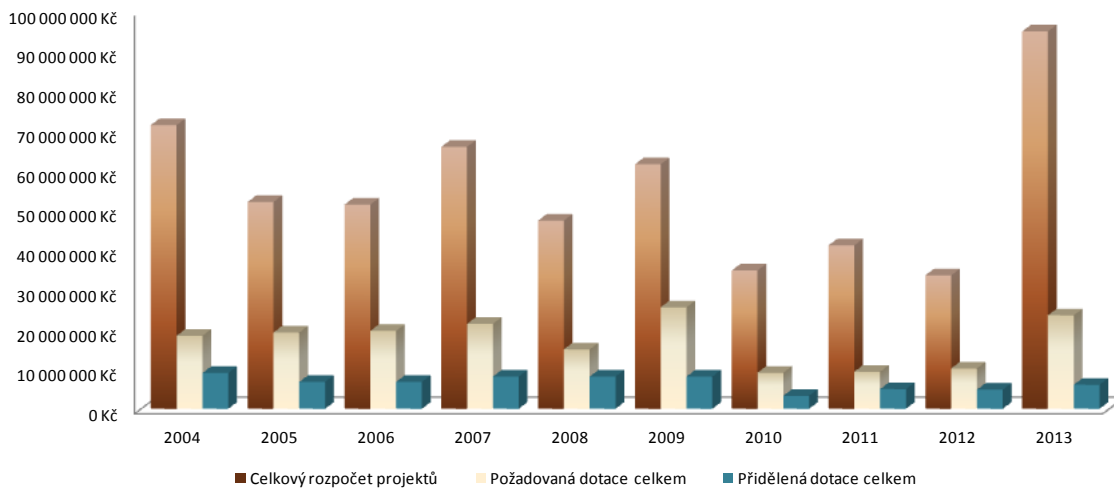
1. Pořádání významných sportovních akcí mládeže.
2. Pořádání masových tělovýchovných a sportovních akcí typu "sport pro všechny".
3. Činnost sportovních středisek, sportovních center mládeže a středních škol s rozšířenou sportovní činností.
4. Podpora krajských reprezentačních výběrů mládeže a reprezentace na republikových, evropských a celosvětových soutěžích.
5. Celoroční pravidelná sportovní činnost mládeže a osob se zdravotním postižením.
6. Vzdělávání trenérů a rozhodčích.
7. Podpora vrcholového a výkonnostního sportu.

Graf 3: Počty žádostí v programech KHK vyhlášených v letech 2004 – 2013 v oblasti tělovýchovy a sportu.

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Graf 4: Výše podpory v programech KHK vyhlášených v letech 2004 – 2013 v oblasti tělovýchovy a sportu.

Zdroj: OŠ KÚ KHK

V roce 2013 došlo k výraznému nárůstu celkového rozpočtu předložených projektů. Žadatelé v oblasti sportu podali projekty, jejichž celkový rozpočet dosáhl částky téměř 95 mil. Kč. Od roku 2004 to byla historicky nejvyšší hodnota. I přes to, že celková dotace poskytnutá Královéhradeckým krajem přesáhla 6 mil. Kč, představovala tato částka podíl Královéhradeckého kraje 26 % z celkové požadované dotace a 6 % z celkového rozpočtu podaných projektů.

Tabulka 50: Základní údaje o dotačních programech KHK v oblasti tělovýchovy a sporu vyhlášených na rok 2013.

Označení programu	Název programu	Počet projektů	Celkový rozpočet projektů	Požadavek	Počet podpořených projektů	Přidělená výše
13SMR09	Pořádání významných sportovních akcí mládeže	63	5 141 564 Kč	2 091 745 Kč	45	680 000 Kč
13SMR10	Pořádání masových tělovýchovných a sportovních akcí typu "sport pro všechny"	47	5 649 240 Kč	1 562 150 Kč	32	347 000 Kč
13SMR12	Činnost sportovních středisek, sportovních center mládeže a středních škol s rozšířenou sportovní činností	30	6 472 171 Kč	1 380 000 Kč	29	518 000 Kč
13SMR15	Podpora krajských reprezentačních výběrů mládeže a reprezentace na republikových, evropských a celosvětových soutěžích	23	1 472 462 Kč	698 957 Kč	18	256 200 Kč
13SMR16	Celoroční pravidelná činnost mládeže a osob se zdravotním postižením	61	7 427 959 Kč	2 327 759 Kč	40	400 000 Kč
13SMR17	Vzdělávání trenérů a rozhodčích	8	512 289 Kč	230 389 Kč	8	95 000 Kč
13SMR18	Podpora vrcholového a výkonnostního sportu	45	68 253 139 Kč	15 224 485 Kč	43	3 750 000 Kč
Celkem		277	94 928 824 Kč	23 515 485 Kč	215	6 046 200 Kč

Zdroj:RG KÚ

V průběhu června - listopadu 2013 bylo připraveno vyhlášení nových dotačních programů KHK na rok 2014. Při přípravě těchto programů spolupracoval odbor školství s odborem regionálního rozvoje, grantů a dotací.

V květnu 2013 zahájil výbor pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity Zastupitelstva Královéhradeckého kraje (dále jen výbor) práce na Záměru rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji (dále jen záměr). Hlavním důvodem pro přípravu záměru byla současná situace v České republice i v Královéhradeckém kraji. Pohybová aktivita dospělé i dětské populace v ČR klesá, objektivně se zhoršuje fyzická zdatnost obyvatel a pohybová gramotnost dětí. Více jak 50 % lidí v ČR má nadváhu nebo

je obézních. Nedostatečná pohybová aktivita je jednou z hlavních příčin "civilizačních chorob", které v ČR způsobují více než 60 % úmrtí a významně zvyšují náklady na zdravotní péči. Jako reakce na tento stav byl v záměru navržen také nový dotační program Královéhradeckého kraje „Pohybová gramotnost“, který podporuje veškeré aktivity a projekty přispívající k rozvoji pohybové gramotnosti - učí základní pohybové a sportovní dovednosti, učí pozitivnímu vztahu k pohybu a zvyšují zapojení občanů kraje do pravidelné pohybové aktivity. Snahou výboru bylo také stanovit pravidla pro poskytování mimořádných dotací v Královéhradeckém kraji a upravit procentuální podíl těchto dotací. Záměr řeší také další aspekty oblasti sportu a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji a stanovuje hlavní cíle, návrhy opatření a návrhy konkrétních změn. Záměr byl v průběhu roku 2013 několikrát projednán ve výboru pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity Zastupitelstva Královéhradeckého kraje a postupně upravován.

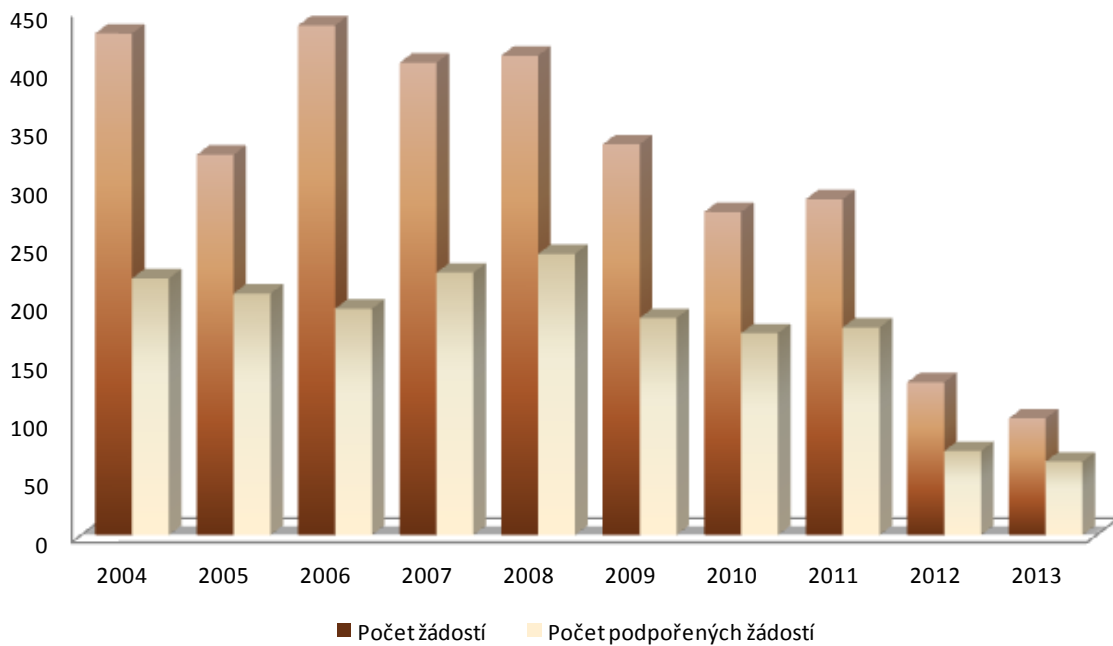
1.7.5 Děti a mládež – volný čas

Jednou z dlouhodobých priorit Královéhradeckého kraje je podpora různorodě zaměřených aktivit pro děti a mládež ve volném čase. Tato priorita je realizována zejména prostřednictvím podpory subjektů působících v této oblasti - každoročně vyhlašovanými dotačními programy kraje. V roce 2013 Královéhradecký kraj vyčlenil na podporu veřejně prospěšných projektů v oblasti práce s dětmi a mládeží ze svého rozpočtu částku 2 200 000,- Kč. Tato částka zůstala stejná jako v roce 2012. Celkově bylo v roce 2013 v oblasti volnočasových aktivit vyhodnoceno 100 předložených projektů. Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje schválilo podpoření 63 projektů v 5 vyhlášených programech:

1. Podpora celoroční činnosti místních organizací,
2. Akce pro děti a mládež ve volném čase,
3. Podpora celoroční činnosti organizací dětí a mládeže s regionální působností,
4. Podpora celoroční činnosti organizací pracujících s dětmi a mládeží s regionální působností,
5. Mezinárodní spolupráce dětí a mládeže.

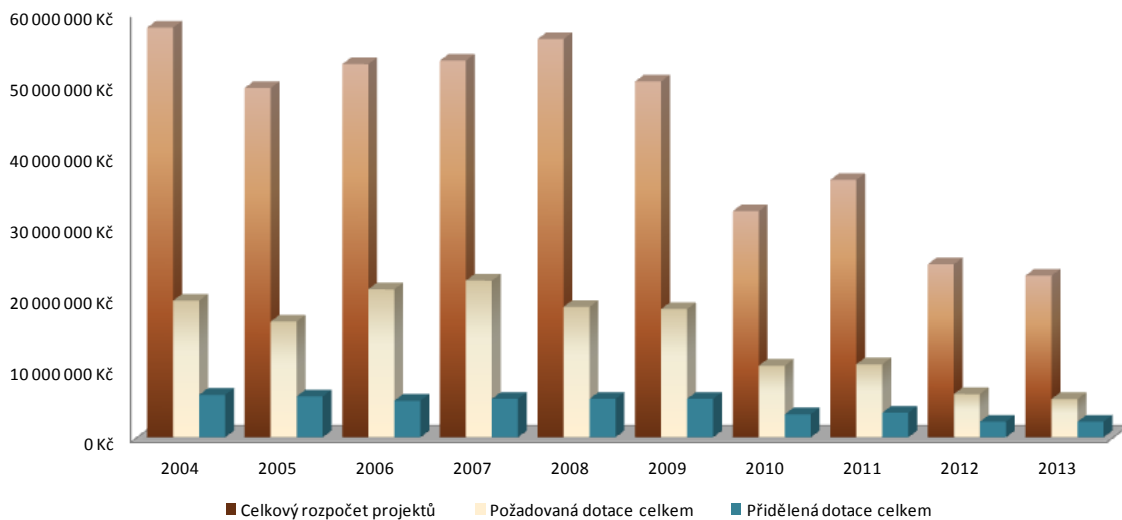
V roce 2013 došlo ke snížení celkového rozpočtu předložených projektů. Žadatelé v oblasti volného času podali projekty, jejichž celkový rozpočet dosáhl částky necelých 23 mil. Kč. Od roku 2004 to byla historicky nejnižší hodnota. Snížil se také celkový počet podaných projektů i celková požadovaná dotace. Oba tyto ukazatele byly také nejnižší od roku 2004. I přes to, že celková dotace poskytnutá Královéhradeckým krajem zůstala stejná jako v roce 2012 (2,2 mil. Kč), došlo ke zvýšení podílu kraje na jednotlivých projektech. Poskytnutá dotace představovala 41 % z celkové požadované dotace a 10 % z celkového rozpočtu podaných projektů.

Graf 5: Počty žádostí v programech KHK vyhlášených v letech 2004 – 2013 v oblasti volnočasových aktivit

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Graf 6: Výše podpory v programech KHK vyhlášených v letech 2004 – 2013 v oblasti volnočasových aktivit.

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Tabulka 51: Základní údaje o dotačních programech KHK v oblasti práce s dětmi a mládeží vyhlášených na rok 2013.

Označení programu	Název programu	Počet projektů	Z toho obce a obcemi zřízené	Celkový rozpočet projektů	Požadovaná dotace	Počet podpořených projektů
13SMR01	Podpora celoroční činnosti místních organizací	40	0	9 833 703	1 566 826	28
13SMR02	Akce pro děti a mládež ve volném čase	31	15	3 783 036	855 910	9
13SMR03	Podpora celoroční činnosti organizací dětí a mládeže s regionální působností	5	0	5 782 039	1 947 920	4
13SMR04	Podpora celoroční činnosti organizací pracujících s dětmi a mládeží s regionální působností	5	0	1 316 659	356 000	5
13SMR05	Mezinárodní spolupráce dětí a mládeže	19	5	2 117 100	673 700	17
Celkem		100	20	22 832 537	5 400 356	63

Zdroj: ORRGD KÚ

Společně s dotačními programy na oblast sportu a tělovýchovy bylo v průběhu června - listopadu 2013 připraveno vyhlášení nových dotačních programů na oblast volnočasových aktivit KHK pro rok 2014. Při přípravě těchto programů spolupracoval odbor školství s odborem regionálního rozvoje, grantů a dotací.

1.7.6 Spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi

Nestátní neziskové organizace (dále jen NNO) jsou významným prvkem v systému práce s dětmi a mládeží. Královéhradecký kraj jejich činnost podporuje zejména pravidelně vyhlášenými dotačními programy. Kromě této podpory spolupracuje KHK s významnými partnery, kterými jsou zejména krajské články jednotlivých sdružení a další subjekty s krajskou i celorepublikovou působností. Pravidelná spolupráce probíhá také s Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy České republiky. Pracovníci odboru školství KÚ KHK v roce 2013 pracovali v expertních pracovních skupinách MŠMT ČR a podíleli se na přípravě nové státní koncepce - Strategie pro mládež 2020 České republiky na léta 2014 – 2020. V roce 2013 odbor školství KÚ KHK významně spolupracoval s příspěvkovou organizací kraje - Školského zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje (ŠZDVPP), které od roku 2012 zajišťuje tzv. regionální centra realizovaná v rámci

zabezpečení regionálních aktivit Královéhradeckého kraje v oblasti volného času dětí a mládeže. V rámci regionálních aktivit byla, prostřednictvím ŠZDVPP, realizována spolupráce s místními neziskovými organizacemi přímo v jednotlivých okresech Královéhradeckého kraje. Také v roce 2013 probíhalo mapování neziskových organizací v okresech kraje a doplňování základní databáze místních NNO. V rámci vyhlášených dotačních programů KHK podporuje vzdělávací aktivity zaměřené na dobrovolné i profesionální pracovníky pracující s dětmi a mládeží v jejich volném čase. Kromě těchto aktivit byly KHK podpořeny také významné republikové i regionální akce probíhající na území KHK. K nim patří například Bambiriáda 2013, Logická olympiáda 2013 a další akce. Finanční podpora směřovala i do dalších oblastí činnosti NNO – podpora pořádání dětských táborů, celoroční činnost a materiální vybavení NNO, mezinárodní výměny dětí a mládeže a další aktivity. Významnou záležitostí, která byla v roce 2013 připravena, je zpracování a schválení Záměru rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji. Tento záměr v následujících letech významně ovlivní také oblast volnočasových aktivit. Jeho schválením došlo k navýšení procentuálního podílu finančních prostředků z rozpočtu KHK na dotace v oblasti volnočasových aktivit, které budou od roku 2014 představovat 40 % z finančních prostředků KHK uvolněných na dotační programy kraje v oblasti sportu a VČA. Záměr také stanovil další úkoly a aktivity, které budou v následujících letech v oblasti volnočasových aktivit Královéhradeckým krajem realizovány. Bude to například: zavedení vyhodnocení dlouhodobé činnosti dobrovolných pracovníků v oblasti volnočasových aktivit dětí a mládeže Královéhradeckého kraje, organizování krajské konference NNO působících v oblasti sportu a volného času dětí a mládeže a další.

1.8 Poradenské služby

Poradenské služby se řídí vyhláškou č. 72/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Do systému poradenských služeb v KHK patří podle platných předpisů

- školská poradenská zařízení (dále také jen „ŠPZ“), mezi která patří pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra, nově i střediska výchovné péče,
- školní poradenská pracoviště, která poskytují poradenské služby výchovných poradců, školních metodiků prevence, a pokud je to možné, i služby školního psychologa a školního speciálního pedagoga.

Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje má územní pracoviště v každém okresním městě.

Poradenské služby jsou zaměřené na prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, sociálně patologických jevů, na vytváření vhodných podmínek, forem a způsobů práce s žáky nadanými a mimořádně nadanými, na zmírňování důsledků zdravotního postižení žáků ve speciálních školách, na integraci žáků se zdravotním postižením a se specifickými poruchami učení a chování a na kariérové poradenství. Úkolem poradenských služeb byla i integrace žáků-cizinců ve školách, prevence projevů rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou kulturní a etnické odlišnosti. Dalším úkolem bylo rozvíjení psychologických a speciálně pedagogických znalostí a profesních dovedností pedagogických pracovníků škol a školských zařízení.

Na území KHK je sedm **speciálně pedagogických center (SPC)**, čtyři **střediska výchovné péče (SVP)** a poradenské služby ve školách.

SPC, která jsou součástí škol zřizovaných KHK:

- SPC pro mentálně postižené, Hradec Králové, Hradecká 1231
- SPC pro děti s vadami sluchu a řeči, Hradec Králové, Štefánikova 549
- SPC pro zrakově postižené, Hradec Králové, Šimkova 879 (odloučené pracoviště SPC ve Štefánikově ulici)
- SPC pro mentálně postižené a pro vady řeči, Náchod, Smiřických 1237
- SPC pro mentálně postižené a pro vady řeči, Trutnov, Žižkova 277

SPC při školách jiných zřizovatelů:

- SPC pro tělesně postižené, Janské Lázně, Obchodní 282
- SPC pro tělesně postižené a kombinované vady, Hradec Králové, Hrubínova 1458

Poradenské služby ve školách poskytovali výchovní poradci a školní preventisté rizikového chování ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky škol, případně i školní psychologové a školní speciální pedagogové. Ve sledovaném školním roce pokračoval projekt ESF, který umožnil zřídit pracovní místa školního psychologa a školního speciálního pedagoga na základních školách zřizovaných obcemi. Výchovní poradci na školách jsou v kontaktu s jednotlivými úřady práce a okresními pracovišti pedagogicko-psychologické poradny, s kterými pravidelně spolupracují v problematice kariérového poradenství.

Střediska výchovné péče jsou organizačně součástí Dětského diagnostického ústavu v Hradci Králové, který zřizuje MŠMT. Jde o střediska preventivní péče pro děti a mládež s projevy problémového chování. Na území KHK pracovala čtyři střediska výchovné péče, dvě v Hradci Králové, jedno v Náchodě a jedno se v průběhu roku přestěhovalo z Police nad Metují do Trutnova. SVP poskytují služby ambulantní, SVP v Hradci Králové i služby pobytové. Jednotlivá pracoviště nabízejí všestrannou preventivně výchovnou péči dětem a mládeži s negativními jevy chování, u nichž ještě nejsou důvody pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy ve speciálních výchovných zařízeních. Jsou koncipována buď jako internátní pobytová výchovná zařízení nebo zařízení, která poskytují ambulantní péči i poradenské

služby. Koncepce činnosti těchto pracovišť vychází z terapeutické pomoci postavené na respektování charakteristických rysů osobnosti problémových jedinců. Ve většině případů se úzce spolupracuje s rodiči a také s kmenovou školou dítěte.

1.9 Školská zařízení

1.9.1 Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

Ve školním roce 2012/2013 se pedagogičtí i někteří nepedagogičtí pracovníci všech typů škol a školských zařízení zúčastnili značného množství vzdělávacích akcí, které nabízely především Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje a Národní institut pro další vzdělávání (dále jen NIDV) zřizovaný MŠMT. Obě tyto instituce se snaží poskytovat školám a školským zařízením co nejkvalitnější servis a širokou škálu vzdělávacích aktivit. Vedle těchto dvou organizací nabízejí další vzdělávání vysoké školy, kde si pracovníci škol a školských zařízení doplňovali nebo zvyšovali potřebnou kvalifikaci, a komerční vzdělávací instituce.

1.9.2 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání vytvářela podmínky pro aktivní trávení volného času, pro rozvoj vzdělávání a zájmů, pro realizaci dětí a mládeže, pro činnost relaxační a rekreační. Jejich nejpočetnější cílovou skupinou jsou děti a mládež. Ve své činnosti pravidelné i příležitostně pracovala tato zařízení s dětmi a žáky různého věku, s dětmi a žáky nadanými, ze sociálně znevýhodněného prostředí, s dětmi a žáky zdravotně postiženými. Vedle výše uvedených činností se rovněž zabývala prevencí rizikového chování a spolu s rodinou a školou se podílejí na výchově a rozvoji dětí a mládeže.

1.9.3 Střediska volného času

Střediska volného času (dále také jen „SVČ“) Královéhradecký kraj nezřizuje. Ve školním roce 2012/2013 v kraji vykonávalo činnost 24 středisek zřizovaných obcemi, 1 církví a 1 jinou fyzickou či právnickou osobou (tzv. soukromý zřizovatel). Střediska se zabývají nejen činností zájmovou, ale též poskytují metodickou a odbornou pomoc účastníkům, školám a školským zařízením. Akcí pořádaných SVČ se mohou účastnit nejen děti, žáci a studenti, ale také zákonní zástupci nezletilých účastníků, pracovníci škol a školských zařízení, popřípadě další osoby.

Tabulka 52: Střediska volného času (domy dětí a mládeže, stanice zájmové činnosti) podle zřizovatelů ve školním roce 2011/2012

	Počet zařízení**	Pravidelná činnost		Příležitostná činnost		Táborová činnost	
		Počet útvarů	Počet účastníků	Počet akcí	Počet účastníků	Počet táborů	Počet účastníků
Obec	24	1 394	15 125	3 256	198 635	76	2 399
Soukr.*	1	48	469	0	0	0	0
Církev	1	5	31	5	24	0	0
Celkem	26	1 447	15 625	3 261	198 659	76	2 399

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 31. 10. 2011.

* jiná právnická nebo fyzická osoba

** včetně právních subjektů vykonávajících zároveň činnost základní školy

Tabulka 53: Střediska volného času (domy dětí a mládeže, stanice zájmové činnosti) podle zřizovatelů ve školním roce 2012/2013

	Počet zařízení**	Pravidelná činnost		Příležitostná činnost		Táborová činnost	
		Počet útvarů	Počet účastníků	Počet akcí	Počet účastníků	Počet táborů	Počet účastníků
Obec	24	1 471	15 403	3 639	201 837	86	2 688
Soukr.*	1	4	23	2	18	0	0
Církev	1	49	474	0	0	1	25
Celkem	26	1 524	15 900	3 641	201 855	87	2 713

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 31. 10. 2012.

* jiná právnická nebo fyzická osoba

** včetně právních subjektů vykonávajících zároveň činnost základní školy

Z výše uvedených tabulek za školní roky 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- ve sledovaném období došlo k posílení pravidelné, příležitostné i táborové činnosti:
 - počet útvarů pravidelných činností se zvýšil o 5,3 %,
 - počet účastníků pravidelných činností vzrostl o 1,8 %,
 - počet akcí v příležitostné činnosti vzrostl o 11,7 %,
 - počet účastníků příležitostných činností se zvýšil o 1,6 %,
 - počet táborů se zvýšil o 14,5 %,
 - počet účastníků táborových činností vzrostl o 13,1 %.

1.9.4 Školní družiny a školní kluby

Školní družiny jsou přednostně určeny žákům 1. stupně základní školy a od školního roku 2011/2012 lze do nich přijímat rovněž děti z přípravných tříd základních škol a tříd přípravného stupně základních škol speciálních. Školní kluby jsou přednostně určeny žákům 2. stupně ZŠ a nižšího stupně víceletých gymnázií či konzervatoří.

Žák může být zapsán buď do školní družiny, nebo školního klubu – nikoliv zároveň. Zájmové vzdělávání poskytují tato školská zařízení většinou ve dnech školního vyučování, ale připravují i akce víkendové a prázdninové.

Tabulka 54: Školní družiny ve školním roce 2011/2012

	Počet zařízení	Pravidelná činnost			Příležitostná činnost		Pobytové akce 2-5 dnů		Pobytové akce nad 5 dnů	
		zapsaní účastníci	záj. útvary	účastníci ZÚ	akcí	účastníků	akcí	účastníků	akcí	účastníků
Obec	227	13 819	461	5 657	1 754	58 687	63	1 811	2	48
Soukr*	7	315	29	212	98	1 733	7	137	1	11
Církev	4	172	2	22	26	202	0	0	0	0
Kraj	19	387	49	287	163	2 225	1	16	0	0
Celkem	257	14 693	541	6 178	2041	62 847	71	1964	3	59

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 31. 10. 2011.

* jiná právnická/fyzická osoba

Tabulka 55: Školní družiny ve školním roce 2012/2013

	Počet zařízení	Pravidelná činnost			Příležitostná činnost		Pobytové akce 2-5 dnů		Pobytové akce nad 5 dnů	
		zapsaní účastníci	záj. útvary	účastníci ZÚ	akcí	účastníků	akcí	účastníků	akcí	účastníků
Obec	227	14 661	432	5 600	1 738	62 450	55	2 120	1	41
Soukr*	7	320	27	192	90	1 764	7	109	0	0
Církev	5	214	5	37	15	308	0	0	0	0
Kraj	19	401	92	628	127	1 809	0	0	0	0
Celkem	257	15 596	556	6 457	1 970	66 331	62	2 229	1	41

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 31. 10. 2012.

* jiná právnická/fyzická osoba

Tabulka 56: Školní kluby ve školním roce 2011/2012

	Počet zařízení	Pravidelná činnost			Příležitostná činnost		Pobytové akce 2-5 dnů		Pobytové akce nad 5 dnů	
		zapsaní účastníci	záj. útvary	účastníci ZÚ	akcí	účastníků	akcí	účastníků	akcí	účastníků
Obec	16	1 053	85	1 111	228	6 725	13	263	7	246
Soukr*	3	119	0	0	11	147	2	60	0	0
Církev	2	363	20	318	42	363	0	0	0	0
Kraj	3	21	2	15	20	226	1	8	0	0
Celkem	24	1 556	107	1 444	301	7 461	16	331	7	246

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 31. 10. 2011.

* jiná právnická/fyzická osoba

Tabulka 57: Školní kluby ve školním roce 2012/2013

	Počet zařízení	Pravidelná činnost			Příležitostná činnost		Pobytové akce 2-5 dnů		Pobytové akce nad 5 dnů	
		zapsaní účastníci	záj. útvary	účastníci ZÚ	akcí	účastníků	akcí	účastníků	akcí	účastníků
Obec	16	1 286	91	1 226	193	5 623	19	460	6	267
Soukr*	3	111	0	0	10	119	2	55	0	0
Církev	2	442	29	282	63	868	4	94	0	0
Kraj	2	26	2	20	14	180	0	0	0	0
Celkem	23	1 865	122	1 528	280	6 790	25	609	6	267

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 31. 10. 2012.

* jiná právnická/fyzická osoba

Z výše uvedených tabulek za školní roky 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- meziroční změna počtu zařízení je způsobena zařazením jedné nové školní družiny při církevní základní škole, a celkový počet školních klubů zůstal sice nezměněn, nicméně došlo k uvedení jednoho zařízení mimo provoz a naopak bylo jedno nově zařazeno do školského rejstříku
- zájem o služby poskytované školními družinami se v letech 2011/2012 a 2012/2013 vyvíjel následovně:
 - v rámci pravidelné činnosti vzrostl počet zapsaných k pravidelné docházce o 6,1 % a počet účastníků zájmových útvarů o 4,5 %,
 - o 5,5 % narostl počet účastníků příležitostných akcí,
 - počty účastníků pobytových akcí vzrostly o 13,5 % u pobytových akcí do 5 dnů, zatímco pobytových akcí nad 5 dnů se zúčastnilo o 30,5 % účastníků méně,

- zájem o služby poskytované školními kluby se v letech 2011/2012 a 2012/2013 vyvíjel takto:
 - počty účastníků pravidelné činnosti se zvýšily o 19,9 % u zapsaných účastníků k pravidelné docházce a o 5,8 % v případě účastníků zájmových útvarů,
 - počet účastníků příležitostných akcí klesl o 9 %,
 - počet účastníků pobytových akcí do 5 dnů se zvýšil o 84 %, pobytových akcí nad 5 dnů se zúčastnilo o 8,5 % účastníků více,
- celkově lze říci, že v případě školních družin došlo k posílení pravidelné i příležitostné činnosti, jakož i účasti na krátkodobých pobytových akcích (u nichž zároveň výrazně vzrostl i průměrný počet účastníků na akci vzhledem k poklesu počtu akcí), na druhou stranu se snížil již tak nízký počet dlouhodobých pobytových akcí,
- školní kluby zaznamenaly posílení pravidelné činnosti a pobytových akcí a naopak útlum činnosti příležitostné.

1.9.5 Zařízení školního stravování

Školní stravování má celospolečenský význam, je nástrojem výživové a potravinové politiky státu.

Školní jídelny zajišťují stravování dětí, žáků a studentů, snaží se rozvíjet zdravý životní styl a správné výživové návyky od útlého dětství a tím předcházet vývoji nevhodných stravovacích zvyklostí, nesprávnému vztahu k jídlu a především zdravotním problémům, které souvisejí s nadváhou a obezitou a vedou v pozdějším věku k případům nemocí srdce, mozkových příhod, cukrovky, rakoviny a dalších civilizačních nemocí.

Zdravý životní styl lze definovat jako kombinaci vyvážené stravy, která zahrnuje nejen dostatek vitamínů, kvalitních bílkovin, vlákniny a dalších důležitých složek výživy v optimálním poměru a množství, ale i fyzickou aktivitu, vše odpovídající věku daného člověka. Životní styl je ovlivňován řadou faktorů. Základním faktorem je jednoznačně rodina, kde dítě vyrůstá a učí se prvním návykům. Dalším neméně důležitým faktorem je společnost a její výchovné působení. Do této oblasti zahrnujeme i vzdělávání a další služby s ním související.

Nadváha a obezita školních dětí má ve světě i u nás stoupající tendenci a proto je nutné, aby škola, která předává dětem a žákům teoretické i praktické informace úzce spolupracovala se školní jídelnou, která může a měla by být místem, kde bude docházet k realizaci, edukaci a úpravě stravovacích návyků.

Většina školních jídelen se snaží připravovat stravu chutnou, vyváženou, esteticky upravenou, aby se strávající nejen nasýtily, ale byli i motivováni ke zdravému stravování. Ke splnění tohoto nelehkého úkolu pomáhá školním jídelnám stále dokonalejší technologické vybavení, které umožňuje co nejšetrnější úpravu potravin, nové receptury a především

kvalifikovaní zaměstnanci, kteří vhodnou sestavou jídelníčků s dostatečným množstvím ovoce, zeleniny, ryb, luštěnin a dalších sledovaných potravin dosahují optimálního plnění výživových dávek za ceny dostupné všem dětem, žákům a studentům.

Tabulka 58: Přehled počtu školních jídelen a strávníků ve struktuře pěti okresů Královéhradeckého kraje ve školním roce 2011/2012

	Okres	Počet		Stravovaných celkem	Z toho pracovníků	Z toho dětí, žáků	Kapacita	Přepočtení pracovníci
		zařízení	pod-součástí					
Obec	HK	103	116	19 486	1 912	15 992	24 308	285,1
	JC	71	73	10 425	977	8 243	12 906	176,1
	NA	88	106	13 622	1 494	10 571	15 175	238,8
	RK	63	68	7 681	842	5 804	10 233	141
	TU	84	110	15 294	1 574	11 795	19 818	237,8
	Celkem	409	473	66 508	6 799	52 405	82 440	1 078,80
Kraj		53	58	21 223	2 981	15 178	20 937	267,8
Soukromník*		13	17	6 384	565	4 769	7 420	81
Církev		6	7	509	61	445	480	6,9
Celkem		481	555	94 624	10 406	72 797	111 277	1 434,50

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Tabulka č. 59: Přehled počtu školních jídelen a strávníků ve struktuře pěti okresů Královéhradeckého kraje ve školním roce 2012/2013

	Okres	Počet		Stravovaných celkem	Z toho pracovníků	Z toho dětí, žáků	Kapacita	Přepočtení pracovníci
		zařízení	pod-součástí					
Obec	HK	103	115	20 004	1 937	16 455	23 888	285,7
	JC	71	73	10 589	1 042	8 388	13 068	175,5
	NA	85	104	12 760	1 377	9 933	15 277	232,8
	RK	66	70	9 746	1 073	7 503	11 106	168,3
	TU	83	109	15 461	1 552	11 947	19 997	238,8
	Celkem	408	471	68 560	6 981	54 226	83 336	1 101,10
Kraj		52	57	20 350	2 894	14 272	20 137	254,4
Soukromník*		13	16	3 525	317	2 834	3 950	49,5
Církev		6	7	570	64	500	480	7,2
Celkem		479	551	93 005	10 256	71 832	107 903	1 412,20

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Tabulka 60: Počty zařízení školního stravování bez ohledu na zřizovatele, stravovaných a pracovníků ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013

	2011/2012	2012/2013	Rozdíl	%
Počet zařízení	481	479	-2	-0,4
Počet podsoučástí	555	551	-4	-0,7
Stravovaných celkem	94 624	93 005	-1 619	-1,7
- z toho pracovníků	10 406	10 256	-150	-1,4
- z toho dětí, žáků	72 797	71 832	-965	-1,3
Přepočtení pracovníci	1 434,5	1 412,2	-22,3	-1,6

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Z tabulky 60 porovnávající počty zařízení, stravovaných a pracovníků ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- Stav školních jídelen zřizovaných obcí je vyrovnaný, došlo jen k mírnému poklesu. V okrese Náchod došlo k poklesu o 3 zařízení školního stravování. V Broumově jsou dvě školní jídelny mimo provoz, v obci Bohuslavice byly sloučeny ZŠ a MŠ. V okrese Rychnov nad Kněžnou byly nově zařazeny 2 školní jídelny – výdejny v obcích Skuhrov nad Bělou a Synkov-Slemeno. Školní jídelna RK v Rychnově nad Kněžnou změnila zřizovatele ze soukromé osoby na obec. V okrese Trutnov se snížil počet zařízení o 1, došlo ke sloučení mateřských škol v Žacléři.
- Počet školních jídelen zřizovaných Královéhradeckým krajem se snížil o jedno zařízení – školní jídelna Gymnázia J. K. Tyla v Hradci Králové je z důvodu rekonstrukce mimo provoz.
- U školních jídelen zřizovaných soukromou osobou zůstal počet zařízení stejný, došlo však ke dvěma změnám. Nově byla zařazena školní jídelna – výdejna mateřské školy miriEnglish v Hradci Králové, Školní jídelna RK v Rychnově nad Kněžnou změnila zřizovatele na obec.
- Počet zařízení školního stravování zřizovaných církví zůstává beze změny.
- V souvislosti s demografickým vývojem došlo ve stavech stravovaných dětí, žáků, studentů i zaměstnanců škol a školských zařízení k mírnému poklesu o 1 619 stravovaných, z toho o 965 dětí, žáků a studentů, o 150 zaměstnanců škol a školských zařízení. Zbýlý pokles tvořili cizí strážníci.

1.9.6 Školská poradenská zařízení

Mezi školská poradenská zařízení (dále také jen „ŠPZ“) patří podle školského zákona **pedagogicko psychologické poradny, speciálně pedagogická centra a střediska výchovné péče**. Podrobnější informace o nich jsou uvedeny již v kapitole 1.8.

1.9.7 Školská výchovná a ubytovací zařízení

Celková ubytovací kapacita školských ubytovacích zařízení v KHK byla, podobně jako v předcházejícím období, dostačující. Všechny žádosti byly vyřízeny kladně. Proti předcházejícímu školnímu roku došlo tedy v roce 2012/2013 ke snížení nevyřízených žádostí o ubytování, a to z 5 na 0 nevyřízených žádostí. Využitelnost kapacity těchto zařízení je srovnatelná se školním rokem 2011/2012. Ve sledovaném období školního roku 2012/2013 pracovali v zařízeních 4 asistenti pedagoga.

K 31. 10. 2012 bylo v provozu 43 zařízení, z nichž pouze 2 jsou samostatnými subjekty (Domov mládeže, internát a školní jídelna, Hradec Králové, Vocelova 1469/5; Církevní domov mládeže a školní jídelna – výdejna, Denisovo nám. 172, Hradec Králové), zbývající jsou vždy zřizovány při školách.

Tabulka 61: Počty školských výchovných a ubytovacích zařízení bez ohledu na zřizovatele ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013

	2011/2012	2012/2013	Rozdíl	%
Počet zařízení	44	43	-1	- 2,28
Počet ubytovaných	3576	3323	- 253	- 7,08
Počet lůžek	4976	4939	- 37	- 0,75
Počet vychovatelů/ přepočtený počet	196 / 177,1	195 / 169,9	- 1 / - 7,2	- 0,52 / - 4,07

Zdroj: MŠMT a OŠ KÚ KHK

Poznámka: údaje platné k 31. 10. 2011, popř. k 31. 10. 2012.

Z tabulky 61 porovnávající počty zařízení, ubytovaných a pracovníků ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- počet ubytovacích zařízení se snížil o 1,
- počet ubytovaných žáků a studentů poklesl o 253 (7,08 %),
- počet vychovatelů (fyzických osob) poklesl o 1 (0,52 %),
- přepočtený úvazek vychovatelů se snížil o 7,5 (4,07 %).

1.9.8 Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči

Mezi zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy v KHK patří dětský diagnostický ústav, dva výchovné ústavy a tři dětské domovy se školou zřizované MŠMT, dále osm dětských domovů (dále také jen „DD“) zřizovaných KHK. Preventivně výchovnou péči zajišťuje diagnostický ústav v Hradci Králové, jehož součástmi jsou jednotlivá střediska výchovné péče.

Další informace v textu se týkají pouze DD zřizovaných KHK.

Organizace, které mají jako součást dětský domov a zároveň mateřskou nebo základní školu pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

- Dětský domov, základní škola a školní jídelna, Dolní Lánov 240
- Dětský domov, základní škola, školní družina a školní jídelna Kostelec nad Orlicí, Pelcova 279
- Dětský domov, mateřská škola a školní jídelna, Broumov, třída Masarykova 246

Dětské domovy, které nejsou organizačně spojené se školou:

- Dětský domov a školní jídelna, Nechanice, Hrádecká 267
- Dětský domov a školní jídelna, Vrchlabí, Žižkova 497
- Dětský domov a školní jídelna, Sedloňov 153
- Dětský domov, Potštejn, Českých bratří 141

Dětský domov, který je zřízen při speciální škole:

- Speciální základní škola, Jaroměř, Palackého 142.

Organizace Dětský domov, základní škola, školní družina a školní jídelna, Kostelec nad Orlicí, Pelcova 279 byla k 1. 8. 2013 zřizovatelem organizačně změněna tak, že byly zrušeny součásti dětský domov a školní jídelna. Dětský domov byl mnoho let naplňován na méně než 40% kapacity.

Tabulka 62: Počty dětí v DD zřizovaných KHK ve školních letech 2011/2012 a 2012/2013

Údaje o dětech celkem	Školní rok			2011/2012	2012/2013
	Počet dětí celkem			251	257
Umístění na základě	soudního rozhodnutí s výchovou	ústavní	205	210	
		ochrannou	0	0	
	předběžného opatření		13	14	
	žádosti rodičů		8	5	
	dobrovolně prodlouženého pobytu		25	28	
Děti plnící povinnou školní docházku	Celkem			150	147
Děti před zahájením školní docházky	Celkem			27	30
	z toho ve věku do 3 let			8	8
Děti po ukončení školní docházky	Celkem			74	80
	z toho	od 15 do 18 let		44	46
		18 let a starší		30	34
		ve střední škole mimo zařízení		71	74
		v pracovním poměru		0	0
		nezařazení		0	0
na vysoké škole, VOŠ		3	5		

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 31. 10. 2011, popř. k 31. 10. 2012.

Pokles počtu dětí v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy se v tomto roce zastavil.

1.9.9 Školská účelová zařízení

Podle údajů z rejstříku škol a školských zařízení podle stavu k 1. 9. 2012 působilo v Královéhradeckém kraji celkem pět školských účelových zařízení. Školní polesí a školní hospodářství jsou zřizované KHK a jsou součástí příspěvkových organizací kraje v oblasti školství, kterými jsou Česká lesnická akademie Trutnov - střední škola a vyšší odborná škola a Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice. Primárně jsou určeny k výuce zemědělských resp. lesnických oborů vzdělání a přes ekonomické problémy navazují a rozvíjí jejich dlouholetou tradici odborného vzdělávání. Jedinou školní knihovnou v KHK zařazenou do školských účelových zařízení je školní knihovna, jejíž činnost vykonává Základní škola a mateřská škola, Předměřice nad Labem, okres Hradec Králové, kterou zřizuje obec Předměřice nad Labem.

Samostatnými ekonomickými subjekty zřízenými KHK jsou zbylá dvě školská účelová zařízení. Jedná se o Středisko služeb školám, Náchod, Kladská 733 a Plaveckou školu Zéva, Hradec Králové, Eliščino nábř. 842.

Středisko služeb školám

Středisko služeb školám, Náchod, Kladská 733 bylo příspěvkovou organizací KHK, která každoročně napomáhala školám a školským zařízením zajišťovat poradenské, informační či ekonomicko-administrativní služby, zabezpečovala materiálně-technické služby (např. prodej učebních pomůcek, školních potřeb a nábytku) a podílela se různými způsoby na zajišťování činnosti škol a školských zařízení v KHK. Vzhledem neefektivnosti a neužitečnosti pro kraj byla dnem 30. 9. 2012 tato příspěvková organizace zrušena.

Plavecká škola

Hlavní činností Plavecké školy Zéva, Hradec Králové, Eliščino nábř. 842 je organizace a realizace plavecké výuky pro žáky 1. stupně základních škol v rámci povinné tělesné výchovy a předplavecké výuky dětí z mateřských škol. V rámci doplňkové činnosti nabízela plavecká škola ve sledovaném období tak jako každoročně pestrou řadu plaveckých aktivit pro klienty různých věkových kategorií.

Tabulka 63: Počty účastníků plaveckých kurzů

Ve školním roce 2012/2013 se plavecké výuky v plavecké škole celkem zúčastnilo	
v hlavní činnosti	5468 dětí a žáků
v doplňkové činnosti	2143 absolventů kurzů

Zdroj: výroční zpráva školy

Od zřizovatele nedostávala finanční příspěvek na mzdové prostředky, hospodařila s finančními prostředky získanými vlastní činností, přijatými od subjektů na základě uzavřených hospodářských smluv o provedení plavecké výuky a s prostředky získanými v doplňkové činnosti.

Přípravný stupeň základní školy speciální

Přípravný stupeň základní školy speciální je ze zákona určen pro děti se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, zřizovatel jej zřizuje při základních školách speciálních. V uplynulém školním roce bylo v kraji v přípravném stupni ZŠS vykázáno 5 dětí. Děti mohou přípravný stupeň navštěvovat až 3 roky.

1.10 Pracovníci ve školství

Údaje o pracovnících ve školství jsou uvedeny v kapitole 2 Ekonomika a péče o majetek a dále v Přílohách 3, 4 a 5 této zprávy.

1.11 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

V oblasti dalšího vzdělávání zastávalo v roce 2012/2013 významnou roli ŠZ DVPP KHK. Svou programovou nabídkou se snaží pomáhat pracovníkům škol a školských zařízení v jejich práci především na základě přímých podnětů ze škol a školských zařízení. Při tvorbě programové nabídky spolupracuje s institucemi zabývajícími se tvorbou kurikul a dalších školských dokumentů, profesními organizacemi a organizacemi zabývajícími se moderními výukovými formami a metodami. Na pracovištích v Hradci Králové, Jičíně, Náchodě, Rychnově nad Kněžnou a Trutnově připravili pracovníci ŠZ DVPP KHK ve školním roce 2012/2013 celkem 691 vzdělávacích programů a akcí v oborech školský management, pedagogika, psychologie, zdravý životní styl, předškolní a primární pedagogika, český jazyk a literatura, cizí jazyky, společenskovední předměty, matematika a fyzika, biologie, chemie, environmentální výchova a zeměpis, tělesná výchova, estetická výchova, odborné předměty, odborné školství, informatika, pedagogika volného času a další.

Tabulka 64: Počty akcí ŠZ DVPP KHK v letech 2011/2012 a 2012/2013

Období	Počet plán. akcí	Počet uskut. akcí	Prům. měs. počet akcí	Celk. počet účastníků	Prům. měsíční počet účastníků	Prům. počet účastníků na akci	Přepočtený počet pracovníků zařízení
2011/2012	783	499	50	6 278	628	12,6	9,5
2012/2013	691	487	49	6 131	613	12,6	11,1

Zdroj: ŠZ DVPP

- Počet nabízených akcí se snížil o 92 (11,8 %).
- Celkový počet uskutečněných akcí se snížil o 12 (2,4 %).
- Celkový počet účastníků se snížil o 147 (2,3 %).

Nižší počet uskutečněných vzdělávacích akcí a počet účastníků souvisí se stále se zhoršující finanční situací škol a školských zařízení, neboť každoročně dochází ke snižování částky na ONIV a tím k omezení možností zaměstnanců škol a školských zařízení účastnit se dalšího vzdělávání. Dalším důvodem je také zapojení škol a školských zařízení do nejrůznějších projektů.

71 vzdělávacích programů se uskutečnilo přímo na objednávku ve školách a školských zařízeních.

Počet pracovníků byl navýšen v souvislosti se doplněním zřizovací listiny ŠZDVPPKHK o tyto činnosti:

- ŠZDVPPKHK Spolupracuje se školami a školskými zařízeními při organizaci soutěží a přehlídek.
- ŠZDVPPKHK se podílí na činnostech souvisejících se zabezpečením regionálních aktivit v oblasti volného času dětí a mládeže.

Tabulka 65: Počty akcí v ŠZ DVPP KHK zaměřených na jednotlivé obory ve školním roce 2011/2012

Oblast	Celkový počet účastníků	Počet akcí	Průměrný počet účastníků
Management	1 030	52	19,8
Pg/Ps	1 541	108	14,3
Humanitní obory	505	45	11,2
Přírodovědné obory	324	27	12,0
Výuka cizích jazyků	402	52	7,7
ICT	263	33	7,9
Výchovy	802	98	8,2
Ostatní oblasti	1 411	84	15
Celkem	6 278	499	12,6

Zdroj: ŠZ DVPP

Poznámka: údaje platné za období 1. 9. 2011 – 30. 6. 2012

Tabulka 66: Počty akcí v ŠZ DVPP KHK zaměřených na jednotlivé obory ve školním roce 2012/2013

Oblast	Celkový počet účastníků	Počet akcí	Průměrný počet účastníků
Management	872	52	16,8
Pg/Ps	1 692	104	16,3
Humanitní obory	289	43	6,7
Přírodovědné obory	576	40	14,4
Výuka cizích jazyků	415	54	7,7
ICT	362	21	17,2
Výchovy	587	84	7,0
Ostatní oblasti	1 332	89	15
Celkem	6 131	487	12,6

Zdroj: ŠZ DVPP

Poznámka: údaje platné za období 1. 9. 2012 – 30. 6. 2013

K nejvíce obsazovaným akcím patřily následující akce:

Asertivita a efektivní komunikace (144 účastníků), Celostátní konference pracovníků DMI (103 účastníků), Krajská konference Dítě a droga (82 účastníků), Interaktivní tabule a její využití (80 účastníků), Celostátní konference pracovníků ŠD (79 účastníků), Tvorba školního řádu a jeho úskalí (73 účastníků), Úspěšná komunikace ve škole (62 účastníků), Tvorba poutavých prezentací pro výuku (58 účastníků), Řešení aktuálních problémů řízení MŠ (54 účastníků), Vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice (53 účastníků), Problematika vztahu současné rodiny a školy (48 účastníků), Ani jeden matematický talent nazmar (47 účastníků), Vývojové zvláštnosti dětí aneb Co nepokazit ve výchově dítěte 3 – 7 let (46 účastníků), Problematika pracovníků lékařských služeb po změnách (45 účastníků), Komunikace na pracovišti (39 účastníků), Úprava RVP základního vzdělávání (36 účastníků), Problematika BOZP ve škole (35 účastníků), Metody práce učitele na SŠ (35 účastníků), Komunikace v praxi ředitele (34 účastníků), Matematický trojlístek v MŠ (34 účastníků), Setkání ředitelů základních škol. RVP ZV, aktuální změny řízení (33 účastníků), Jak na kooperativní činnosti v MŠ (31 účastníků).

V daném školním roce byla realizována následující kvalifikační studia:

Studium pro ředitele škol a školských zařízení (23 účastníků), Studium pedagogiky A a B (138 účastníků), Studium pro výkon specializovaných činností – prevence sociálně patologických jevů (15 účastníků) a Asistent pedagoga (59 účastníků).

Organizace uspořádala 3 akce celostátního charakteru – Celostátní konferenci pracovníků DMI (103 účastníků), Celostátní konferenci pracovníků ŠD (79 účastníků) a celostátní konferenci Ani jeden matematický talent nazmar (47 účastníků), dále 2 letní školy – Letní školu rozvoje pedagogických dovedností (17 účastníků) a Letní školu pedagogické sebereflexe (23 účastníků).

1.12 Další vzdělávání dospělých v rámci celoživotního učení

Aktivity dalšího vzdělávání dospělých probíhaly v KHK v centrech odborného vzdělávání zřízených při čtyřech středních školách zřizovaných KHK, ale i na dalších středních školách v KHK, které jsou často partnerskými organizacemi zmiňovaných COV. COV jsou v rámci finančních možností vybavována nejmodernější technikou a technologiemi potřebnými k výuce, pro jejichž financování byly využívány i finanční prostředky získané pomocí projektů z ESF. Jednotlivá COV průběžně sledovala situaci na trhu vzdělávání i na trhu práce a pružně reagovala na měnící se podmínky.

COV jsou zřízena na následujících školách:

- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Hradební 1029 - **Centrum odborného vzdělávání ve strojírenství a obnovitelných zdrojích energie,**
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Vocelova 1338 - **Centrum odborného vzdělávání pro automobilový průmysl a dopravu,**
- Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931 - **Centrum odborného vzdělávání ve stavebnictví,**
- Česká lesnická akademie Trutnov - střední škola a vyšší odborná škola - **Centrum odborného vzdělávání v lesnictví.**

Ve školním roce 2012/2013 vznikla dvě nová COV a doplnila tak nabídku dalšího vzdělávání v KHK:

- **COV pro nejmodernější technologie obrábění dřeva** při Střední uměleckoprůmyslové škole hudebních nástrojů a nábytku, HK, 17. listopadu 1202,
- **COV pro elektrotechnický a strojírenský průmysl** při Integrované střední škole, Nová Paka, Kumburská 846.

Ve sledovaném období byl ukončen projekt UNIV 2 KRAJE, jehož cílem byla postupná proměna škol v centra celoživotního učení. Školy zapojené do projektu kromě výuky počátečního vzdělávání připravily a nabízely vzdělávací programy pro dospělé. Vzdělávací programy byly vytvářeny na základě požadavků úřadu práce a sociálních partnerů. Rozšíření vzdělávací nabídky bylo motivací ke zvýšení účasti obyvatel na dalším vzdělávání a zároveň řešením, jak využít materiální a personální podmínky škol při stávajícím propadu počtu žáků v období demografického poklesu.

Projekt UNIV 2 KRAJE byl národní projekt Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jehož řešitelem byl Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Projekt byl spolufinancován z Evropského

sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky. Projekt byl ukončen 31. 8. 2013 a do tohoto projektu bylo v KHK zapojeno 22 škol.

V rámci projektu UNIV 2 KRAJE bylo na středních školách v KHK vytvořeno 67 programů dalšího vzdělávání, přičemž 26 programů DV bylo vytvořeno dle standardů NSK. Největší podíl vytvořených programů dalšího zaměření byl v oborových skupinách Strojírnoství a strojírenská výroba (13 programů) a Gastronomie, hotelnictví a turismus (9 programů).

V rámci projektu byl předpoklad, že bude pilotně ověřena výuka dle 22 vytvořených programů. Vzhledem k mimořádnému zájmu veřejnosti a škol o pilotní ověřování, proběhlo v KHK 55 pilotních ověřování (2,5 pilotáží na školu) a celkem se výuky zúčastnilo 645 účastníků (průměr 11,7 účastníků na pilotáž) a úspěšně ukončilo výuku 594 účastníků (průměr 10,8 úspěšných účastníků na pilotáž - 92% úspěšnost).

Do pilotního ověřování bylo zapojeno 175 pedagogických pracovníků na pozicích lektorů Dalšího vzdělávání.

Projektem navazujícím na ukončený projektu UNIV 2 KRAJE je projektu UNIV 3 – podpora procesů uznávání. Projekt UNIV 3 je zaměřen na propojení rekvalifikací s tzv. „procesem uznávání“ dovedností a znalostí zájemců o rekvalifikaci. V průběhu sledovaného období započalo vytváření sítě hodnotitelů, kteří budou schopni v daných profesních kvalifikacích ověřit znalosti a dovednosti uchazečů a případně navrhnout jejich potřebná doplnění a připravit tak uchazeče k vykonání zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů.

V rámci projektu UNIV 3 bylo v KHK zapojeno 17 škol do tvorby programů dalšího vzdělávání dle NSK a 4 školy do procesu rekvalifikací a uznávání.

1.13 Prevence sociálně patologických jevů, environmentální a multikulturní výchova, vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin, výchova k udržitelnému rozvoji

1.13.1 Prevence sociálně patologických jevů

Prevence rizikového chování

Prevence rizikového chování je plněna v souladu s Národní strategií primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018, s Plánem primární prevence rizikového chování Královéhradeckého kraje (2013), se Strategií protidrogové politiky Královéhradeckého kraje na období 2011-2015, s Dlouhodobým záměrem vzdělávání

a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje (2012-2016) a Realizačním plánem koncepce prevence kriminality na léta 2012 až 2016 v Královéhradeckém kraji.

Preventivní programy realizované školami a školskými zařízeními a nestátními neziskovými organizacemi (NNO) v KHK v roce 2013 účelově dotované z finančních prostředků MŠMT

V roce 2013 bylo podáno 32 žádostí do vyhlášeného dotačního programu v působnosti resortu MŠMT na neinvestiční dotace ze státního rozpočtu na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování pro školy a školská zařízení a NNO, které realizují preventivní programy ve školách a školských zařízeních v KHK.

Podpořeno bylo celkem 11 žádostí: 4 projekty nestátních neziskových organizací, 4 projekty pracovišť Pedagogicko-psychologické poradny KHK a 3 projekty základních škol.

Školy a školská zařízení byly podpořeny částkou 501 200,- Kč. Nestátní neziskové organizace obdržely celkem částku 1 086 600,- Kč. Celkem tedy získal Královéhradecký kraj 1 587 800 Kč.

Dotační program Královéhradeckého kraje v oblasti primární prevence

V souladu s Dotační strategií Královéhradeckého kraje 2010 - 2013 vyhlásil KHK pro rok 2013 dva dotační programy zaměřené na oblast primární prevence, na které vyčlenil finanční prostředky v celkové výši 450 000 Kč.

V této oblasti byly vyhlášeny tyto programy:

- 13SMP01 Programy zaměřené na prevenci rizikového chování,
- 13SMP02 Podpora a rozvoj zdravého životního stylu.

Do programu 13SMP01 podalo žádost 55 subjektů, z nichž bylo podpořeno 23 žádostí v celkové výši 387 000 Kč.

Do programu 13SMP02 podalo žádost 12 subjektů, z nichž bylo podpořeno 5 žádostí v celkové výši 63 000 Kč.

OŠ KÚ KHK uspořádal pro školní metodiky prevence i další pedagogické pracovníky v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování několik seminářů:

Normální je nekouřit

Dne 31. 5. 2013 proběhl na KÚ KHK akreditovaný seminář ke vzdělávacímu programu „Normální je nekouřit“, jehož cílem bylo proškolení lektorů z řad pedagogů v rámci celostátní podpory programu výchovy k nekuřáctví a zdravému životnímu stylu. Seminář proběhl ve spolupráci s Krajskou hygienickou stanicí KHK a Státním zdravotním ústavem v Praze.

Kočí zahrad

Dne 18. 6. 2013 proběhl pracovní akreditovaný seminář v prostorách KÚ KHK k metodice pro učitele I. stupně ZŠ s názvem „Kočí zahrad“, který byl určen školním metodikům prevence a třídním učitelům žáků 2. - 4. tř. Jednalo se o program rozvoje sociálních dovedností dětí v rámci prevence rizikového chování, a to formou příběhů z kočí zahrad.

Šikana a kyberšikana ve školách

Dne 6. 11. 2013 uspořádal KÚ KHK ve spolupráci se Školským zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje konferenci, které se zúčastnilo zhruba 85 posluchačů převážně z řad škol a školských zařízení. Ve foyer se prezentovalo několik nestátních neziskových organizací působících v Královéhradeckém kraji včetně hostujícího Národního centra bezpečnějšího internetu z Prahy 8.

Ve školním roce 2012/2013 ŠZ DVPP KHK pořádalo celkem 29 vzdělávacích programů zaměřených na oblast prevence rizikového chování, kterých se účastnilo 1 027 pedagogů.

Uvedené semináře a konference byly podpořeny částkou 26 000 Kč.

Královéhradecký kraj podporoval prevenci rizikového chování dalšími aktivitami:

Částka 4 000 Kč byla věnována VOŠZ a SZŠ Hradec Králové na pronájem auly školy, kde probíhal v týdnu od 2. – 6. 12. 2013 interaktivní program primární prevence s názvem Hrou proti AIDS. Akce se zúčastnilo 96 žáků základních, 152 žáků středních škol a 13 pedagogů.

Specializační studium pro školní metodiky prevence

Podle zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a § 9 písm. c) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, by měl mít každý školní metodik prevence odbornou kvalifikaci pro svoji činnost. V praxi absolvování tohoto specializačního studia komplikuje fakt, že jde o studium dlouhodobé a finančně poměrně nákladné. Pokud toto studium zdárně frekventant ukončí a pozici školního metodika vykonává v praxi, náleží mu specializační příplatek pedagogického pracovníka dle ust. § 133 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění.

Ve školním roce 2012/2013 zahájilo 15 školních metodiků prevence čtyřsemestrové studium při ŠZ DVPP KHK. KHK podpořil otevření tohoto studia částkou 40 000 Kč. Dalších 20 metodiků prevence z KHK zahájilo obdobné specializační studium pořádané občanským sdružením Semiramis.

Škola podporující zdraví (ŠPZ)

ŠPZ je projektem Světové zdravotnické organizace (WHO), do kterého se zapojila i Česká republika. Vychází z usnesení vlády ČR ze dne 30. 10. 2002 č. 1046 k Dlouhodobému programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. Století. Dále vychází z dokumentu Ministerstva zdravotnictví ČR čj. HEM-300.16.10.02/28915 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století. Garantem programu je Státní zdravotní ústav.

Do výše uvedeného vzdělávacího projektu je v současné době přihlášeno 25 škol z KHK (2 mateřské, 17 základních, 5 středních a 1 vyšší odborná). KHK si drží poměrně vysoké procentuální zastoupení zapojených škol v síti z celé ČR. V současné době program poměrně stagnuje, přestože KHK na podporu těchto škol vypisuje dotační program.

Tabulka 67: Finanční podpora v oblasti primární prevence

Shrnutí finanční podpory vynaložené do oblasti primární prevence v roce 2013 v KHK	
MŠMT – Programy na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování (11 podpořených dotačních žádostí z KHK)	1 587 800 Kč
KÚ KHK - Programy zaměřené na prevenci rizikového chování (23 podpořených dotačních žádostí)	387 000 Kč
KÚ KHK - Podpora a rozvoj zdravého životního stylu (5 podpořených dotačních žádostí)	63 000 Kč
KÚ KHK (podpora specializačního studia, Hrou proti AIDS, uspořádání seminářů, konference)	70 000 Kč
Celkem	2 107 800 Kč

Zdroj: ORRGD KÚ KHK

Ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem a Krajskou hygienickou stanicí KHK byl dne 30. 9. 2013 v prostorách KÚ KHK uspořádán seminář pro školy zapojené v síti. Dále se svými příspěvky zaměřenými na vlastní dobrou praxi vystoupili všichni zástupci zúčastněných 12 škol.

Dále oblast primární prevence dotují některé městské či obecní úřady, nadační fondy aj. Primární prevence je realizována přímo ve školách, některé z nich uvolňují finanční prostředky na tyto aktivity z vlastních zdrojů. Mezi nejvýznamnější poskytovatele primární prevence v KHK patří tyto nestátní neziskové organizace: PROSTOR PRO, o. s.; Semiramis o. s.; o.s. Prostor, Kolín; Sion - Nová generace.

1.13.2 Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta a výchova k udržitelnému rozvoji

Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) vede ke zvyšování ekologického vědomí obyvatel kraje, k jejich zapojení do rozhodovacích procesů, k vytváření

občanské společnosti a k zodpovědnému jednání ve prospěch udržitelného rozvoje kraje. Obsahem EVVO je nejen vytváření pozitivních postojů k životnímu prostředí, k úctě k životu ve všech jeho formách, znalost a péče o prostředí kolem nás, ale i pochopení vzájemné provázanosti oblastí (sociální, ekonomické a kulturní), které jsou na první pohled odlišné a přece k sobě patří.

Školy a školská zařízení vycházely při realizaci EVVO nejen z DZ KHK 2012, ale též z Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Královéhradeckého kraje a Akčního plánu EVVO pro léta 2013–2015. Environmentální výchova je jako jedno z průřezových témat nedílnou součástí školních vzdělávacích plánů.

K rozvoji EVVO přispívali významnou měrou školní koordinátoři EVVO. Více jak 70 z nich již absolvovalo specializační studium pro koordinátory EVVO v rozsahu 250 vyučovacích hodin.

Nezastupitelnou roli v EVVO měl krajský koordinátor ekologické výchovy, tuto funkci zastávalo i ve školním roce 2012/2013 Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER (dále jen „SEVER“). Pro školy zajišťoval krajský koordinátor tradiční krajskou konferenci KAPRADÍ 2012, která se uskutečnila v říjnu 2012 v prostorách **odloučeného pracoviště Obchodní akademie, Střední odborné školy a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, Hradec Králové ve Stěžerách**. Tohoto setkání se zúčastnilo cca 50 pedagogů ze základních a středních škol a dalších 30 účastníků z různých organizací. Tématem setkání bylo Globální a rozvojové vzdělávání. Pro mateřské školy připravil krajský koordinátor 4. regionální setkání mateřských škol KAPRADÍČKO, kterého se zúčastnilo 45 ředitelk a učitelk. V rámci krajské koordinace SEVER dále poskytuje školám metodickou pomoc, poradenství, pravidelné poštovní i emailové rozesílky, semináře a další služby. Nadále pokračoval také projekt M.R.K.E.V (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy), do kterého je zapojeno 80 základních a středních škol, pro mateřské školy probíhá obdobný projekt MRKVIČKA, do kterého je zapojeno 70 mateřských škol.

Síť středisek ekologické výchovy v KHK poskytuje školám širokou škálu ekologických výukových programů a to jak krátkodobých, tak dlouhodobých. Největší objem ekologických výukových programů poskytuje SEVER, který v roce 2012/2013 uskutečnil více jak 330 ekologických výukových programů, kterých se zúčastnilo přes 5500 žáků všech typů škol. Mezi významné projekty SEVERu zaměřené na výukové programy patřil projekt Týden pro udržitelný život a Za Naturou na túru. Školy dále hojně využívají programy středisek jako: Centrum rozvoje Česká Skalice, Muzeum přírody Český ráj, Ekocentrum Orlice, INEX-SDA Kostelecké Horky, ZOO Dvůr Králové a Správy KRNP. Nabízené programy byly zaměřeny např. na poznávání a pochopení přírody a přírodních vztahů a vazeb, na mezilidské vztahy a fungování lidské společnosti, na stav životního prostředí, na postavení člověka v přírodě a jeho historický vývoj apod.

Školám, které mají zájem o dlouhodobou práci svých žáků zaměřenou na řešení různých problémů a témat, nabízí SEVER školní vzdělávací projekty, které byly zaměřeny například

na rozvoj obce, inteligentní nakládání s energiemi, klimatické změny, globální rozvojovou spolupráci nebo ekologicky šetrný provoz školy. Pracovalo se při nich mimo jiné metodami místně zakotveného učení, dějové linie či filosofie pro děti. Mezi významné projekty patřily: Škola pro udržitelný život, Síť ekoškol (zapojeno 5 škol), Global Literacy for a Fairer World! nebo Modelové klimatické konference.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO byl úspěšně dokončen projekt Sever školám, školy sobě. V rámci dalších projektů byly ve školním roce 2012/2013 realizovány odborné semináře pro pedagogy, vzdělávání a podpora pedagogických týmů, konference a další. Pro 20 pedagogů z mateřských škol byl v rámci projektu Blíž přírodě v mateřské škole uspořádán cyklus 4 vzdělávacích akcí a pobytový program.

1.13.3 Multikulturní výchova a vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin

Jednou ze zásad, na nichž je založeno vzdělávání, je rovný přístup ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu nebo jiného postavení občana. Vzdělávání přitom pomáhá vyrovnávat se se vzrůstající národností a etnickou rozdílností doprovázenou někdy výrazně jinými kulturními zvyky.

V zájmu naplnění výše zmíněné zásady jsou pro děti se sociálním znevýhodněním na základních školách zřizovány přípravné třídy a ve školách všech stupňů se vytvářejí pracovní místa asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním.

Tabulka 68: Počty dětí v přípravných třídách

Školní rok	Počet škol	Počet tříd	Počet dětí
2011/2012	6	6	80
2012/2013	10	10	120

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2010 a 30. 9. 2011.

Z tabulky 68 porovnávající školní roky 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- ve školním roce 2012/2013 byly na čtyřech školách nově otevřeny přípravné třídy,
- celkový počet dětí vzdělávajících se v přípravných třídách z téhož důvodu zvýšil.

Od roku 2005 je MŠMT každoročně vyhlašován rozvojový program umožňující školám, v nichž se vzdělávají žáci se sociálním znevýhodněním, žádat o dotaci na asistenty pedagoga pro tyto děti, žáky a studenty na období jednoho kalendářního roku.

Tabulka 69: Asistenti pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním

Kalendářní rok	Počet škol	Počet asistentů pedagoga	Výše přidělené dotace
2012	19	34	5 301 899,- Kč
2013	24	41	6 019 790,- Kč

Zdroj: MŠMT, OŠ KÚ KHK

Z výše uvedené tabulky porovnávající kalendářní roky 2012 a 2013 vyplývá:

- ve sledovaném období se zvýšil počet škol a asistentů pedagoga, a to přesto, že rozvojový program byl pro rok 2012 rozšířen i na asistenty pro žáky se zdravotním znevýhodněním a v roce 2013 opět pouze pro děti a žáky se sociálním znevýhodněním,
- z celkového počtu škol, na nichž působili v roce 2013 podpoření asistenti pedagoga, byly 4 školy zřizované krajem a 20 škol obcemi,
- celkový počet dětí, žáků a studentů s cizím státním občanstvím v roce 2012/2013 byl nižší než v roce předchozím, přičemž ke snížení došlo pouze u mateřských škol.

Tabulka 70: Vzdělávání dětí, žáků a studentů podle státního občanství v roce 2011/2012

	Počty dětí, žáků a studentů s cizím státním občanstvím			
	celkem	ukrajinské	vietnamské	slovenské
Mateřské školy	161	54	39	30
Základní školy	440	129	64	87
Střední školy	246	70	67	41
Vyšší odborné školy	7	0	0	4
Celkem	854	253	170	162

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2011.

Tabulka 71: Vzdělávání dětí, žáků a studentů podle státního občanství v roce 2012/2013

	Počty dětí, žáků a studentů s cizím státním občanstvím			
	celkem	ukrajinské	vietnamské	slovenské
Mateřské školy	143	44	46	20
Základní školy	443	140	54	108
Střední školy	250	72	62	40
Vyšší odborné školy	8	2	0	2
Celkem	844	258	162	170

Zdroj: MŠMT

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2012.

Z výše uvedených tabulek za školní roky 2011/2012 a 2012/2013 vyplývá:

- ve školním roce 2012/2013 bylo na školách v Královéhradeckém kraji vzděláváno 844 dětí, žáků a studentů s cizím státním občanstvím, přičemž tři nejčastěji zastoupená občanství – ukrajinské, vietnamské a slovenské – tvořila 69,9 % z celkového počtu vzdělávaných cizinců,
- oproti školnímu roku 2011/2012 došlo k poklesu počtu dětí, žáků a studentů s cizím státním občanstvím o 1,2 %, ovšem podíl tří nejčastěji zastoupených občanství se zvýšil o 1,4 %.

K zajištění povinné školní docházky pro žáky z jiných států Evropské unie patří i překonání jazykové bariéry. K tomuto účelu odbor školství na základě předložené ekonomické rozvahy

potřeby finančních prostředků zvýhodňoval a podporoval v kraji celkem 8 základních škol, které poskytují bezplatnou přípravu výuky českého jazyka žákům ze zemí EU, jejichž seznam je zpřístupněn na webových stránkách kraje.

Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje zároveň do své vzdělávací nabídky i nadále zařazovalo akreditovaný program „Čeština pro cizince“ určený pedagogickým pracovníkům, kteří vzdělávají děti ze zemí EU.

1.14 Účast škol v rozvojových a mezinárodních programech

Jak vyplývá z výročních zpráv jednotlivých škol v KHK a sledování jejich činnosti zřizovateli, většina se jich účastnila jednoho nebo více mezinárodních projektů. Díky nim mohly školy své žáky a studenty posílat na smysluplné a dobře programově naplněné zahraniční stáže či vzájemné výměnné pobyty. Za tímto účelem vznikla mnohá partnerství škol nejen v rámci kraje, ale i v rámci celé Evropy.

Nejrozšířenějšími mezinárodními projekty byly Comenius Partnerships a Leonardo da Vinci. Umožnily navázat především odborným školám mezinárodní spolupráci škol a významně tak zkvalitnit profesní a jazykovou přípravu studentů a žáků.

Ve sledovaném období byl v kraji realizován rozvojový projekt "Zvyšování kvality vzdělávání standardizací a zlepšováním řídicích procesů ve školách Královéhradeckého kraje", reg. č. CZ.1.07./1.1.00/08.0015, jehož cílem byla standardizace procesů řízení evaluace škol. Za tímto účelem byla ve spolupráci s externí firmou vytvořena metodika hodnocení kvality škol. Podrobnosti o projektu jsou na webových stránkách www.qportal.cz.

2. Ekonomika a péče o majetek

V přenesené působnosti kraje v roce 2013 odbor školství KÚ KHK rozepisoval a přiděloval finanční prostředky právníkům osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které jsou zřízeny KHK, obcemi v působnosti KHK nebo soukromou osobou. Tato kompetence je ve většině případů vymezena v ustanoveních §§ 160-163 školského zákona.

Převážná část dotací byla určena na tzv. přímé výdaje na vzdělávání - na mzdové prostředky, na náklady na odvody do sociálních a zdravotních fondů a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí zdravotně postižených, na výdaje na učební pomůcky a dále na výdaje na učebnice a školní potřeby,

pokud se žákům poskytují bezplatně, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a činnosti, které souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání.

Přímé výdaje na vzdělávání pro krajské a obecní školství byly kraji přiděleny z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy normativně podle počtu dětí a žáků prostřednictvím republikových normativů. Školám a školským zařízením jsou odborem školství KÚ KHK přidělovány prostřednictvím krajských finančních normativů.

Finanční zabezpečení krajských a obecních škol a školských zařízení v roce 2013 bylo komplikované z důvodu nedostatečného objemu prostředků na platy v rozpočtu dotace od MŠMT. Jako pozitivní hodnotíme fakt, že byla zrušena oddělená regulace limitů mzdových prostředků pro pedagogy a nepedagogické zaměstnance, zavedená v r. 2011. Výrazně se zlepšilo finanční zabezpečení v oblasti přímých ostatních neinvestičních výdajů.

S malou rezervou (0,77 %) byl splněn limit počtu zaměstnanců financovaných ze státní dotace na přímé výdaje. Limit pro rok 2013 činil 11 679,9 průměrných přepočtených zaměstnanců, skutečný počet zaměstnanců hrazených ze státního rozpočtu vč. ESF byl 11 646,141, z toho 56,955 hrazeno z ESF. Zbylá rezerva se oproti r. 2012 snížila o téměř 50%. Limit pro rok 2012 byl vyšší: 11 775,9 zaměstnanců.

Rozvojovými programy MŠMT byly řešeny specifické tituly. Mezi finančně nejvýznamnější v roce 2013 patřily tyto rozvojové programy:

- Financování asistentů pedagogů v soukromých a církevních speciálních školách: poskytnuto školám 5 164,88 tis. Kč
- Asistenti pedagogů pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním: 6 018,1 tis. Kč
- Rozvojový program na podporu škol, které realizují inkluzivní vzdělávání a vzdělávání žáků se sociokulturním znevýhodněním: 1 092,47 tis. Kč
- Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích v roce 2012 - Excellence středních škol: poskytnuto 1 316,3 tis. Kč

Mimo režim rozvojových programů MŠMT byly prostřednictvím účtu kraje poskytovány zejména dotace z OP VK, nejvýznamnější byly dotace na:

- Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách (0 tis. Kč pro krajské a 8 471,7 tis. Kč pro obecní základní školy)
- Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách (30 858,9 tis. Kč pro krajské a 348,4 tis. Kč pro obecní střední školy)
- program Podpory přírodovědného a technického vzdělávání v KHK (OP VK) – objem obdrženy v r. 2013 činí 30733,4 tis. Kč, je financován prostřednictvím kap. 13 - evropská integrace a globální granty.

Přehled oblastí podpořených rozvojovými programy a příslušných finančních objemů je uveden v tabulkách Přílohy 1. (tabulka č. 1. a, 1. d).

V samostatné působnosti kraje odvětví školství KÚ KHK zajišťovalo zejména financování provozních výdajů školských subjektů zřízených KHK. Financování reprodukce majetku kraje svěřeného těmto organizacím je v kompetenci investičního odboru (kap. 21- investice a evropské projekty a kap. 50 – Fond rozvoje a reprodukce).

Běžné výdaje z rozpočtu kraje na podporu práce s dětmi a mládeží, tělovýchovy, soutěže byly v průběhu roku 2013 hrazeny ze samostatné rozpočtové kapitoly 09 – volnočasové aktivity. Jejich finanční objem představoval částku 8 810,9 tis. Kč v ostatních běžných výdajích z rozpočtu kraje, 1 373,0 tis. Kč ze státního rozpočtu na soutěže, 347 tis. Kč v kapitálových výdajích.

Rekapitulace celkového rozpočtu odvětví školství k 31. 12. 2013, včetně krajských prostředků a dotací obdržенých v r. 2013 pro školy a školská zařízení od státu, je obsažena v Příloze 1 (tabulka 1. a). Údaje označené zkratkou SR představují dotace ze státního rozpočtu. Pro srovnání jsou v Příloze 1 (tabulky 1. b a 1. c) vyčísleny i objemy roku 2012 a 2011. V tabulkách s rekapitulací rozpočtu školství jsou odečteny vratky nečerpaných dotací, vrácených v průběhu roku 2013 na účet MŠMT.

V tabulkách Přílohy 2 přikládáme celkový přehled rozpočtovaných přímých výdajů na vzdělávání v členění dle jednotlivých typů škol a školských zařízení. Výdaje jsou rozlišeny dle zřizovatele na krajské a obecní subjekty (soukromé školy jsou financovány odlišně).

Přílohy 3 – 5 jsou zaměřeny na skutečné čerpání mzdových prostředků, počty zaměstnanců a úroveň jejich odměňování. Mzdy a související zákonné odvody tvoří převážnou část výdajů odvětví školství. Ke zpracování jednotlivých přehledů byly použity sumáře z výkazů P1-04 jednotlivých organizací za 1. - 4. čtvrtletí příslušného kalendářního roku (oddíl V. výkazu). Do tabulek jsou zahrnuty pouze údaje o školách a školských zařízeních zřizovaných krajem a obcemi.

Tabulkové přehledy obsažené v přílohách ekonomické části výroční zprávy jsou společné pro jednotlivé následující oddíly textu, obsahující komentář ke školám a školským zařízením v členění dle jednotlivých zřizovatelů.

2.1 Výdaje na školy a školská zařízení zřízené krajem

Výdaje hrazené prostřednictvím krajských normativů

V krajském školství bylo financování nadále velmi negativně ovlivněno prohlubujícím se poklesem počtu žáků středních škol. Změny výkonů rozhodných pro rozpočet dotace r. 2013 z MŠMT: pokles výkonů středních škol o 6,14% a pokles výkonů VOŠ o 1,54% oproti výkonům pro rozpis rozpočtu r. 2012. Pro rok 2013 i 2012 byli do výkonů v rozpisu rozpočtu republikovými normativy z MŠMT již započtení i žáci denního nástavbového studia. Pokles žáků v září 2013 nadále pokračoval a byl zohledněn v aktualizovaném rozpočtu jednotlivých škol.

Výše dotací na přímé výdaje na vzdělávání krajských subjektů v roce 2013 činila 1 543 376,7 tis. Kč (o 40,9 mil. Kč méně než v r. 2012). Struktura závazných ukazatelů je uvedena v Příloze 1 (tabulka 1. d) – ÚZ 33 353.

Členění rozpočtovaných přímých výdajů na vzdělávání dle jednotlivých typů škol a školských zařízení je obsaženo v Příloze 2 (tabulka 2. a).

Vývoj počtu zaměstnanců hrazených ze státní dotace (zejména na přímé NIV)

Z údajů o počtu zaměstnanců hrazených ze státního rozpočtu vč. ESF ve výkazech Škol P1-04 vyplynulo, že oproti roku 2012 došlo ke snížení o 122,656 celoročně přepočtených zaměstnanců (tj. pokles o 3,05%).

Tabulka 72: Počty zaměstnanců ve školách a školských zařízeních zřizovaných KHK v letech 2011-2013

	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2013	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2012	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2011	Meziroč. snížení počtu zaměstnanců 2013-2012
Celkem	3977,218	4104,334	4 235,094	-127,116
- ze stát. rozp.	3898,663	4021,319	4 153,169	-122,656

Zdroj: sumáře výkazů Škol P1-04 oddíl I (organizace odměňující formou platu)

Změny úvazků od září 2013 se promítly v přepočtu na celý rok z jedné třetiny své velikosti.

Bližší údaje o odměňování a počtech zaměstnanců jednotlivých druhů škol a školských zařízení v roce 2013 jsou uvedeny v Přílohách 3 - 5.

Provozní výdaje a další ukazatele z rozpočtu kraje

Celkové neinvestiční prostředky, poskytnuté z rozpočtu KHK subjektům vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, jejichž zřizovatelem je KHK, činily v roce 2013 částku 360 863,8 tis. Kč (na provoz, grantové programy, neinvestiční dotace určené na předfinancování a spolufinancování evropských projektů), z toho na provozní výdaje a odpisy z kapitoly školství 343 882,7 tis. Kč (v r. 2012 celkem 346 437,3 tis. Kč).

K tomuto byly navíc poskytnuty finanční prostředky z Fondu rozvoje a reprodukce Královéhradeckého kraje na opravy a údržbu (dále FRR, viz níže).

V roce 2013 byl celkový objem neinvestičních prostředků pro příspěvkové organizace školství z rozpočtu kraje ve srovnání s rokem 2012 vyšší o 8781,8 tis. Kč (v r. 2012 objem včetně grantů a dotací na kofinancování a předfinancování projektů, bez FRR činil 352 082 tis. Kč). Významný podíl na tom měly prostředky poskytnuté na předfinancování projektů škol. Samotné příspěvky na provoz z odvětví školství byly v r. 2013 naopak nižší o 2554,6 tis. Kč než v r. 2012.

Odvětví školství se v r. 2013 nově muselo vyrovnat s výdaji středních škol na zabezpečení zdravotních prohlídek žáků. K jejich pokrytí byla školství přidělena částka 3 mil. Kč, která byla rozepsána jednotlivým organizacím na základě několikrát aktualizované potřeby.

Ostatní rozpočtované běžné výdaje školství představovaly objem 4049,8 tis. Kč, z toho částka 3553,7 tis. Kč byla zaplacená krajem na nájemné.

Organizacím byl stanoven odvod z investičního fondu v celkové výši 39 564,4 tis. Kč (standardně při rozpisu rozpočtu pro rok 2013 byly odvody napočteny ve výši 90% odpisů). Výsledný odvod v r. 2012 činil 31 507,7 tis. Kč (60% odpisů).

Ostatní odvody příspěvkových organizací zřizovateli, které tvoří nedaňové příjmy odvětví, představovaly částku 3,2 tis. Kč.

Kapitálové příjmy z prodeje nemovitého majetku kraje ve školství, zapojené v r. 2013 do rozpočtu školství, činí 2700 tis. Kč. Tyto prostředky navýšily rozpočet Fondu rozvoje a reprodukce KHK pro školství.

Investiční a neinvestiční výdaje v oblasti péče o majetek kraje

Akce v oblasti péče o nemovitý majetek kraje, svěřený školám a školským zařízením, byly finančně řešeny zejména z Fondu rozvoje a reprodukce Královéhradeckého kraje.

Celkový finanční objem, rozpočtovaný pro odvětví školství ve Fondu rozvoje a reprodukce KHK v závěru roku 2013, představoval částku 63 203,4 tis. Kč – ve srovnání s předchozími lety je to méně (v roce 2012 celkem 84 357,0 tis. Kč, v roce 2011 celkem 147 257,7 tis. Kč). Z tohoto objemu bylo schváleno 42 650,0 tis. Kč na investiční transfery příspěvkovým organizacím, 17 840,4 tis. Kč na neinvestiční transfery PO. Částka 2613,0 tis. Kč byla ve FRR vyčleněna na investiční výdaje kraje, částka 100,0 tis. Kč na neinvestiční výdaje kraje pro školství. Rok 2013 lze tak z pohledu výše prostředků ve FRR hodnotit jako nepříznivý. Objem prostředků na péči o majetek kraje se již druhým rokem výrazně snížil. V důsledku zvýšení odvodů z investičních fondů příspěvkových organizací se navíc zhoršuje jejich schopnost řešit drobnou údržbu ze svých prostředků.

Vedle FRR pak ve značné míře byly vynakládány prostředky na akce spolufinancované z Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod a OP Životní prostředí. K tomuto bylo v rozpočtu kap. 21 - investice a evropské projekty po 6. změně rozpočtu kraje na kofinancování a předfinancování vyčleněno 149 862,8 tis. Kč na investice a 2070,2 tis. Kč na neinvestice. Podstatná část těchto prostředků se postupně vrátí do rozpočtu kraje po obdržení dotací z fondů.

I přes vynaložené prostředky potřeba péče o majetek kraje a z toho vyplývající požadavky školských subjektů výrazně převyšují možnosti rozpočtu kraje.

Výdaje na rozvojové programy a granty u krajských subjektů

Krajské školy a školská zařízení se v roce 2013 zapojily do řady rozvojových programů vyhlášených MŠMT. Oblasti podpory a přidělené finanční objemy jsou uvedeny v Příloze 1 (tabulka 1. d). Z rozvojových programů MŠMT byly financovány všechny zde vyčíslené dotační tituly mimo ÚZ 33353.

Na grantové programy pro školství a prevenci bylo z rozpočtu kraje poskytnuto celkem 1254,4 tis. Kč – z toho 787,4 tis. Kč obdržely na projekty krajské školy, pro oblast volnočasových aktivit a sportu 360,0 tis. Kč – z toho 199,0 tis. Kč obdržely krajské školy.

Na financování podpory středního vzdělání s výučním listem v oborech strojírenských, elektrotechnických a stavebních bylo v r. 2013 z prostředků kraje dle vyúčtování krajských škol vynaloženo 5056,0 tis. Kč (5063,374 tis. Kč v r. 2012). Podporu školy obdržely formou účelového příspěvku na provoz pro období leden – červen 2013 a září – prosinec 2013.

2.2 Výdaje na školy a školská zařízení zřizované obcemi

Výdaje hrazené prostřednictvím krajských normativů

Pro financování škol a školských zařízení, zřízených obcemi, byly i pro rok 2013 v oblasti mzdových prostředků klíčové změny výkonů rozhodných pro rozpočet: nárůst výkonů v mateřských školách o 2,42 % a nárůst výkonů základních škol o 1,19 % oproti výkonům pro rozpis rozpočtu r. 2012. V září 2013 došlo k dalšímu nárůstu počtu dětí v MŠ i nárůstu počtu žáků ZŠ.

Úroveň finančního zabezpečení mezd v obecním školství byla vzhledem k nárůstu výkonů lepší než ve školství krajském. V oblasti ostatních neinvestičních výdajů se situace též stabilizovala.

Výše dotací na přímé výdaje na vzdělávání obecních subjektů v roce 2013 činila 2 756 112,3 tis. Kč. Struktura závazných ukazatelů je uvedena v Příloze 1 (tabulka 1. d) – ÚZ 33 353.

Členění rozpočtovaných přímých výdajů na vzdělávání dle jednotlivých typů škol a školských zařízení je obsaženo v Příloze 2 (tabulka 2. a).

Vývoj počtu zaměstnanců hrazených ze státního rozpočtu (včetně dotace na přímé NIV)

Z údajů o počtu zaměstnanců hrazených ze státního rozpočtu vč. ESF ve výkazech Škol P1-04 vyplynulo, že proti r. 2012 došlo ke zvýšení o 103,841 celoročně přepočtených zaměstnanců (tj. nárůst o 1,36%).

Tabulka 73: Počty zaměstnanců ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi v letech 2011-2013

	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2013	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2012	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2011	Meziroč. změna počtu zaměst. 2013-2012
celkem	7970,464	7889,313	7 858,945	+81,151
- ze stát. rozp.	7747,478	7643,637	7 629,762	+103,841

Zdroj: sumáře výkazů Škol P1-04 oddíl I (organizace odměňující formou platu)

Změny souvisí s pokračujícím nárůstem počtu dětí v mateřských školách a základních školách. Od r. 2011 jsou v údajích o obecním školství zahrnuty i počty zaměstnanců Městského gymnázia a střední odborné školy Úpice.

Bližší údaje o odměňování a počtech zaměstnanců jednotlivých druhů škol a školských zařízení v roce 2012 jsou uvedeny v Přílohách 3 - 5.

Výdaje na rozvojové programy a granty u subjektů zřízených obcemi

Tituly a prostředky přidělené ze státní dotace od MŠMT v roce 2013 školám a školským zařízením, zřízeným obcemi, jsou uvedeny v Příloze 1 (tabulka 1. d). Z rozvojových programů MŠMT byly financovány všechny zde uvedené dotační tituly mimo ÚZ 33353. Prostředky na projekty z OP VK a dotace na podporu informačních center pro mládež jsou průtokovou dotací, z tohoto důvodu se u obecních škol do rozpočtu kraje nezahrnují (bilance v tab. 1. a).

Z grantových programů pro školství a prevenci z rozpočtu KHK bylo školám zřízeným obcemi přiděleno 416,0 tis. Kč, z prostředků pro volnočasové aktivity a sport 137,0 tis. Kč.

2.3 Výdaje na soukromé školy a školská zařízení

Převážnou část prostředků, poskytovaných ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu kraje soukromým školám a školským zařízením, tvoří dotace dle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění

pozdějších právních předpisů (ÚZ 33155). MŠMT k profinancování soukromých škol kraji poskytlo 190 350 tis. Kč.

Soukromé školy a školská zařízení se v roce 2013 též zapojily do řady rozvojových programů vyhlášených MŠMT. Oblasti podpory a přidělené finanční objemy z dotací ze státního rozpočtu od MŠMT jsou uvedeny v Příloze 1 (tabulka 1. d).

Z programu podpory středního vzdělání s výučním listem v oborech strojírenských, elektrotechnických a stavebních bylo v roce 2013 z prostředků kraje čerpáno jednou školou 229,8 tis. Kč (v r. 2012 celkem 271,9 tis. Kč).

Z grantových programů pro školství a prevenci z rozpočtu kraje bylo přiděleno 51,0 tis. Kč, z prostředků na volnočasové aktivity 24,0 tis. Kč.

2.4 Agregované přímé výdaje na vzdělávání na dítě, žáka a studenta

Kalkulace jednotkových agregovaných nákladů škol a školských zařízení v letech 2011 - 2013 pro jednotlivé kategorie výkonů (děti, žáky a studenty) je uvedena v Příloze 2. Je odvozena z **rozpočtovaných** přímých výdajů na vzdělávání v členění dle jednotlivých typů škol a školských zařízení. Objemy jsou promítnuty do výdajů souvisejících s jednotlivými věkovými skupinami dětí, žáků a studentů pomocí klíče MŠMT, kterým byly konstruovány republikové normativy. V řádcích pod tabulkami jsou vyčísleny počty žáků pro rozpis rozpočtu metodou republikových normativů a jednotkové agregované náklady na dítě, žáka, studenta příslušné věkové skupiny. Příspěvkové organizace školství normativním rozdělením prostředků dle jednotlivých součástí nejsou vázány, musí dodržet pouze stanovené závazné rozdělení limitů mzdových prostředků za organizaci jako celek.

Rekapitulace tabulkových příloh ekonomické části

Příloha č. 1

Rozpočet odvětví školství Královéhradeckého kraje na rok 2013, 2012, 2011 (tab. č. 1. a – 1. c)

Dotace poskytnuté kraji z MŠMT v roce 2013, 2012, 2011, jejich rozdělení (tab. č. 1. d – 1. f)

Příloha č. 2

Přímé neinvestiční výdaje z rozpočtu MŠMT do jednotlivých druhů škol a školských zařízení v roce 2013, 2012, 2011 (tabulky č. 2. a – 2. c)

Příloha č. 3:

„Počty zaměstnanců a mzdové prostředky za školy a školská zařízení zřizované krajem, obcemi, krajem a obcemi celkem v roce 2013“ (tab. č. 3. a – 3. c)

V tabulkách jsou uvedeny příslušné počty zaměstnanců a vyplacené mzdové prostředky v členění dle typu školy nebo školského zařízení. Jde o údaje o celkovém počtu zaměstnanců a vyplacených mzdách, bez ohledu na způsob odměňování a zdroje financování.

Průměrné platy zaměstnanců škol a školských zařízení zřizovaných krajem a obcemi v roce 2013 (tab. 3.d).

Jde o celkové platy propočtené bez ohledu na způsob odměňování a zdroj financování. Opět je zachováno členění na jednotlivé typy škol a zařízení.

Příloha č. 4 a 5:

V těchto přílohách jsou uvedeny srovnatelné údaje za roky 2012 a 2011.

3. Závěry výroční zprávy v Královéhradeckém kraji

V oblasti předškolního vzdělávání i nadále docházelo ke zvýšenému zájmu o přijetí dětí do mateřských škol, i když nárůst ve sledovaném období nebyl tak výrazný, jako v předcházejících letech. Poptávka převyšovala kapacitní možnosti mateřských škol, které dle svých materiálních a technických možností na zvyšující se počet žádostí reagovaly, a ve spolupráci se svými zřizovateli vytvářely podmínky pro přijetí vyššího počtu dětí. Odbor školství Královéhradeckého kraje podporoval a bude i nadále podporovat zvyšování počtu míst v mateřských školách, pokud to nebude na úkor zajištění bezpečnosti dětí a kvality předškolního vzdělávání. Celkem nebylo vyhověno 2 110 žádostem o přijetí k předškolnímu vzdělávání, což je o 85 víc než v předcházejícím školním roce. Výsledný počet nepřijatých dětí je však ve skutečnosti o něco nižší, protože rodiče své děti stále častěji přihlašují do více mateřských škol. Počet odvolání proti rozhodnutí ředitele o nepřijetí k předškolnímu vzdělávání se oproti předcházejícímu školnímu snížil.

V oblasti základního vzdělávání se KHK v souladu s dlouhodobým záměrem zaměřoval na podporu inkluzivního vzdělávání na základních školách – integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu, zejména poskytoval ekonomickou podporu zřizování pozic asistentů pedagogů především pro individuálně integrované žáky s těžkým zdravotním postižením v běžných základních školách a dále spolupracoval s MŠMT při zajištění účelově vázaných finančních prostředků pro činnost asistentů pedagoga pro žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí. KHK v případě potřeby poskytoval metodickou pomoc obcím, které uvažovaly o změně organizace školy, sloučení či zrušení školy z důvodů nízkého počtu žáků. KHK rovněž finančně podporoval vytipované školy poskytující bezplatnou jazykovou přípravu dětem cizinců ze zemí EU. KHK bude i nadále všem zmíněným aktivitám v oblasti základního vzdělávání věnovat pozornost.

V oblasti středního vzdělávání pokračovala ve sledovaném období optimalizace sítě škol a oborové struktury, která vycházela z negativního vývoje počtu žáků vstupujících do středních škol, neúměrně vysokého počtu míst na středních školách v porovnání s počtem uchazečů o středoškolská studia a také ze situace na trhu práce, kde je přebytek nebo naopak nedostatek absolventů některých oborů vzdělání.

Podpora středního odborného vzdělávání pokračovala vyplácením stipendií žákům nematuritních technicky zaměřených oborů vzdělání ve všech ročnících.

Aktivity podporující celoživotní učení probíhaly na většině středních škol v KHK, a to i v rámci projektu UNIV 2 KRAJE, který měl za cíl podpořit strategii celoživotního učení.

V KHK vznikla dvě dlouho připravovaná centra odborného výcviku a tím se zvýšil jejich počet na 6.

V rámci přijímacího řízení do středních škol pro školní rok 2012/2013 respektovaly krajské střední školy doporučení zřizovatele realizovat ve všech oborech poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou v rámci přijímacího řízení přijímací zkoušku. Velké množství žáků bylo přijato do víceletých gymnázií, což mělo za následek překročení hodnot indikátorů kvantitativního vývoje dle DZ KHK 2012.

Maturitní zkouška v reformované podobě proběhla v podzimním zkušebním období 2012 na všech středních školách bez závažnějších problémů. Počet žádostí i přezkum výsledku maturitní zkoušky se po velkých výkyvech ustálil.

Mnoho středních škol získalo další finanční prostředky díky své promyšlené grantové politice. Všechny školy se zapojily do OP VK - Oblasti podpory 1.5 – Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách (šablony pro střední školy). Tradičně jsou školy také úspěšnými žadateli o dotace poskytované z rozpočtu KHK v oblastech vzdělávání, prevence rizikového chování a volnočasových aktivit.

V oblasti vyššího odborného vzdělávání ukončila svoji činnost jedna vyšší odborná škola, což ale nemělo žádný vliv na počty studentů těchto škol v kraji. Také ve školním roce 2012/2013 se zvýšil zájem o studium v dálkové formě na úkor denní formy vzdělávání. Tradičně vysoký je procentní podíl těch studentů, kteří předčasně opouští školu po absolvování 1. ročníku.

Ve školách pro žáky se zdravotním postižením se projevilo snižování počtu dětí a žáků vlivem zpřísnění diagnostiky a kritérií k zařazování žáků novelami vyhlášek č. 72/2005 Sb. a 73/2005 Sb. Toto snižování se zřetelně projevuje ve vzdělávacím programu podle RVP ZV přílohy LMP (základní škola praktická), pokles počtu žáků s lehkým mentálním postižením se již začíná projevovat i v oborech středního vzdělání (tzv. E obory). Počtu žáků ve vzdělávacím programu základní škola speciální pro žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením a ve vzdělávání smyslově postižených žáků se novely vyhlášek nedotýkají.

V oblastech základního uměleckého vzdělávání byl v rámci KHK dodržen nejvyšší povolený počet žáků. Základní umělecká škola, Chlumec nad Cidlinou uvolnila nenaplněnou kapacitu své školy, a umožnila tak bez navýšení nejvyššího povoleného počtu žáků ZUŠ v rámci KHK Základní umělecké škole, Nový Bydžov zvýšení nejvyššího povoleného počtu žáků. Stabilizace kapacit základních uměleckých škol v kraji zůstane i nadále prioritou.

V oblasti jazykového vzdělávání přetrvával zájem o další vzdělávání jednotlivců, nadále se zvyšovala i jazyková gramotnost žáků v rámci výuky na všech typech škol. Podpora jazykového vzdělávání v následujícím období je důležitá nejen z důvodů bezproblémové uplatnitelnosti jedinců na evropském trhu práce, ale i pro jejich osobnostní rozvoj a rozhled.

V oblasti poradenských služeb došlo v roce 2012/2013 k úpravě teritoriální působnosti speciálně pedagogických center a k úpravě jejich personálního obsazení tak, aby byla ve všech okresech zajištěna lepší dostupnost poradenských služeb. SPC v Trutnově i Náchodě nyní disponují psychology a speciálními pedagogy – logopedy. Školy v okresech Jičín a

Rychnov nad Kněžnou, kde SPC nesídlí, jsou lépe obsluhovány nejbližšími SPC. Speciálně pedagogická centra mohou nyní zajíždět za klienty do škol jen na jim určeném spádovém území, což by mělo vést ke značné úspoře finančních prostředků i času odborných pracovníků. Na základě kontrolních zjištění i četných podnětů pedagogických pracovníků z mateřských, základních i středních škol, odbor školství navrhl jednotný formulář doporučení pro školu. Pracovníci všech školských poradenských zařízení absolvovali odborné semináře, jejichž účelem bylo zpřesnění a sjednocení obsahu i formy formuláře. Používání nového formuláře bylo doporučeno od dubna 2013.

V oblasti stravování dětí, žáků a studentů ve školním roce 2012/2013 pokračoval a nadále bude pokračovat záměr zvyšovat kvalitu a vyváženost stravy ve školních jídelnách, přispívat k prevenci rozvoje civilizačních chorob, u dětí především obezity, a tím i zvyšovat zájem o školní stravování. Stále více se také dařilo ve spolupráci s rodiči zajistit dětem v některých mateřských školách a žákům v základních a středních školách stravu odpovídající jejich zdravotnímu stavu, především celiakům a diabetikům. Dalším neméně důležitým úkolem zařízení školního stravování je ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví omezovat množství soli ve stravě dětí, žáků a studentů, neboť spotřeba soli v České republice je až trojnásobně vyšší než je optimální množství pro zdraví člověka.

V oblasti školských účelových zařízení skončilo svoji činnost Středisko služeb školám, Náchod, Kladská 733, a tím se snížil jejich počet na 4. U ostatních organizací i přes ekonomické problémy zůstává zachován jejich rozsah nabízených služeb a poslání.

Při realizaci **dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků** ŠZ DVPP KHK připravilo během školního roku řadu osvědčených vzdělávacích akcí, které se pro velký zájem účastníků každoročně opakují, i vzdělávací akce nové především dle požadavků pedagogických pracovníků i ostatních pracovníků škol a školských zařízení Královéhradeckého kraje. Do programové nabídky zařazuje ŠZ DVPP KHK i některé vzdělávací akce na základě podnětů ČŠI, zřizovatelů, Krajské hygienické stanice KHK atd. V neposlední řadě sledují pracovníci ŠZ DVPP KHK legislativní změny, aby školám a školským zařízením zajistili okamžitý servis formou seminářů a školení na nejrůznější téma. Také v budoucím období by měla nabídka vzdělávacích akcí v ŠZ DVPP KHK přispívat zejména ke zvyšování profesionality pedagogických pracovníků.

V oblasti multikulturní výchovy, vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin byly krajským úřadem v oprávněných případech udíleny souhlasy se zřízením přípravných tříd při základních školách, jejichž cílem je vyrovnávání vývoje dětí se sociálním znevýhodněním v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. V zájmu dětí a žáků se sociálním znevýhodněním krajský úřad spolupracoval s MŠMT při zabezpečování financování asistentů pedagoga pro tyto děti a žáky. K zajištění povinné školní docházky pro žáky s jiným než českým státním občanstvím odbor školství podporoval v kraji celkem 8 základních škol, které

poskytují bezplatnou výuku českého jazyka a prostřednictvím ŠZ DVPP KHK nabízel další vzdělávání pedagogům, kteří tyto děti a žáky vzdělávají. V těchto aktivitách bude krajský úřad i nadále pokračovat.

V oblasti primární prevence byly naplňovány cíle stanovené v Plánu primární prevence rizikového chování Královéhradeckého kraje a ve Strategii protidrogové politiky Královéhradeckého kraje na období 2011 – 2015. V roce 2013 byla MŠMT vydána Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018. Odbor školství se snaží o naplňování všech zmíněných dokumentů.

V dané oblasti byla školám poskytována jak metodická tak finanční podpora. Realizace dlouhodobých programů ve školách a školských zařízeních zaměřených na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování byla podporována z pravidelných dotačních titulů: „Programy zaměřené na prevenci rizikového chování“ a „Podpora a rozvoj zdravého životního stylu“. Druhý dotační titul byl určen školám, které jsou zapojeny v síti Škol podporujících zdraví, kterých je v našem kraji v současné době 25.

Pro školní metodiky prevence byly jak odborem školství KÚ KHK, tak ve spolupráci se ŠZ DVPP KHK organizovány zajímavé vzdělávací akce. V roce 2013 organizovalo ŠZ DVPP KHK kurz specializačního studia pro školní metodiky prevence, druhý stejně zaměřený kurz realizovalo občanské sdružení Semiramis.

Na webových stránkách Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v sekci prevence rizikového chování (<http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=155>) byly pravidelně zveřejňovány aktuální informace, které se vztahují k problematice primární prevence. Některé informace byly dále zveřejňovány na celorepublikovém portále www.prevence-info.cz.

Oblast volnočasových aktivit byla v souladu s DZ v roce 2013 podporována prostřednictvím finanční podpory projektů v rámci každoročně vyhlášených dotačních programů KHK, které zasahovaly do mnohých oblastí činnosti zejména NNO: celoroční činnost NNO, akce pro děti a mládež, mezinárodní spolupráce dětí a mládeže, podpora celoroční činnosti organizací dětí a mládeže a pracujících s dětmi a mládeží s regionální působností vč. údržby materiálně technického vybavení a vzdělávání vedoucích a dalších dobrovolných pracovníků atd. U vyhlášených dotačních programů KÚ KHK intenzivně pomáhal žadatelům a poskytoval jim metodickou pomoc, která byla realizována formou seminářů pro žadatele a individuálními konzultacemi projektových záměrů i samotných žádostí. V průběhu roku byly, ve spolupráci s dalšími partnery, organizačně podpořeny také další akce a aktivity – např. Celostátní konference pracovníků DM, Celostátní konference pracovníků školních družin a další. Pracovníci odboru školství KÚ KHK v roce 2013 pracovali v expertních pracovních skupinách MŠMT ČR a podíleli na přípravě nové státní koncepce - Strategie pro mládež 2020 České republiky na léta 2014 – 2020. Významným posunem v této oblasti bylo schválení Záměru rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji.

V **oblasti tělovýchovy a sportu** byly priority a úkoly stanovené v DZ plněny a postupně naplňovány také v roce 2013. Prostřednictvím krajských dotačních programů byla podporována činnost subjektů působících v oblasti tělovýchovy a sportu. Komplexní zaměření krajských dotačních programů, vyhlašovaných na podporu oblasti sportu a tělovýchovy, bylo v roce 2013 znovu podpořeno programem zaměřeným na podporu vrcholového a výkonnostního sportu, který by v roce 2013 znovu vyhlášen. V roce 2013 KHK realizoval několik vlastních významných projektů a aktivit. K nim patřila zejména realizace výstavy k 10. výročí konání projektu Olympiád dětí a mládeže a účasti výprav Královéhradeckého kraje, která byla slavnostně zahájena 6. 2. 2013 v prostorách KÚ Královéhradeckého kraje, dále příprava a účast výpravy KHK na Hrách VI. letní olympiády dětí a mládeže České republiky 2013 a příprava výpravy KHK na Hry VI. zimní olympiády dětí a mládeže České republiky 2014. OŠ KÚ také zorganizoval několik slavnostních setkání, na kterých byly oceněny významné úspěchy účastníků krajských soutěží i práce pedagogů a organizátorů těchto akcí. KHK se podílel také na oceňování nejlepších sportovců a trenérů KHK a podporoval významné evropské i republikové mistrovství. Na základě usnesení Zastupitelstva Královéhradeckého kraje byly finančně podpořeny významné aktivity a subjekty z oblasti sportu např. podpora MČR družstev mužů a žen v atletice 2013, Juniorského mistrovství světa v orientačním běhu 2013, Mistrovství světa veteránů v běhu do vrchu, Mistrovství Evropy atletů - veteránů v silničním běhu, chůzi a krosu 2013, Pohár Josefa Masopusta 2012/2013, Mezinárodní mistrovství ČR v alpských disciplínách 2013 a další). Výše této podpory dosáhla v roce 2013 celkově 4 068 000,- Kč. K důležitým aktivitám odboru školství KÚ KHK patřilo také zajištění informovanosti sportovního prostředí a široké veřejnosti o sportovních aktivitách v KHK, která byla realizovaná zejména prostřednictvím webových stránek KHK a krajského periodika „U nás v kraji“. V neposlední řadě probíhala, v průběhu celého roku 2013, spolupráce se Všesportovním kolegiem KHK, krajskými, okresními a celorepublikovými sportovními svazy, asociacemi a dalšími subjekty působícími v oblasti tělovýchovy a sportu. Ve 3. a 4. čtvrtletí byl výborem pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity Zastupitelstva Královéhradeckého kraje připraven Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji, který se na nadcházející roky stane významným koncepčním dokumentem.

V **ekonomické oblasti** bylo nadále nutné využít disponibilní finanční prostředky především na pokrytí základních provozních výdajů organizací školství, u prostředků z FRR KHK na financování nejnaléhavějších stavebních akcí řešících nevyhovující technický stav objektů ve vlastnictví kraje. V důsledku zvýšení odvodů z investičních fondů příspěvkových organizací se zhoršuje jejich schopnost řešit drobnou údržbu ze svých prostředků.

Velký význam přikládáme modernizaci objektů škol a jejich vybavení s využitím zdrojů z ESF. V této oblasti v roce 2013 pokračovala realizace řady projektů spolufinancovaných z Regionálního operačního programu NUTS II a OP Životní prostředí.

Velmi problematické bylo zabezpečení mzdových výdajů středních škol hrazených ze státní účelové dotace na přímé výdaje na vzdělávání. Značné komplikace způsobily nově hrazené výdaje na zdravotní prohlídky žáků středních škol, které kraj školám dofinancoval částkou 3 mil. Kč ze svého rozpočtu.

Seznam zkratk použitých v textu

CERMAT	Centrum pro novou maturitu	RVP ZUV	rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání
COV	centrum odborného vzdělávání	RK	Rychnov nad Kněžnou
ČR	Česká republika	RVP	rámcový vzdělávací plán
ČŠI	Česká školní inspekce	SIPVZ	státní informační politika ve vzdělávání
DD	dětský domov	SOŠ	střední odborná škola
DDM	dům dětí a mládeže	SOU	střední odborné učiliště
DDÚ	dětský diagnostický ústav	SPC	speciálně pedagogické centrum
DM	domov mládeže	SPŠ	střední průmyslová škola
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků	SpecŠ	škola zřízená pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
DZ	dlohodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy	SŠ	střední škola
ESF	Evropský sociální fond	SVČ	středisko volného času
EU	Evropská unie	SVP	středisko výchovné péče
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	ŠD	školní družina
G	gymnázium	ŠJ	školní jídelna
HK	Hradec Králové	ŠVP	školní vzdělávací plán
ICT	informační technologie	ŠZ	školské zařízení
IVP	individuální vzdělávací plán	SZČ	středisko zájmových činností
JC	Jičín	ŠZ DVPP	školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
JŠ	jazyková škola	TU	Trutnov
KHK	Královéhradecký kraj	U	učiliště
KKOV	kmenová klasifikace oborů vzdělání	ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
KÚ	Krajský úřad	VL	výuční list
MŠ	materáská škola	VOŠ	vyšší odborná škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	VŠ	vysoká škola
MZ	maturitní zkouška	VZ	výroční zpráva
NA	Náchod	ZŠ	základní škola
NIV	neinvestiční výdaje	ZUŠ	základní umělecká škola
NNO	nestátní neziskové organizace	ZÚ	zájmové útvary
NUOV	Národní ústav odborného vzdělávání		
OA	obchodní akademie		
ODM	olympiáda dětí a mládeže		
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje		
OŠ KÚ	odbor školství krajského úřadu		
OU	odborné učiliště		
PPP	pedagogicko-psychologická poradna		
PRK	programy rozvoje kraje		
PrŠ	praktická škola		